UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Filozofická fakulta
Katedra asijských studií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Multikulturalismus v Jižní Koreji: výchova česko-korejských dětí

Multiculturalism in South Korea: raising Czech-Korean children

Bc. Karolína Ulrichová
Vedoucí práce: Mgr. Štěpánka Horáková, Ph.D.
Studijní program: Asijská studia se zaměřením korejský jazyk a kultura
Olomouc 2025

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne: 14. 5. 2025 Podpis: .....

Abstrakt

Název práce:	Multikulturalismus v Jižní Koreji: výchova česko-korejských dětí
Autor:	Bc. Karolína Ulrichová
Vedoucí práce:	Mgr. Štěpánka Horáková, Ph.D.
Počet stran:	87
Počet znaků:	153 977
Počet použitých zdrojů:	112

Klíčová slova: Jižní Korea, Česká republika, multikulturalismus, výchova dětí, česko-korejské děti, mezinárodní sňatky

Diplomová práce pojednává o multikulturalismu v Jižní Koreji. Počet mezinárodních sňatků a multikulturních rodin v Koreji zejména od roku 1995 rychle narůstá, a toto téma je tak stále aktuálnější. Práce je nadále zaměřena konkrétně na zkušenosti českých matek vychovávajících v Koreji česko-korejské dítě.

V teoretické části se kromě multikulturalismu budu věnovat také integraci cizinců. Následně popíšu rozdílné kulturní hodnoty obou zemí, včetně výchovy dětí, svátků a státní podpory rodin. Další část bude věnována matkám jiných národností a jejich zkušenostem se začleněním se do korejské společnosti a výchovou multikulturních dětí. Prostřednictvím hloubkových rozhovorů poté zjistím situaci u českých matek. Cílem práce bude zhodnotit, zda mají české ženy stejné či odlišné poznatky než ženy z jiných zemí.

Mou hypotézou je, že se české matky mohou setkávat při výchově dítěte s problémy, které tkví v kulturní odlišnosti obou rodičů a jejich přístupu k výchově. Jižní Korea je proslulá svým důrazem na vzdělanost a kulturou, jež je silně ovlivněna konfucianismem. Ten se poté odráží i ve výchově dětí a udržování rodinných vztahů. Naproti tomu zastává Česká republika převážně hodnoty založené na křesťanství. Na základě hloubkových rozhovorů se pokusím svou hypotézu potvrdit či vyvrátit.

Abstract

Title:	Multiculturalism in South Korea: raising Czech-Korean children
Author:	Bc. Karolína Ulrichová
Supervisor:	Mgr. Štěpánka Horáková, Ph.D.
Number of pages:	87
Number of characters:	153 977
Number of used sources:	112

Keywords: South Korea, Czech Republic, multiculturalism, raising children, Czech-Korean children, international marriages

This diploma thesis deals with multiculturalism in South Korea. The number of international marriages and multicultural families in Korea has been on the rise, especially since 1995, making this an increasingly relevant topic. The thesis continues to focus specifically on the experiences of Czech mothers raising a Czech-Korean child in Korea.

In the theoretical part, in addition to multiculturalism, I also focus on the integration of foreigners. Subsequently, I describe the different cultural values of the two countries, including child rearing, major holidays, and state support for families. The next part will be devoted to mothers of other nationalities and their experiences of integrating into Korean society and raising multicultural children. Through in-depth interviews, I will then explore the situation of Czech mothers. The aim of the thesis will be to evaluate whether Czech women have the same or different experiences than women from other countries.

My hypothesis is that Czech mothers may encounter problems in raising a child that are rooted in the cultural differences of both parents and their approach to parenting. South Korea is famous for its emphasis on education and a culture that is heavily influenced by Confucianism. This is then reflected in the upbringing of children and the maintenance of family relationships. In contrast, the Czech Republic holds predominantly Christian-based values. On the basis of in-depth interviews, I will try to confirm or refute my hypothesis.

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí své diplomové práce Mgr. Štěpánce Horákové, Ph.D. za její cenné rady, doporučení, ochotu a drahocenný čas, který mi během zpracovávání této práce věnovala. Dále děkuji všem svým respondentkám, které souhlasily s účastí na mém výzkumu.

Obsah

Seznam tabulek ... 8
Ediční poznámka ... 9
Úvod ... 10
I. TEORETICKÁ ČÁST ... 11
1. Multikulturalismus ... 11
1.1 Multikulturalismus v Koreji ... 13
1.1.1 Cizinci v Koreji ... 15
1.1.2 Mezinárodní sňatky v Koreji ... 16
1.2 Integrace ... 18
1.2.1 Integrace cizinců v ČR ... 18
1.2.2 Integrace cizinců v Koreji ... 20
2. Sňatkové migrantky v Koreji ... 23
3. Češi v Koreji ... 25
3.1 První Češi v Koreji ... 25
3.2 Vývoj česko-korejských vztahů od 30. let 20. století ... 26
4. Rysy současné české a korejské rodiny ... 29
4.1 Vliv křesťanství na českou kulturu ... 29
4.2 Vliv konfucianismu na korejskou kulturu ... 30
4.3 Hodnoty a současné trendy ... 31
4.3.1 Hodnoty a současné trendy v české rodině ... 31
4.3.2 Hodnoty a současné trendy v korejské rodině ... 33
4.4 Svátky a tradice ... 35
4.4.1 České svátky a tradice ... 35
4.4.2 Korejské svátky a tradice ... 36
4.5 Výchova ... 37
4.5.1 Výchova v české rodině ... 37
4.5.2 Výchova v korejské rodině ... 39
4.6 Podpora rodin ze strany státu ... 41
4.6.1 Státní podpora rodin v ČR ... 42
4.6.2 Státní podpora rodin v Koreji ... 43
5. Multikulturní děti v Koreji ... 46
5.1 Vzdělávání multikulturních dětí ... 46
5.2 Výchova multikulturních dětí ... 47
II. PRAKTICKÁ ČÁST ... 51

6. Úvod do praktické části 51
6.1 Cíle výzkumu 51
6.2 Metodologie výzkumu 51
6.3 Charakteristika respondentů 53
7. Získaná data 57
7.1 Společnost a komunitní život 57
7.2 Domácnost a role prarodičů 60
7.3 Jazyk 63
7.4 Kultura 65
7.5 Vzdělávání 67
7.6 Výchova dětí 70
8. Diskuze 73
Závěr 76
Seznam použité literatury 78
Seznam volných příloh 87

Seznam tabulek

Tabulka 1: Data o sňatcích v Jižní Koreji 17
Tabulka 2: Data respondentek 53

Ediční poznámka

Ve své práci využívám citační normu Chicago, a to ve formě zkrácených poznámek pod čarou. Plné znění všech citací je poté uvedeno v seznamu literatury a internetových zdrojů na konci práce. Pro přepis korejských jmen a názvů jsem zvolila revidovanou korejskou transkripci (Revised Romanization of Korean). Korejské termíny jsou při první zmínce zapsány kurzívou, při každém dalším užití jsou již ponechány bez zvýraznění. U některých termínů, jež jsou v práci uvedeny v českém překladu, jsou v poznámce pod čarou zaznamenány také jejich korejské ekvivalenty, a to jak v korejské abecedě, tak v transkribované verzi.

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá multikulturalismem v Jižní Koreji a je dále zaměřena na české ženy provdané za Jihokorejce a vychovávající česko-korejské děti v Koreji. Cílem práce je informovat o situaci českých matek a jejich zkušenostech právě s výchovou multikulturních dětí v Koreji. Dosud bylo sepsáno hned několik studií pojednávajících o mezinárodních sňatcích a multikulturních rodinách v Koreji, žádná z nich se ale netýkala konkrétně českých matek s dětmi. Mou základní premisou je, že se české matky v Koreji mohou při výchově multikulturních dětí setkávat s problémy pramenícími z kulturní odlišnosti České a Korejské republiky. Pomocí hloubkových rozhovorů se pokusím tuto hypotézu potvrdit či vyvrátit.

Práce je rozdělena do osmi kapitol, prvních pět tvoří teoretickou část práce, zbylé tři jsou věnovány praktické části. V první kapitole seznamuji čtenáře s pojmem *multikulturalismus* a v návazných podkapitolách se věnuji přímo multikulturalismu v Jižní Koreji. Pro srovnání dále popíšu, jakým způsobem probíhá integrace cizinců v Česku, a jak v Koreji.

Druhá kapitola je zaměřena čistě na sňatkové migrantky v Koreji, neboť právě ty tvoří významnou část přistěhovalců a žadatelů o korejské vízum.

Ve třetí kapitole krátce představím první české stopy na korejském poloostrově, načež navážu postupným vývojem česko-korejských vztahů až do současnosti.

Čtvrtá kapitola je nejrozsáhlejší kapitolou teoretické části a pojednává o rysech současné české a korejské rodiny. V první řadě se zde věnuji vlivu křesťanství na českou kulturu a vlivu konfucianismu na tu korejskou. V dalších podkapitolách jsou postupně rozebrány hodnoty a výchova v české a korejské rodině, nejdůležitější svátky a státní podpora rodin obou zemí.

Pátá kapitola se zaobírá vzděláváním a výchovou multikulturních dětí v Koreji.

Další, tedy šestá kapitola, je již součástí praktické části diplomové práce. Nejprve přesněji uvedu cíle své práce, popíšu zvolenou metodologii a ve stručné charakteristice představím jednotlivé respondenty svého výzkumu.

V sedmé kapitole nabídnu získaná data z provedených rozhovorů. Tato data jsou nadále rozdělena do šesti podkapitol, které odpovídají hlavním bodům výzkumu. Data jsou posléze interpretována v diskuzi, která tvoří osmou kapitolu této práce.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Multikulturalismus

Definice multikulturalismu není vždy jednoznačná, neboť se dá na tento termín pohlížet z různých hledisek, zejména z politického a společenského. Jedná se o koncept, který je v posledních letech na vzestupu, především v souvislosti s rozmachem globalizace. Zjednodušeně lze říct, že multikulturalismus popisuje stav, kdy se v jedné společnosti či v jednom státě nachází více odlišných kultur.[1]

Ač se tento koncept začal více šířit zejména od 70. let 20. století, je důležité podotknout, že se vyskytoval již v dřívějších dobách.[2] Prvním historickým příkladem je Perská říše (též Achaimenovská říše, 550–330 př. n. l.), jež propojovala mnoho různých etnik, náboženství, kultur, zvyklostí, řečí, kmenů či správních jednotek.[3] Takové multikulturní uspořádání se častěji objevovalo právě v říších než v národních státech, které většinou prosazují jednu dominantní kulturu, do níž své občany asimilují, a ostatní kultury potlačují.

V moderních státech je prosazování multikulturalismu primárně politická záležitost, skrze kterou se snaží jít právě proti asimilaci a tzv. *melting pot* ideji, kdy se lidé různých kultur spojí v jednu, přednostně v tu, která ve společnosti dominuje. Politika multikulturalismu mimo jiné pomáhá cizincům, kteří do dané země imigrují, s integrací a je jednou z odpovědí na problémy spojené s kulturní odlišností založené primárně na etnických, národních a náboženských rozdílech. Současný multikulturalismus se nejčastěji zabývá přistěhovalci jiných etnik a náboženství (např. asijští Američané, muslimové v Evropě), menšinovými národy (např. Velšané) či domorodými národy (např. domorodci v Austrálii).[4]

Ideálem, o nějž multikulturalismus usiluje, by byla společnost, v níž mají menšiny naprostou volnost v uchování si vlastní identity, kulturních tradic, náboženských a společenských praktik, či jen užívání svého rodného jazyka. To však nebývá v moderních státech, které jsou většinou založené na jednom dominantním jazyku a kultuře, možné, a společenské menšiny tak stále čelí problémům, s nimiž se majoritní společnost nesetkává.[5]

---

[1] Song, „Multiculturalism."
[2] Menek, „A Historical Example of Multiculturalism: Achaemenid Empire Multiculturalism." s. 119.
[3] Wiesehöfer, *Ancient Persia*, s. 7.
[4] Song, „Multiculturalism."
[5] Ibid.

Will Kymlicka, přední teoretik multikulturalismu, navrhoval zavedení tzv. *skupinově diferencovaných práv,* která by v některých případech udělovala příslušníkům menšin výjimky z obecně platných zákonů, ať už například z náboženských či jazykových důvodů.[6] To se v průběhu let stalo skutečností a státy začaly různá práva menšin oficiálně uznávat. Ty země, které stále zastávají model asimilace či potlačování cizích kultur, jsou často terčem mezinárodní kritiky a bývají podrobeny vnějšímu monitorování či dokonce sankcím ze strany jiných států.[7]

V posledních několika letech, zejména v reakci na uprchlickou krizi, se politika multikulturalismu rozvíjí různými směry. Někteří vědci se domnívají, že je tato politika na ústupu, neboť přispěla k rostoucímu napětí ve společnosti, a nesetkává se tak s přílišnou podporou občanů.[8] V tomto ohledu se však z multikulturalismu stává směr zaměřený na uprchlíky, někdy označované za *nedobrovolné migranty*.

Množství těchto nově příchozích vyvrcholilo mezi lety 2015–2016, kdy do Evropy přišlo více než 1 milion převážně válečných uprchlíků z různých zemí. Setkáváme se však s pojmy, které by se neměly zaměňovat, ačkoli se tomu tak mnohdy děje. Uprchlík neodchází ze své země dobrovolně, čímž se zásadně liší od migranta. Zatímco migrant opouští svou zemi za účelem nalezení lepší práce, zvýšení životní úrovně, založení či sjednocení rodiny a dalších důvodů, uprchlíci do jiných států prchají, neboť jim v tom jejich hrozí nebezpečí. V návaznosti na tento fakt pak mají podle mezinárodního práva uprchlíci na rozdíl od migrantů nárok na zvláštní ochranu. Migranti jsou chráněni „pouze“ mezinárodním právem lidských práv.[9]

Zatímco tato práce pojednává právě o dobrovolných migrantech, je důležité zmínit i ty nedobrovolné, na něž se poslední roky upíná nejvíce pozornosti. Právě od uprchlíků a snahy států těmto lidem pomoci se totiž odvíjí názory společnosti na všechny cizince přicházejících do „jejich“ státu, bez ohledu na to, zda byli k tomuto kroku přinuceni či nikoliv. Na náladu ve společnosti pak reagují i vlády, které tak své politiky multikulturalismu upravují a snaží se najít vhodné řešení daného problému.

To je však případ zejména západních zemí, které s multikulturalismem pracují již mnoho let. Pro východní státy, včetně Jižní Koreje, je tento směr stále poměrně čerstvým tématem, s nímž se dříve mnoho nesetkávaly. Otázkou tedy je, zda k této problematice přistoupí po vzoru západních zemí, či zda s ní naopak naloží nějakým jiným způsobem.

---

[6] Song, „Multiculturalism,“ reference Kymlicka, *The Rights of Minority Cultures.*
[7] Kymlicka, *Multicultural Odysseys: Navigating the New International Politics of Diversity*, s. 3.
[8] Joppke, „The retreat of multiculturalism in the liberal state: theory and policy,“ s. 244.
[9] The UN Refugee Company, Česká republika, „‚Uprchlíci‘ a ‚migranti‘.“

1.1 Multikulturalismus v Koreji

Jižní Korea se po dlouhou dobu označovala za homogenní zemi, v níž má celý národ společného předka a sdílí stejnou krev.[10] To se nicméně za poslední tři dekády postupně mění a v Koreji narůstá počet cizinců. V současné době tvoří cizinci zhruba 5 % celkové populace.[11]

Po roce 1961, zejména pak v 70. a 80. letech 20. století, Korea zažila velký ekonomický rozmach, jenž je dodnes označován jako *Zázrak na řece Han*.[12] Zčásti v zájmu zachování homogenity státu korejský zákon původně nepovoloval zaměstnávání zahraničních nekvalifikovaných pracovníků.[13] Ekonomický růst nicméně vedl k prudkému zvyšování platů, což malé a střední podniky finančně ruinovalo.[14] Zvyšoval se také počet vysokoškolských studentů, klesala porodnost, a tím i počet práceschopných lidí. Korea tak neměla na výběr, a navzdory své nacionalistické ideologii musela svůj pracovní trh otevřít i cizincům.[15]

V 90. letech proto bylo zavedeno několik programů, které nabízely zaškolování zahraničních pracovníků v korejských firmách. Každoročně se tak do Koreje dostávalo několik desítek tisíc cizinců.[16] Tito pracovníci nicméně v Koreji zůstávali pouze omezenou dobu, nejčastěji 6 až 12 měsíců. V rámci dlouhodobého pobytu jsou tedy významnější skupinou *sňatkoví migranti*. Jejich počet začal v zemi stoupat ve stejné době jako u zahraničních pracovníků. Jones a Shen to přisuzují rostoucí mezinárodní mobilitě, turismu, zvyšujícímu se počtu mezinárodních studentů, nebo třeba rozvoji internetu.[17] Zásluhu na tom má ale také korejská vláda, která mimo pracovní programy spustila v roce 1990 i projekt s názvem *Ženíme venkovské mládence*[18]. Vláda tím reagovala na klesající porodnost a na odchod žen z venkova do větších měst za vzděláním a za prací. Muži museli ve vesnicích zůstávat například kvůli péči o rodiče, která jim skrze konfuciánské hodnoty připadla.[19]

---

[10] Shin, *Ethnic Nationalism in Korea, Genealogy, Policy and Legacy*, s. 2.
[11] Na konci roku 2024 bylo v Koreji 2 650 783 cizinců. (Ministry of Justice, „Dlouhodobí a krátkodobí cizinci podle státní příslušnosti (regionu) a statusu pobytu (k 31. prosinci 2024).“)
[12] Eckert, *Dějiny Koreje*, s. 298.
[13] Hahn & Choi, „The Effects of Temporary Foreign Worker Program in Korea: Overview and Empirical Assessment,“ s. 4.
[14] Eckert, *Dějiny Koreje*, s. 301.
[15] Hahn & Choi, „The Effects of Temporary Foreign Worker Program in Korea: Overview and Empirical Assessment,“ s. 5.
[16] Ibid., s. 6–7.
[17] Jones & Shen, „International marriage in East and Southeast Asia: trends and research emphases,“ s. 14–15.
[18] Volný překlad anglického *Getting Rural Bachelors Married*, korejsky *Nongchon chonggak janggabonaegi* 농촌 총각 장가보내기. Venkovským mužům byla nabídnuta odměna 3 až 10 milionů wonů (47–157 tisíc Kč), jestliže uzavřou mezinárodní sňatek. Podmínkou bylo, že muži muselo být více než 35 let a musel ve vesnici žít déle než 1 rok. (Kim, „*Yumyeongmusil ‘gukjegyeolhon jiwonsaeop’e meongdeun nongeochon* (Zemědělské a rybářské vesnice poškozené slavným ‚Mezinárodním projektem podpory manželství‘).“)
[19] Kim, „[Multicultural Korea] Local subsidies encourage foreign ‘bride buying’.“

Stát podpořil také svatební agentury, které spojovaly tyto mezinárodní páry.[20] Zprvu byli upřednostňováni tzv. *Joseonjok* – původní Korejci žijící v Číně. Důvodem byla opět snaha zachovat homogenitu populace, neboť čínští Korejci byli stále korejské krve. Uměli mluvit korejsky a znali korejskou kulturu, což bylo více než žádoucí.[21]

Ani Joseonjok nevěsty však nevystačily na vysokou poptávku, proto se agentury obrátily i na ženy jiných národností, například Vietnamky. Korejci věřili, že ženy z Vietnamu se dokáží snadno přizpůsobit korejské kultuře, neboť Vietnamci stejně jako Korejci vyznávají konfuciánské hodnoty, a budou se tak chovat jako rodilí Korejci. I přesto však docházelo často k různým kulturním neshodám. Jelikož je vietnamská kultura ovlivněna také socialismem, mají ženy a muži ve Vietnamu mnohem rovnější postavení, než je tomu v korejské populaci, kde je žena stále v podřazené pozici.[22]

Tyto agentury zprostředkovávající manželství jsou v Koreji dodnes běžnou praxí, která nicméně bývá kritizována zejména západními státy. Problém vidí například v krátké době, během níž se někdy páry berou (může to být už 4. den po prvním setkání), ve velkých věkových rozdílech mezi manželi (manžel je často až o 20 let starší), či v nedostatečném prověření svých zákazníků.[23] Dle průzkumů se ve většině těchto domácností vyskytuje domácí násilí, hlášeny byly dokonce vraždy.[24] Zahraniční nevěsty přitom často odchází do Koreje za vidinou lepšího života, kdy se ale stávají plně závislými na svých korejských manželích. Nemají tak mnohdy na výběr než v nefunkčním manželství setrvat, neboť za rozvod by musely platit pokutu dané společnosti. Na to, ani na návrat do vlasti ale většinou nemají dostatek prostředků.[25]

Termín *multikulturní rodina*[26] se začal v Koreji užívat v roce 2005. Do té doby byly tyto rodiny označovány zkrátka jako *rodiny mezinárodního manželství*[27] či *rodina dvojí kultury*[28].[29]

---

[20] Kim, „The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," s. 110.
[21] Zmire, „Integration of Marriage Migrants in Korea and Japan: A Comparative Analysis of Ethnic Nationalism and Citizenship," s. 329.
[22] Zmire in „Multiculturalism and Racism in Korea." (podcast)
[23] Kim, „[Multicultural Korea] Local subsidies encourage foreign 'bride buying'."
[24] Hang, „Another Vietnamese bride murdered in South Korea."
[25] Yang, „Multicultural Families in South Korea: A Socio-Legal Approach," s. 63.
[26] Korejsky 다문화가족 [damunhwagajok]
[27] Korejsky 국제결혼가족 [gukjegyeolhongajok]
[28] Korejsky 이중문화가족 [ijungmunhwagajok]
[29] Kim, „The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," s. 103.

Podle korejské ústavy tvoří multikulturní rodinu korejský občan a občan jiného než korejského občanství, který uzavřel manželství s korejským občanem.[30] Druhým typem multikulturní rodiny jsou korejští občané, kteří nabyli korejské občanství jinak než narozením.

1.1.1 Cizinci v Koreji

Dle korejských imigračních statistik uvedených v roční zprávě[31] bylo v Jižní Koreji koncem roku 2023 celkem 2 507 584 cizinců, z čehož 1 881 921 lidí byli cizinci s dlouhodobým pobytem v zemi. Oproti roku 2022 došlo k více než 11% nárůstu tohoto počtu. Podobný počet všech cizinců, tedy těch s dlouhodobým i krátkodobým pobytem, byl naposledy v roce 2019 před vypuknutím pandemie COVID-19. Tehdy bylo v zemi ještě o zhruba 17 000 cizinců více. Oproti covidovým rokům se tak opět zvedlo procento, jež v zemi cizinci tvořili, a to na 4,89 % z celkové populace. Koncem roku 2024 to bylo již dokonce 5 %. V letech 2020 a 2021 cizinci netvořili ani 4 % populace.[32]

Z tohoto počtu v roce 2023 pobývalo 5,7 %, tedy přesně 142 042 cizinců v Koreji na manželské vízum F-6. Jedná se v pořadí o osmé nejčastěji vydávané vízum toho roku, ze zhruba 40 různých typů víz. Mezi tři nejpočetnější víza v tomto roce patřilo vízum F-4 pro Korejce žijící v zahraničí již bez korejského občanství (21,4 %), vízum E-9 pro zahraniční pracovníky zaměstnaných například ve výrobě, zemědělství, stavebnictví či jiných neodborných profesích (12,4 %), a vízum B-1 pro krátkodobý pobyt do 90 dnů (8,9 %). Největší nárůst byl meziročně zaznamenán v počtu pracovních víz E-8 pro sezónní pracovníky (nárůst o 196,7 %) a víz E-7 pro zahraniční odborníky vykonávající v Koreji specializovanou práci (o 86,8 % více).[33]

Co se týče národnosti cizinců, kteří v roce 2023 pobývali v Koreji, ukazují statistiky, že nejvíce je v Koreji Číňanů, a to 942 395, čímž tvoří 37,6 % všech cizinců. Následují je lidé z Vietnamu, kterých v Koreji pobývá 271 712, což činí 10,8 %. Dále tvoří početné menšiny Thajci (8,1 %), Američané (6,5 %), lidé z Uzbekistánu (3,5 %), nebo Filipínci (2,6 %).[34]

[30] Statutes of the Republic of Korea, „Multicultural Families Support Act."
[31] Tato roční zpráva za rok 2023 vyšla 28. 06. 2024. V této podkapitole jsou data čerpána právě z tohoto zdroje, neboť zpráva za rok 2024 v době vypracování podkapitoly zatím vydána nebyla.
[32] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023," s. 42.
[33] Ibid., s. 43–47.
[34] Ibid., s. 49.

1.1.2 Mezinárodní sňatky v Koreji

Jak můžeme vidět v tabulce č. 1, celkový počet sňatků v Koreji stále klesá. Zatímco ještě v 90. letech se průměrný počet nově uzavřených manželství pohyboval kolem 400 000, s nástupem nového tisíciletí byl zaznamenán prudký pokles. V roce 2016 se počet sňatků poprvé dostal pod hranici 300 000, v roce 2021 dokonce pod 200 000, a stále se snižuje. Mezinárodní manželství jsou oproti tomu na vzestupu. První větší skok v počtu mezinárodních sňatků přišel v roce 1995, kdy bylo uzavřeno o zhruba 7 000 manželství více než rok předchozí. V následujících letech tato čísla dále narůstala, zejména mezi lety 2001–2010, přičemž nejvíce mezinárodních sňatků bylo uzavřeno v roce 2005, a to přes 42 000. Od roku 2004 je s výjimkou pár let zhruba každé desáté uzavřené manželství v Koreji mezinárodní. Větší pokles mezinárodních sňatků přišel během covidových let 2020 a 2021, od roku 2022 však tato čísla opět narůstají. V roce 2023 bylo v Koreji celkem 174 895 trvajících mezinárodních manželství, v nichž ženy tvořily 80,3 % všech sňatkových přistěhovalců. Korejská vláda mezinárodní sňatky podporuje, či dokonce propaguje, neboť se tím snaží řešit stále klesající porodnost a rostoucí rozvodovost v zemi.[35]

Podíváme-li se na genderový poměr v mezinárodních sňatcích, je zřejmé, že převažují ty, v nichž je cizinkou žena. Od roku 1995 tvoří každoročně sňatky uzavřené mezi mužem-Korejcem a ženou-cizinkou průměrně 72 % všech mezinárodních sňatků. Nejmenší rozdíly v poměru mužů a žen byly v letech 1993 a 1994, kdy byl počet cizinců a cizinek v mezinárodních manželstvích téměř vyrovnaný.

Číňané zastávají první pozice nejen v celkovém počtu cizinců v Koreji, ale také těch, kteří se do Koreje přistěhovali právě za účelem sňatku. V roce 2023 zastávali 34,3 % ze všech sňatkových migrantů, s celkovým počtem 60 048. Po Číně pak následuje Vietnam s celkem 39 956 přivdaných či přiženěných osob (22,8 %), a 15 662 lidí z Japonska (9 %).

Zaměříme-li se však na konkrétní roky, v nichž byla tato manželství uzavřena, můžeme pozorovat určitou změnu ve zdánlivě neměnném trendu. Největší skok v počtu korejsko-čínských manželství byl zaznamenán v roce 1995, kdy bylo uzavřeno téměř čtyřikrát více těchto mezinárodních sňatků než rok předtím, kdy ještě převažovaly sňatky korejsko-japonské. S výjimkou roku 1999, kdy bylo opět uzavřeno o necelých 200 korejsko-japonských manželství více, si Čína držela prvenství až do roku 2015. Mezi těmito roky došlo nejprve k prudkému

[35] Kim, „The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," s. 101.

nárůstu těchto sňatků, s nejvyšším počtem 25 619 v roce 2005. Od tohoto roku nicméně čísla klesají, přičemž v posledních letech se každoročně uzavře zhruba 3 300 korejsko-čínských manželství. Od roku 2016 vede v počtu mezinárodních sňatků s Korejci Vietnam.

Určité rozdíly jsou však ve výběru partnera-cizince v závislosti na pohlaví korejské polovičky. Ze statistik totiž vidíme, že uzavírá-li manželství s cizincem Korejka, bere si v posledních letech nejčastěji za manžela Američana. Mezi lety 1993–2008 však ještě převažovaly sňatky s Japonci, do roku 2019 si pak Korejky braly nejvíce Číňany.

Oproti tomu ženich Korejec si stále vybírá nevěstu nejčastěji z Číny, v posledních letech i z Vietnamu. Mezi lety 1993–2010 jasně převažovaly čínské nevěsty. Zatímco však jejich počet začal postupně klesat, sňatků s Vietnamkami přibývalo. Tento trend pak víceméně odráží statistiku všech mezinárodních manželství v Koreji, neboť jak bylo již uvedeno, každoročně je to v 72 % právě nevěsta, která pochází z ciziny.

Rok	Počet sňatků	Počet mezinár. sňatků	Poměr sňatků	Ženy cizinky		Muži cizinci	
				Počet sňatků	Poměr z mezinár. sňatků	Počet sňatků	Poměr z mezinár. sňatků
1993	402 593	6 545	1,6	3 109	47,5	3 436	52,5
1994	393 121	6 616	1,7	3 072	46,4	3 544	53,6
1995	398 484	13 493	3,4	10 365	76,8	3 128	23,2
1996	434 911	15 947	3,7	12 647	79,3	3 300	20,7
1997	388 960	12 473	3,2	9 276	74,4	3 197	25,6
1998	373 500	11 592	3,1	7 744	66,8	3 848	33,2
1999	360 407	9 823	2,7	5 370	54,7	4 453	45,3
2000	332 090	11 605	3,5	6 945	59,8	4 660	40,2
2001	318 407	14 523	4,6	9 684	66,7	4 839	33,3
2002	304 877	15 202	5,0	10 698	70,4	4 504	29,6
2003	302 503	24 775	8,2	18 750	75,7	6 025	24,3
2004	308 598	34 685	11,2	25 150	72,5	9 535	27,5
2005	314 304	42 565	13,5	30 719	72,2	11 637	27,3
2006	330 634	38 759	11,7	29 665	76,5	9 094	23,5
2007	343 559	37 560	10,9	28 580	76,1	8 980	23,9
2008	327 715	36 204	11,0	28 163	77,8	8 041	22,2
2009	309 759	33 300	10,8	25 142	75,5	8 158	24,5
2010	326 104	34 235	10,5	26 274	76,7	7 961	23,3
2011	329 087	29 762	9,0	22 265	74,8	7 497	25,2
2012	327 073	28 325	8,7	20 637	72,9	7 688	27,1
2013	322 807	25 963	8,0	18 307	70,5	7 656	29,5
2014	305 507	23 316	7,6	16 152	69,3	7 164	30,7
2015	302 828	21 274	7,0	14 677	69,0	6 597	31,0
2016	281 635	20 591	7,3	14 822	72,0	5 769	28,0
2017	264 455	20 835	7,9	14 869	71,4	5 966	28,6
2018	257 622	22 698	8,8	16 608	73,2	6 090	26,8
2019	239 159	23 643	9,9	17 687	74,8	5 956	25,2
2020	213 502	15 341	7,2	11 100	72,4	4 241	27,6
2021	192 507	13 102	6,8	8 985	68,6	4 117	31,4
2022	191 690	16 666	8,7	12 007	72,0	4 659	28,0
2023	193 657	19 717	10,2	14 710	74,6	5 007	25,4

Tabulka 1: Data o sňatcích v Jižní Koreji *(KOSIS [online] [cit. 20. 11. 2024]. Dostupné z https://kosis.kr/)*

1.2 Integrace

Cambridge online slovník definuje integraci jako „činnost nebo proces úspěšného začlenění nebo sloučení s jinou skupinou lidí.“[36] Jako synonymní občas bývají užívány termíny jako *inkluze* či *začlenění*.[37] Ačkoli bývá integrace často spojována právě se začleňováním nově příchozích migrantů do dominantní společnosti v daném státě, může se týkat i lidí, kteří jsou již součástí této společnosti. Jde například o situace, kdy nastupujeme do nového zaměstnání, stěhujeme se do nového města či zahajujeme studium na vysoké škole. Ve všech těchto případech dochází k různým typům začleňování. V této práci se nicméně zaměřím pouze na integraci cizinců.

Odbornice na migraci a integraci Charsley a Spencer mluví o pěti oblastech, v nichž se integrace vyskytuje: *strukturní* (vzdělání, bydlení, zaměstnání), *sociální* (mezilidské či pracovní vztahy), *občanská a politická* (komunitní život), *kulturní* (hodnoty, postoje a chování), a *oblast identity* (místní a národní, pocit, že někam patříme).[38] Do všech těchto oblastí přistěhovalci v novém státě postupně pronikají. Na všechny integrační procesy pak přirozeně působí mnoho faktorů, ať už vnitřních či vnějších. Charsley a Spencer mluví například o individuálních vlivech, jako je věk, pohlaví nebo jazykové schopnosti.[39] Zatímco věk a pohlaví člověk neovlivní, jazykové schopnosti si může stále rozvíjet, čímž se mu začlenění do společnosti mnohdy usnadní. Na druhou stranu vnější vlivy, jako je například politika státu, jsou jen těžko ovlivnitelné. Má-li stát svou integrační politiku, v níž jsou obsažena práva přistěhovalců, antidiskriminační legislativa, či různé vzdělávací programy, dává tím jasně najevo zájem o úspěšnou integraci migrantů ve státě.[40]

Česká i Korejská republika se integrační politikou zabývají a v současné době nabízejí různé integrační programy, jejichž absolvování je pro určité skupiny cizinců povinné. V následujících podkapitolách jsou tyto programy blíže rozebrány.

1.2.1 Integrace cizinců v ČR

Adaptačně-integračního kurzu se musí v České republice zúčastnit každý cizinec, kterému bylo od 1. 1. 2021 vydáno povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu v ČR.[41] Tyto

[36] Cambridge University Press, „Integration.“
[37] Spencer & Charsley. „Conceptualising integration: a framework for empirical research, taking marriage migration as a case study,“ s. 3.
[38] Charsley & Spencer, „Understanding integration processes: informing policy and practice.“
[39] Ibid.
[40] Ibid.
[41] MVČR, „Adaptačně-integrační kurzy.“

kurzy jsou zaštitovány Ministerstvem vnitra a jejich účelem je seznámit cizince s jejich právy a povinnostmi na území ČR, s obecnými informacemi o ČR, místními tradicemi a kulturou, základními hodnotami apod. Dále jim jsou představena integrační centra či různé neziskové organizace, v nichž působí řada právníků a sociálních pracovníků. Ti cizincům nabízí své služby v různých oblastech, ať už se jedná o pomoc s pojištěním, bydlením, vzděláváním, právními záležitostmi, vízy atd. Se vším, co je spojené s jejich pobytem v ČR, jim navíc pomáhají bezplatně. Instituce mohou mimo jiné také zprostředkovávat kurzy češtiny a další aktivity.

Absolvovat tento kurz nemusí lidé pod 15 let, a stejně tak ti, kterým je více než 61 let. Dále například cizinci, jimž bylo vydáno povolení k pobytu za účelem studia, ochrany na území, investování, a další.[42] Kurzy nemusí absolvovat ani občané Evropské unie.

V rámci praxí ve společnosti SUNGWOO HITECH s. r. o., ostravské pobočky jihokorejské korporace SUNGWOO AUTOMOTIVE se sídlem v Soulu, jsem měla možnost se sama účastnit jednoho z těchto adaptačně-integračních kurzů, které firma pro své jihokorejské zaměstnance organizuje. Kurzy zpravidla vede pracovník jednoho z celkem 18 center na podporu integrace cizinců v ČR. Kurz trval 4 hodiny, během kterých lektorka probrala hned několik témat, některá z nich byla již zmíněna výše, jako například práva a povinnosti cizinců, či kultura a tradice v ČR. Zvláštní pozornost věnovala také českému zdravotnímu systému, residenční legislativě nebo zaměstnání. Slova česky hovořící lektorky byla pro účastníky kurzu tlumočena do korejštiny, aby se zajistilo oboustranné dorozumění. Na konci kurzu obdrželi všichni účastníci certifikát o jeho absolvování. Je povinností absolvovat tento kurz do 1 roku od udělení povolení k pobytu. Pokud někdo tuto povinnost nesplní, je mu udělena pokuta až 10 000 Kč, která může být udělována i opakovaně.

Tento povinný kurz není zakončen žádnou zkouškou ani testem, k jeho splnění stačí jen účast po celou dobu jeho trvání. Avšak v případě, že by chtěl cizinec žádat o trvalý pobyt nebo o české občanství, čekal by ho test z českého jazyka, popřípadě českých reálií, s mírou obtížnosti odpovídající stupni pobytu, o nějž žadatel usiluje. Jinými slovy, při žádosti o české občanství je třeba umět vyšší úroveň českého jazyka, tedy úroveň B1, a složit zkoušku z českých reálií, na rozdíl od žádosti o trvalý pobyt, kde je požadována jen zkouška z českého jazyka odpovídající úrovni A1.

[42] MVČR, „Adaptačně-integrační kurzy."

1.2.2 Integrace cizinců v Koreji

V Koreji fungují tři základní podpůrné programy pro cizince, kteří zůstávají v Koreji delší dobu. Programy sociální integrace jsou ukotveny v článku 39 imigračního zákona, kde se píše, že jsou tyto programy realizovány ministerstvem spravedlnosti a jejich cílem je „podpořit sociální adaptaci cizinců, kteří hodlají získat korejské státní občanství nebo získat status trvalého pobytu apod.“[43] Určeny jsou nicméně i pro další cizince, kteří v Koreji dlouhodobě pobývají.

Prvním druhem takového programu je *Korea Immigration & Integration Program* (Integrační program pro přistěhovalce do Jižní Koreje). Ten je určen primárně pro cizince, kteří v Koreji usilují o získání trvalého pobytu či korejského občanství. Velkou skupinu účastníků tak tvoří sňatkoví migranti, kteří též plánují v Koreji zůstat. V posledních letech však narostl i počet cizinců s pracovním vízem E-9, kteří tento program absolvují.[44] Toto vízum povoluje cizincům pobyt na tři roky s možností prodloužení o dalších 22 měsíců.[45] Korejské statistiky za rok 2023 ukazují, že tito pracovníci byli nejpočetnější skupinou, jež se programu účastnila. Z celkových 58 028 účastníků byli z 28,5 % právě lidé s vízem E-9. Druhé místo pak patřilo sňatkovým migrantům, tvořícím 23,8 % všech uchazečů. Ti přitom byli až do té doby vždy nejčastějšími návštěvníky tohoto kurzu.[46]

Program, který má cizincům představit Koreu jako takovou, poskytnout jim znalosti o korejské kultuře, společnosti či jazyku, byl poprvé spuštěn v roce 2009. Tehdy byl kurz nabízen pouze ve 20 institucích a zúčastnilo se ho 1 331 cizinců. Od té doby výrazně vzrostl nejen počet účastníků (o více než 50násobek), ale také se rozrostla síť organizací, jež ke konci roku 2023 čítala 339 institucí s tímto programem.[47]

Náplní kurzu jsou hodiny korejštiny a porozumění korejské společnosti, v níž by absolventi měli být posléze schopni fungovat jako samostatní členové. Pro cizince usilující o trvalý pobyt v zemi znamená tento kurz snazší cestu k získání tohoto povolení. Musí však kurz absolvovat celý, což pro žadatele o trvalý pobyt znamená minimálně 50 hodin kurzů, pro žadatele o korejské občanství pak 70 hodin.[48]

---

[43] Statutes of the Republic of Korea, „Immigration Act.“
[44] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023,“ s. 114.
[45] Fleet, „The Complete Guide to the E-9 Visa in South Korea [2024].“
[46] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023,“ s. 114.
[47] Ibid.
[48] Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: Korea Immigration & Integration Program (KIIP).“

Druhým programem je *Initial Adjustment Support Program for Immigrants* (Program na podporu prvotního začlenění pro přistěhovalce). Tento kurz je povinný pro držitele pracovních víz a pro zahraniční umělce pracující v hotelovém či zábavním průmyslu.[49]

Účastnit se ho však mohou také sňatkoví migranti, děti z multikulturních rodin, zahraniční studenti či sezónní pracovníci. Kurz trvá 2 hodiny a seznamuje účastníka s jeho obecnými právy a povinnostmi, představuje mu Koreu a předává mu různé informace potřebné pro jeho každodenní život v této zemi.[50]

Program byl také spuštěn v roce 2009, zprvu byl nicméně určen výhradně pro sňatkové migranty. Program se jmenoval *Happy Dream-Happy Start* (Šťastný sen-šťastný začátek) a pomáhal cizincům s adaptací do korejské kultury a společnosti, s překonáním různých obtíží způsobených kulturními rozdíly, a dalšími záležitostmi týkajícími se jejich pobytu v zemi (získání víza, prodloužení, žádost o trvalý pobyt apod.). V roce 2014 byl však program pozměněn, aby se jej mohli účastnit právě i další cizinci, kteří jsou zmíněni výše.[51]

V roce 2023 byl program dostupný ve 143 institucích a zúčastnilo se jej 42 374 cizinců. Od dob Covidu-19 je kurz možné absolvovat i online, což rozhodně přispívá k vyšší účasti. Jen oproti roku 2022 byl zaznamenán nárůst o 43,5 %. Z celkového množství účastníků byla v roce 2023 téměř polovina z nich sňatkoví migranti, mezinárodní studenti a sezónní pracovníci.[52] Program navíc nabízí speciální jednohodinové kurzy s konkrétními tématy vybíranými přímo podle potřeb účastníků.[53]

Třetím typem je pak *International Marriage Guidance Program* (Poradenský program pro mezinárodní manželství). Ten je narozdíl od předchozích dvou programů určený pro Korejce a Korejky, které si plánují vzít osobu z jedné ze sedmi daných zemí: Číny, Vietnamu, Filipín, Kambodži, Mongolska, Uzbekistánu či Thajska. Program byl spuštěn v roce 2010 v reakci na zvyšující se počty sňatků právě s lidmi z těchto zemí. Cílem bylo usměrnit tato čísla, zejména co se fingovaných manželství týče. Absolvování kurzu korejským občanem bylo totiž podmínkou pro schválení manželství a možnost přivést cizince do Koreje.[54]

---

[49] Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: Initial Adjustment Support Program for Immigrants."
[50] Ibid.
[51] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023," s. 115.
[52] Ibid., s. 115-116.
[53] Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: Initial Adjustment Support Program for Immigrants."
[54] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023," s. 116.

Počet účastníků se tak v prvních letech prudce navýšil, v roce 2011 se programem prošlo 16 701 Korejců. Se snižujícím se počtem sňatků s lidmi z daných zemí mezi lety 2012 až 2015 se však snižovala i návštěvnost tohoto kurzu. Po nejslabších covidových letech 2020 a 2021, kdy kurzem prošlo 4 226 a 2 182 Korejců, se ale počet účastníků opět zvyšuje a za rok 2023 program čítá 7 138 absolventů.[55]

Jedná se o čtyřhodinový kurz a korejské občany seznamuje především se systémem mezinárodního manželství a různými právními náležitostmi, či s jejich právy a povinnostmi v tomto ohledu. Představuje jim kulturu a společenské zvyky dané země, vzdělává je v lidských právech a snaží se o prevenci domácího násilí. Na kurzu jsou přítomni i další sňatkoví migranti, kteří se s ostatními dělí o vlastní zkušenosti. Probírají se i další případové studie a lektoři Korejcům radí, jak řešit případné konflikty, potažmo na koho se obrátit v případě potřeby.[56]

[55] Ministry of Justice, „Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023," s. 117.
[56] Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: International Marriage Guidance Program."

2. Sňatkové migrantky v Koreji

V Koreji tvoří většinu sňatkových migrantů ženy, proto se zaměřím především na ně. Po uzavření manželství získá cizinka pobytové vízum F-6, tedy sňatkové vízum s názvem *manželka korejského občana*. To ji opravňuje k ročnímu pobytu v Koreji, přičemž je potřeba si toto vízum posléze obnovit.[57] Po 2 letech má poté žena nárok na zažádání si o trvalý pobyt (F-5-2 vízum) a korejské občanství.[58] Toto vízum je v současné době možné si obnovit i v případě zániku manželství z důvodu manželovy smrti či zmizení.[59] Pro držitelku tohoto víza je omezující, že je po celou dobu jeho platnosti plně závislá na svém korejském manželovi. Podle Kim tak mnohdy dochází k domácímu násilí, které se oběť bojí kvůli možné ztrátě víza či dětí nahlásit.[60]

Navzdory své nacionalistické ideologii a dřívější zřejmé a neskrývané potřebě udržet si homogenní národ „jedné krve," je v současné době Korea cizincům poměrně otevřená, jak uvádí Zmire.[61] Sňatkovým migrantům nabízí již po 2 letech trvalý pobyt či dokonce korejské občanství, jak již bylo řečeno. Zdánlivá integrace je však v této zemi pouhou maskou pro asimilaci, kterou toto zapojování do společnosti skutečně je. Jak popisuje Kim, v Koreji je „multikulturní rodina založena na monokulturní představě."[62] Od zahraničních manželek se očekává, že se naučí korejský jazyk a kulturu, kterou budou posléze zastávat. Přizpůsobí se korejskému životnímu stylu, ať už jde o stravování se, korejskou módu či společenské návyky.[63] Přijmou za své i korejské hodnoty, především ty rodinné. Stanou se vhodnou korejskou manželkou pro svého korejského manžela, kterému porodí děti, čímž zároveň pomohou státu s kriticky nízkou porodností.[64] Postarají se o manželovy rodiče a děti budou vychovávat jako Korejce, přičemž mají ale dovoleno předávat jim i svůj rodný jazyk.[65] V zemi je spoustu institucí nabízejících výuku i těchto jazyků, jedná se nicméně výhradně o jazyky asijské.

---

[57] Seoul Law Group, „Divorce & F6 Visa in Korea | What Are Your Visa Options?"
[58] Seoul Law Group, „F5 Visa in South Korea | Getting A Permanent Visa in Korea."
[59] Zmire, „Integration of Marriage Migrants in Korea and Japan: A Comparative Analysis of Ethnic Nationalism and Citizenship," s. 332
[60] Kim, „The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," s. 108-109.
[61] Zmire, „Integration of Marriage Migrants in Korea and Japan: A Comparative Analysis of Ethnic Nationalism and Citizenship," s. 336-337.
[62] Kim, "The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," s. 118.
[63] Ibid., s. 334.
[64] Ibid., s. 113-114.
[65] Zmire, „Integration of Marriage Migrants in Korea and Japan: A Comparative Analysis of Ethnic Nationalism and Citizenship," s. 334-335.

Kromě toho mají migranti k dispozici bezplatné hodiny korejského jazyka a kultury, které jim mají usnadnit vstup do korejské společnosti. Tyto znalosti jsou navíc povinné, plánuje-li migrant v zemi zůstat. Naopak korejský manžel musí podstoupit čtyřhodinový kurz představující mu kulturu jeho manželky pouze v případě, pochází-li žena z jedné ze sedmi výše jmenovaných zemí. Tento kurz je nicméně pouze informativní a manželovu znalost dále nikdo nijak neprověřuje. V roce 2020 dokonce vláda čelila kritice, neboť bylo zjištěno, že se v doprovodných materiálech objevovaly rasistické poznámky o daných národnostech.[66]

Znalost jazyka a kultury země, do níž člověk vstupuje, je jistě přirozená věc, na níž není nic špatného. Největší problém je v míře omezování manželky, která je po dobu trvání manželského víza plně závislá na svém korejském manželovi. Ten za ni zodpovídá v nejrůznějších ohledech, zejména v tom finančním. Při žádosti o manželské vízum se nahlašuje jako její „sponzor," což mu dává určitou nadřazenou pozici.[67] Manžel tak může mimo jiné vyhrožovat zastavením tohoto „sponzoringu," dochází ale i k násilí, v nejhorších případech i k vraždě. Ženy mají také strach, že by jim v případě rozvodu soud odebral děti z péče, neboť v Koreji jsou děti častěji svěřovány do péče právě otcům.[68] V Koreji je navíc umožněno ukončení manželství a setrvání na daném vízu pouze tehdy, je-li jasně prokázáno, že rozvod byl z důvodu chybování manžela.[69] Mnoho žen tudíž v těchto svazcích zůstává až do získání povolení k trvalému pobytu, které jim poskytne mnohem více volnosti.

[66] Lee, „Justice ministry hit for racist content in int'l marriage guidance program."
[67] Ibid., s. 337.
[68] Ock, „Marriage migrants often at mercy of Korean husbands."
[69] Ibid.

3. Češi v Koreji

Česká republika má s tou Korejskou dlouhodobě dobré vztahy, ať už jde o ty formální, hospodářské či kulturní. Od navázání diplomatických vztahů v roce 1990 již proběhlo mnoho vzájemných návštěv představitelů obou zemí, bylo uzavřeno několik smluv a dohod, spuštěny byly také různé pracovní a kulturní programy, vystřídalo se velké množství výměnných studentů a navázalo se bezpočet spoluprací na nejrůznějších úrovních.

V následujících podkapitolách zmíním první české stopy na Korejském poloostrově, shrnu další historický vývoj česko-korejských vztahů a stručně popíšu současnou situaci.

3.1 První Češi v Koreji

Jako vůbec prvním doloženým člověkem původem z Čech, který vstoupil na korejskou půdu od jejího otevření se západu v roce 1882, byl žurnalista Max Taubles.[70] Není přesně známo, za jakým účelem se do země vydal, neboť o své cestě nestihl zanechat žádné podrobnosti.[71] Krátce po svém příjezdu se totiž nakazil neštovicemi, které v té době Koreu sužovaly, a těm nakonec podlehl. Stal se tak zároveň „první osobou ze západu, která zemřela v Seoulu“.[72]

Přestože byla Korea cizincům již otevřena, trvalo zhruba dalších 20 let, než se na toto území podívalo více lidí z našich končin. Hlavním důvodem pro to byla absence cestopisů psaných evropskými jazyky, a tudíž i nevědomost lidí o Korejském poloostrově.[73] Z dostupných zdrojů je zřejmé, že do Koreje se další Češi podívali až v roce 1901. Prvním z nich byl údajně cestovatel Enrique Stanko Vráz. Do Koreje se dostal na jaře toho roku a strávil tam zhruba tři týdny, o nichž poté v Česku přednášel.[74] Kromě toho s sebou z Koreje jako první přivezl různé korejské předměty, například pánské klobouky a tiskoviny.[75]

Jako další jistě stojí za zmínku ve své době velice známý cestovatel Josef Kořenský. Zasloužil se o jeden z prvních detailnějších popisů Koreje té doby, a to již v roce 1895 ve své knize *Asie: Kulturní obrázky pro mládež*. Do Koreje se přitom sám podíval až v roce 1901, tedy

[70] Neff, „Czech-American Max Taubles: Koreas first Western journalist.“
[71] Olša, „Seven Czech Travellers in Korea,“ s. 149.
[72] Neff, „Czech-American Max Taubles: Koreas first Western journalist.“
[73] Olša, „Seven Czech Travellers in Korea,“ s. 153.
[74] Ibid., s. 161.
[75] Klöslová, „E. St. Vráz – první český cestovatel v Koreji,“ s. 45–46.

ve stejném roce jako E. St. Vráz, a tyto zkušenosti pak sepsal o dva roky později v knize *K protinožcům*, konkrétně v kapitole nazvané *Koreou a Sibiří do vlasti*.[76]

Kořenského knihy byly v té době velice populární a pro svůj bohatý popis zemí i přelomové. Podle Jaroslava Olši měly značný vliv „alespoň na tři generace Čechů," kterým tak Kořenský pomocí svých textů „otevřel celý svět," a zároveň významně rozšířil povědomí o Korejském poloostrově.[77]

Během dalších let se na Korejský poloostrov vydalo i několik dalších českých cestovatelů, jako Jiří Viktor Daneš, Václav Novák, první žena Barbora Markéta Eliášová, nebo Bohumil Pospíšil. Jistě nejvýznamnější osobností českého původu, která v té době vstoupila na korejské území, byl tehdejší budoucí první československý prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Stalo se tak neplánovaně při jeho cestě z Vladivostoku do Japonska v roce 1918, kdy měl původně jet lodí, ale nakonec musel využít mandžuských drah, jež ho dovezly právě na Korejský poloostrov. Z jeho cesty po Koreji nejsou bohužel žádné dostupné zdroje, které by přiblížily jeho zážitky z této návštěvy.[78]

3.2 Vývoj česko-korejských vztahů od 30. let 20. století

Se stále striktnější japonskou nadvládou v Koreji[79] byly další návštěvy jen zřídka možné. Cestovatel Viktor Mussik ve své knize *Žlutí nastupují* (1936) vzpomíná, jak mu byl do Koreje v roce 1931 Japonci zakázán vstup.[80] Na pozadí událostí, které další roky přinesly, jako vypuknutí 2. světové války, upevňující se japonská nadvláda v Koreji a nacistická okupace v tehdejším Československu, měly obě země dost vlastních problémů na to, aby se dařilo prohlubovat vzájemné vztahy.

Po skončení světové války a osvobození Koreje i Československa od nadvlády jiných států se sice situace na chvíli uklidnila, tento stav ale neměl dlouhého trvání; v Koreji začala v roce 1950 občanská válka a Československo se dostalo pod silný vliv SSSR. S ohledem na vládnoucí komunistickou stranu tudíž byly víceméně veškeré kontakty týkající se Korejského poloostrova na dlouhé roky omezeny pouze na taktéž komunistickou KLDR. K oficiálnímu navázání diplomatických vztahů s Korejskou republikou tak mohlo dojít teprve

[76] Olša, „Seven Czech Travellers in Korea," s. 153-159.
[77] Ibid., s. 157.
[78] Klöslová, „T.G. Masaryk v korejském Pusanu," s. 265.
[79] Japonská anexe Koreje trvala od roku 1910 až do osvobození v roce 1948.
[80] Olša, „Seven Czech Travellers in Korea," s. 193.

po uvolnění režimu v Československu. V roce 2025 tedy státy oslavily již 35. výročí od vybudování vzájemných oficiálních vazeb, k němuž 22. března 1990 konečně došlo.

Od té doby se tyto vztahy stále prohlubují napříč nejrůznějšími oblastmi. V roce 1990 byla uzavřena *Dohoda o obchodní a ekonomické spolupráci*, která se dodnes intenzivně rozvíjí. Jižní Korea je pro Česko třetím největším obchodním mimoevropským partnerem.[81] Od uzavření strategického partnerství mezi zeměmi v roce 2015 se korejské investice v ČR více než zdvojnásobily a dosahují zhruba 115 miliard korun, kdy většina jde do odvětví automobilového průmyslu.[82] Spolupráce se nicméně odehrává například i na poli techniky, vědeckého bádání, rozvoji umělé inteligence či nejaktuálněji v oblasti využívání jaderné energie, a s tím spojené dostavbě jaderné elektrárny Dukovany.[83]

Oba státy se také podílí na kulturní výměně. V roce 2013 bylo v Koreji otevřeno *České kulturní centrum*, které pravidelně pořádá různé kulturní akce představující českou kulturu, a zároveň podporují vydávání české literatury v Koreji.[84] Naopak korejskou kulturu v Česku aktivně propaguje jihokorejské velvyslanectví či různé nestátní a neziskové organizace jako například *Česko-korejská společnost*, která mimo jiné podporuje i výuku korejského jazyka v ČR.[85]

Spolupráce je také stále prohlubována v oblasti školství. V České republice je možné studovat koreanistiku na Univerzitě Karlově v Praze a hned tři různé programy s korejštinou na Univerzitě Palackého v Olomouci, což svědčí o stále rostoucím zájmu českých studentů o tento obor. Obě univerzity se též významně podílí na šíření korejské kultury v Česku. V Koreji je pak vyučována bohemistika na Katedře českých a slovenských studií na Hankuk University of Foreign Studies (HUFS). Pravidelně nicméně funguje výměna studentů i na dalších partnerských univerzitách.

V roce 1994 byla dále podepsána *Dohoda o zrušení vízové povinnosti pro cesty občanů*, díky níž mohou dodnes Korejci cestovat do ČR až na šest měsíců bez vízové povinnosti, a naopak Češi mohou v Koreji bez víza pobývat tři měsíce. V obou případech se však musí jednat čistě o turistické účely. Česká republika je mezi Korejci velice oblíbenou dovolenkovou

[81] Hospodářská komora České republiky, „Rozšíření spolupráce s Jižní Koreou nabídne nové možnosti českým firmám."
[82] Ibid.
[83] Ibid.
[84] České centrum Soul, „O nás."
[85] Česko-korejská Společnost, „Co děláme."

destinací, před pandemií Covid-19 do ní ročně zavítalo přes 400 tisíc korejských turistů.[86] Vzájemný cestovní ruch je bezesporu podpořen přímým leteckým spojením mezi oběma hlavními městy, které bylo v březnu 2023 po tříleté pauze znovu obnoven.

Ze statistických dat k 31. prosinci 2024 bylo v Jižní Koreji 310 Čechů, z toho 128 turistů na krátkodobý pobyt, 71 studentů, 26 sňatkových migrantů či 34 lidí s různými typy pracovního víza.[87] Naopak v České republice bylo ke stejnému dni 2 456 Korejců na přechodný pobyt a 567 na pobyt trvalý.[88]

[86] Velvyslanectví České republiky v Soulu, „Bilaterální vztahy mezi KR a ČR."
[87] Ministry of Justice, „Dlouhodobí a krátkodobí cizinci podle státní příslušnosti (regionu) a statusu pobytu (k 31. prosinci 2024)."
[88] MVČR, „Cizinci 3. zemí se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky a cizinci zemí EU + Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska se zaevidovaným pobytem na území České republiky k 31. 12. 2024."

4. Rysy současné české a korejské rodiny

Postoje a názory české i korejské společnosti se ohledně rodiny, manželství a výchovy dětí v průběhu let postupně mění. Hlavními faktory pro tyto názorové změny jsou podle studie zaměřené na evropské země například ekonomická nejistota, rostoucí životní náklady, nedostatek času, pracovní vytíženost, či rozvodovost.[89] Všechny tyto faktory lze pozorovat i v Koreji, kde možná představují ještě závažnější problém.

V následujících podkapitolách se pokusím představit základní hodnoty obou zemí, především z pohledu rodinných hodnot, a k tomu současné trendy v českých a korejských rodinách. Představím svátky, které jsou pro každou zemi těmi nejdůležitějšími, a s tím spojené tradice. Popíšu český i korejský přístup k výchově dětí, a jakou podporu státy rodinám v tomto ohledu nabízí.

4.1 Vliv křesťanství na českou kulturu

Česká republika byla stejně jako další evropské státy silně ovlivněna křesťanstvím. Poprvé se na české území dostalo v 9. století, a od té doby pouze nabíralo na síle. Přestože se k nám postupně dostávala i další náboženství, křesťanství bylo vždy tím nejvyznávanějším ze všech. V průběhu let se nicméně z Čechů stal jeden z nejvíce ateistických národů vůbec, podle šetření evropskou výzkumnou společností ESS z roku 2020 nevyznává 81,8 % Čechů ve věku od 16 do 29 let žádné náboženství, zastávající tak největší procento ateistů napříč Evropou.[90] Navzdory tomu, že víra v Boha z české společnosti téměř vymizela, základní hodnoty a etické mravy, které s sebou toto náboženství přineslo, v ní i nadále přetrvávají.

Křesťanství v českých zemích pomáhalo formovat celou kulturu, ať už jde o jazyk, přísloví, jména, architekturu, literaturu, hudbu, vzdělávací instituce, svátky a nejrůznější tradice.[91] Podle nizozemského teologa, profesora Everta Van de Polla, to byla právě Bible, která nejvíce ovlivnila evropský způsob myšlení.[92] Křesťanství například postavilo rodinu do nejvyšší pozice a udělalo z ní středobod lidského života. Představilo hlavní křesťanské hodnoty jako lásku, spravedlnost, svobodu, trpělivost, lidskou důstojnost, rovnost, naději, osobní zodpovědnost, či třeba odpuštění, a pomohlo tak v základu utvářet celou evropskou

[89] Mynarska, et al. „Major risks, future challenges and policy recommendations. Changing families and sustainable societies: Policy contexts and diversity over the life course and across generations," s. 25.
[90] European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC), „ESS10 – integrated file, edition 3.2: Belonging to particular religion or denomination."
[91] Van de Poll, „Heritage of European Christianity," s. 223.
[92] Ibid., s. 224.

společnost, včetně té české.[93] Křesťanství si také cení jedinečnosti každého člověka, čímž se odlišuje od asijských společností, které jsou známé pro svou preferenci uniformity.

Křesťanské hodnoty daly v Evropě též základ pro lidská práva. Kromě těch hlavních, jako je právo na život, svobodu apod., jde i o právo na vlastní názor, na které se Evropané zejména v současné době často odvolávají. To se opět liší od asijské kultury, v níž si mnohdy lidé nedovolí nahlas názorově odporovat vyšším autoritám.

4.2 Vliv konfucianismu na korejskou kulturu

Korejská kultura, stejně jako kultury dalších asijských států, je dodnes založena na konfuciánských hodnotách. Tento myšlenkový směr se na Korejský poloostrov dostal prostřednictvím čínského kulturního vlivu během období Tří království (1. st. př. n. l. – 7. st. n. l.), někdy zhruba ve 3. století. Oficiálním náboženstvím byl v té době buddhismus a konfucianismus sloužil ještě v době království Koryo (918–1392) spíše jako nástroj ke správnému způsobu vlády, a do sociální sféry nijak zvlášť nezasahoval.[94] To se změnilo až s nástupem Dynastie I a vytvořením království Joseon (1392–1897), kdy začala probíhat hlavní přeměna korejské společnosti v konfuciánskou. Hodnoty a principy tohoto učení zásadně ovlivnily korejský způsob myšlení, který v určité formě přetrvává dodnes.

Konfucianismus je filozofický směr zabývající se především základními vztahy mezi lidmi, etikou, morálními zásadami, hierarchizací společnosti a patřičným chováním jedinců. Cílem mělo být utvořit ve společnosti harmonii a pořádek. Základními body konfuciánského učení byla bezpodmínečná úcta k rodičům, autoritám, předkům či ke vzdělávání. Začal být striktně rozlišován vztah *nadřízený – podřízený*, založen hlavně na věku a pohlaví. Koncept seniority, tedy úcta ke starším, je dodnes v Koreji silně zakořeněn, a promítá se nejen v chování, ale také se od něj odráží korejská mluva obsahující hned několik stupňů formálnosti. Vyšší věk automaticky posouvá jedince na vyšší pozici v hierarchickém rozdělení korejské společnosti.

V pohlavní nadřazenosti pak stáli muži, zejména v rodině, která byla postavena na *patrilinearitě*, tedy otcovské linii. Děti dědily svá postavení ve společnosti, práva, povinnosti či majetek právě po otci.[95] Ještě do novely korejského zákona o státním občanství v roce 1997

[93] Van de Poll, „Heritage of European Christianity," s. 226.
[94] Popa, „Konfucianismus jako základ státu Čoson," in Löwensteinová et al., *Made in Korea II*, s. 141.
[95] Ibid., s. 149.

potomci dědili i občanství pouze po otci.[96] Dodnes je tato patrilineární tradice zachována minimálně v přebírání otcova příjmení v případě narození dítěte.

Dalším pilířem konfucianismu je vzdělávání, na které se kladlo důraz právě z důvodu dosažení vhodného chování občana dle společenského postavení, jež mu náleží.[97] Také tento trend v určité formě přetrval, neboť vzdělání je i pro dnešní korejskou společnost zcela zásadní.

4.3 Hodnoty a současné trendy

Hodnoty se objevují v různých oblastech, ať už třeba v ekonomii, v sémiotice, či v matematice. V této práci se budu ovšem zabývat hodnotami sociálními, které jsou pro českou a korejskou kulturu charakteristické, a s nimi spojenými trendy. Chování příslušníka toho či onoho státu je podmíněno kulturou, která je postavena právě na hodnotách. Jinými slovy hodnoty utváří kulturu, a kultura utváří národ.

Podle Saka „(Hodnoty) spolu s potřebami, zájmy a postoji vytvářejí motivaci k jednání člověka a určují směr tohoto jednání.“[98] Hodnota představuje něco, co je dle našeho názoru dobrého, užitečného, a o co chceme usilovat.[99] V každé kultuře najdeme hodnoty, které vyznává velká část dané společnosti, popřípadě hodnoty, které naopak odmítá. Tyto hodnoty se ve společnosti utvářely po staletí a stále se vyvíjejí pod tlakem nejrůznějších vlivů. Dříve se jednalo především o vliv náboženství, dnes hraje významnou roli ekonomická situace, politická sféra či globalizace a přejímání hodnot jiných kultur.

4.3.1 Hodnoty a současné trendy v české rodině

Dle výsledků dotazníkového šetření hodnotové orientace mezi Čechy, které Centrum pro výzkum veřejného mínění zkoumá průběžně již od roku 1990, bylo v roce 2023 nejdůležitějšími hodnotami „žít ve spokojené rodině,“ „mít přátele, se kterými si dobře rozumí,“ a „pomáhat své rodině a přátelům.“ Tyto hodnoty zastává 96 %, respektive 95 % Čechů, přičemž v téměř stejném rozsahu je zastávala česká společnost i v roce 1990. Na druhé straně nejmenší váhu lidé dávali hodnotám jako „prosazovat politiku své strany, hnutí“ (34 %), „mít hezké věci, které nemá každý“ (31 %), a hodnotě „žít podle náboženských zásad“ (29 %), která obsadila úplně poslední místo.[100] To je bezesporu spojeno s již zmíněným faktem, že valná většina Čechů žádné náboženství nevyznává, proto se nehlásí k ničemu, co je s náboženstvím

[96] Kim, „Flexible Yet Inflexible: Development of Dual Citizenship in South Korea,“ s. 10.
[97] Popa, „Konfucianismus jako základ státu Čoson,“ in Löwensteinová et al., *Made in Korea II*, s. 146.
[98] Sak, *Proměny české mládeže*, s. 65.
[99] Nakonečný, *Psychologie osobnosti*, s. 122.
[100] CVMV, „Hodnotové orientace – červen/červenec 2023.“

jakkoli spojené. Mohou si tyto náboženské zásady spojovat s praktikováním modliteb či pravidelného docházení do kostela, a nikoli s prostým dodržováním základních lidských práv, jež jsou na náboženských zásadách postavena.

Co se týče rodinných hodnot, je v první řadě na místě podotknout, že jak lze pozorovat ve výsledcích výzkumu zmiňovaném výše, rodina je pro Čechy stále nejdůležitější hodnotou. Z posledních dotazníkových šetření v roce 2024 vyplývá, že stejně jako před 20 lety, i v současnosti si většina Čechů (72 %) přeje mít v rodině dvě děti. Na druhou stranu se pomalu mění názor dnešní generace na nutnost uzavírat sňatek; přestože 64 % nesouhlasí s tím, že by bylo manželství zbytečnou institucí, téměř stejné množství (63 %) lidí věří, že rodiče vychovávající společně děti nemusí být sezdaní. Ještě více lidí (72 %) si potom myslí, že na soužití dvou lidí, kteří neplánují vstupovat do manželství, není nic špatného.[101] Tradičnější postoje, jako je například nutnost uzavřít manželství v případě soužití partnerů a výchovy dětí, či souhlas s výrokem, že účelem sňatku je početí dětí, zastávají především věřící, a lidé řadící se k politické levici. Podobné názory přitom zastávala ještě v roce 2003 větší část české společnosti.[102]

Z těchto dat lze vyvodit větší toleranci dnešní generace vůči rodinnému a partnerskému soužití, než tomu bylo před více než 20 lety. Dnes se také 85 % lidí přiklání k možnosti rozvodu v případě nefunkční rodiny.[103] Mění se též názory na rozdělení rolí muže a ženy v rámci činností vykonávaných v rodině. Zatímco dříve byly role výrazněji rozděleny, dnes se ve většině případů společnost shoduje na tom, že by téměř všechny činnosti měli v rodině zastávat oba partneři. Z výzkumu v roce 1998 vyplývá, že převážně ženy měly podle názoru společnosti zastávat péči o děti, nákupy potravin, vaření či úklid. Muži pak měli rodinu finančně zabezpečit a provádět opravy v domácnosti. Kromě posledně uvedeného se na těchto činnostech mají podle dotazníku z roku 2024 nyní podílet oba partneři bez rozdílu pohlaví. Opravy potom dle dotazovaných připadají i nadále mužům. Zároveň by se měli oba partneři podílet na péči o nemocné příbuzné či dohlížet na školní povinnosti dětí. I v těchto názorech nicméně stále převládá poměrně neopominutelné procento lidí, kteří tyto činnosti, včetně například úklidu (34 %) a vaření (43 %), přisuzují spíše ženám. Zároveň si 48 % lidí myslí, že o finanční zabezpečení rodiny by se měli starat muži.[104]

[101] CVMV, „Postoje českých občanů k partnerství, manželství a rodičovství duben/květen 2024."
[102] Ibid.
[103] Ibid.
[104] CVMV, „Názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině – duben/květen 2024."

Představy o dělbě práce v domácnosti se tak v průběhu let značně posunuly, skutečnost ale často zůstává tam, kde byla i dříve. Péče o domácnost, a s tím spojená většina domácích prací, je i nadále doménou žen. Ve většině českých domácností je to žena, kdo pere prádlo (87 %), stará se o nemocné děti (75 %), vaří (71 %), uklízí (57 %), a pomáhá dětem s přípravou do školy (53 %).[105]

4.3.2 Hodnoty a současné trendy v korejské rodině

Konfucianismus v korejské společnosti zakořenil své hodnoty velice hluboko, a přestože dnes vidíme postupné změny a opouštění těchto tradičních postojů, stále jsou jimi Korejci hodně ovlivněni. V konfuciánské společnosti byly jasně rozdělené role mužů a žen, kdy se muži měli starat o zabezpečení rodiny, zatímco žena pečovala o děti a o domácnost. Běžné bylo i soužití více generací v jednom domě, přičemž největší úcty se dostávalo těm nejstarším, zejména mužům.[106] Manželství bylo považováno za společenskou instituci, která sloužila ku prospěchu širší rodiny a příbuzenstva, jejichž členové také často tyto sňatky sami domlouvali.[107]

V konfuciánské společnosti, pro níž byl charakteristický kolektivismus, byla rodina základem.[108] Ještě zhruba před třiceti lety Korejci v tomto ohledu tradičně zastávali názory, že manželství a početí dětí je cesta ke spokojenému životu. Muži ženám poskytovali finanční zabezpečení výměnou za starost o domácnost. S postupným navyšováním ženských práv a možností budovat si vlastní kariéru je zřejmé, že tento výhody nabízející patriarchální model manželství již ženy k životu příliš nepotřebují.[109]

Pew Reasearch Center v roce 2021 zkoumal smysl života pro občany 17 vyspělých zemí. Ze zjištěných dat vychází, že na rozdíl od většiny států, u Korejců se rodina umístila až na třetí pozici. Důležitější je pro ně v životě materiální blahobyt a zdraví.[110] Takový výsledek může být pro stát stojící na konfuciánských hodnotách poněkud překvapivý, avšak s ohledem na mnohdy

---

[105] Tato studie používá česká data z první vlny mezinárodního šetření Generations and Gender Survey-II. (Kreidl et al. 2023).
[106] Šamánková, „Postmoderní fenomény současné korejské rodiny," in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 134.
[107] Tsuya & Bumpass, *Marriage, work, and family life in comparative perspective: Japan, South Korea, and the United States*, s. 20.
[108] Baek et al., Association between husband's participation in household work and the onset of depressive symptoms in married women: A population-based longitudinal study in South Korea," s. 1.
[109] Tsuya & Bumpass, *Marriage, work, and family life in comparative perspective: Japan, South Korea, and the United States*, s. 21–25.
[110] Silver et al., „What Makes Life Meaningful? View From 17 Advanced Economies."

špatnou finanční situaci, v níž se Korejci nachází, může být zejména u mladé generace změna životních hodnot na místě.

Korejci si ovšem podle dosavadních zjištění nadále přejí mít ideálně dvě děti, ačkoli i toto číslo pomalu klesá spolu s každoročně rekordně nízkou porodností. Snižuje se také počet uzavřených manželství, přestože stále zhruba každý druhý Korejec pohlíží na manželství pozitivně. Mezi hlavní důvody, proč Korejci svatbu odkládají, uvádí nedostatek finančních prostředků (28,7 %), nestabilní zaměstnání (14,6 %), či pocit zbytečnosti tohoto kroku (13,6 %).[111]

Navzdory pořád narůstající toleranci vůči soužití nesezdaného páru (v roce 2022 65,2 %), názor na výchovu dítěte mimo manželský svazek je dosud poměrně konzervativní, neboť tento jev akceptuje pouze 34,7 % Korejců.[112] Dojde-li k početí potomka mimo manželský svazek, musí svobodná matka mnohdy čelit kritice nejen ze strany rodiny, nýbrž i celé společnosti.[113]

Představa o dělbě domácích prací zaznamenala za deset let 20% vzestup v názoru, že by práce měli sdílet oba partneři rovnoměrně (64,7 %). Podle dat se tak nicméně děje jen zhruba ve 20,5 % domácností.[114] Nakupování potravin, přípravu jídla a úklid má zastávat v 71,5 % případů Korejka.[115] Studie týmu z Univerzity Yonsei z roku 2024 uvádí dokonce více než sedminásobný rozdíl v délce času stráveného domácími pracemi; ženy, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou zaměstnané, na ně mají denně vynaložit 2 hodiny a 37 minut denně, naopak muži pouhých 21 minut.[116] Tento jev nasvědčuje stále poměrně tradičnímu vzorci dělby práce v konfuciánské rodině.

U více než poloviny případů je to nicméně také žena, která se v rodině stará o finanční rozpočet (54,8 %).[117] Tradiční rodinné uspořádání, v němž muž vydělává peníze, zatímco žena je nezaměstnaná a stará se o domácnost, je v Koreji již méně běžným trendem. V roce 2024 statistiky zaznamenaly rekordní počet zaměstnaných vdaných žen, a to 66 %. Vdané ženy s nezletilými dětmi byly poté zaměstnány v 62,4 % případů. Přesto tyto ženy odchází

[111] Statistics Korea, „Social Survey 2022."
[112] Ibid.
[113] Šamánková, „Postmoderní fenomény současné korejské rodiny," in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 136–137.
[114] Statistics Korea, „Social Survey 2022."
[115] Statistics Research Institute, „Korean Social Trends 2023," s. 49.
[116] Baek et al., Association between husband's participation in household work and the onset of depressive symptoms in married women: A population-based longitudinal study in South Korea," s. 4.
[117] Statistics Research Institute, „Korean Social Trends 2023," s. 49.

ze zaměstnání z důvodu péče o děti, kterým je i sedm let a více. Jen během první poloviny roku 2024 tak učinilo 446 000 matek dětí ve věku 7–17 let.[118]

4.4 Svátky a tradice

V rodinném životě je důležité trávení společného času, což bývá základem těch nejdůležitějších svátků, které se v daných státech slaví. Ke svátkům se běžně pojí i různé tradice, které se v některých rodinách více, v jiných už méně, dodržují. Cílem následujících podkapitol je představit hlavní příklady obou těchto kategorií.

4.4.1 České svátky a tradice

Dva hlavní svátky slavící se v České republice jsou Vánoce a Velikonoce. O Vánocích si lidé připomínají narození Ježíše Krista, o Velikonocích pak jeho zmrtvýchvstání. V obou případech jde tedy o křesťanské svátky, které nicméně slaví i Češi nehlásící se k této víře. K oběma se také vážou nejrůznější tradice, jejichž dodržování je v některých rodinách striktnější a v jiných zase o mnoho uvolněnější.

Vánoce jako takové zahrnují hned několik dní v prosinci, ten stěžejní nicméně připadá na Štědrý den slavící se v Česku 24. prosince. V tento den se schází rodina u štědrovečerního stolu, od něhož by tradičně neměl nikdo odcházet, dokud nedojí všichni přítomní. Po večeři se rodina odebere k ozdobenému vánočnímu stromku, pod nímž každý nachází dárek, který mu dle českých zvyklostí přinesl Ježíšek.

K nejznámějším vánočním tradicím patří například krájení jablka, v němž se ideálně skrývá hvězda, vkládání rybích šupin pod talíř, aby další rok přinesl rodině hojnost, lití olova do vody a předvídání budoucích dnů. Dále je zvykem neprat v tento den prádlo, pověsit jmelí, pouštět lodičky vyrobené z ořechové skořápky a jíst napečené vánoční cukroví spolu s vánočkou. Tradic spojených s Vánoci je celá řada, přičemž mnoho z nich je v rodinách stále dodržováno. Tím hlavním smyslem tohoto svátku je nicméně trávení společného času, navštívení příbuzných a přátel. Pro mnoho Čechů představují právě Vánoce ideální a někdy i jediný čas v roce, kdy mají šanci sejít se se svými blízkými.

Velikonoce jsou pohyblivým svátkem, který tak každoročně připadá na jiný den. Mohou nastat v období mezi 22. březnem a 25. dubnem, konkrétně vždy první neděli po prvním jarním úplňku. Pokrývají též několik dní, počínajíc tzv. Zeleným čtvrtkem, pokračujíc Velkým pátkem,

[118] Min, „66% employment rate for married women is the highest ever...23% 'Gyeongdan Girls' with Underage Children.“

Bílou sobotou, a završujíc Božím hodem velikonočním v neděli. Pro Čechy je v tomto období nejoblíbenější Velikonoční pondělí, které je však původně pohanskou zvyklostí a s církevními oslavami už nemá co do činění.[119]

Podle lidových tradic právě o Velikonočním pondělí zpravidla muži upletou z vrbového proutí pomlázky, s nimiž z žen „vyšlehají“ nemoci a prodlouží jim mládí. Ženy je na oplátku obdarují kraslicemi, tedy malovanými vajíčky, či sladkostmi. Dospělí si ovšem v současné době u žen mnohdy vykoledují především alkohol.

Mezi další tradice patří pečení velikonočního beránka, mazance či cukroví. Děti mohou chodit k příbuzným koledovat všechny, chlapci i děvčata, pomocí nejznámějších velikonočních koled. V některých částech země, zejména na Moravě, pak přetrval i zvyk, kdy naopak dívky polévají chlapce studenou vodou.

4.4.2 Korejské svátky a tradice

Také Korejci mají během roku dva svátky, které jsou pro ně stěžejní. Jedná se o *Seollal*, tedy lunární Nový rok, a *Chuseok*, korejský svátek sklizně. Tyto svátky se do Koreje dostaly z Číny, řídí se podle lunárního kalendáře a pro Korejce mají dodnes větší význam než hlavní křesťanské svátky, které na poloostrov ze západu pronikly taktéž.

Ačkoli Korejci oslavují též příchod Nového (solárního) roku 1. ledna jako zbytek světa, důležitější je pro ně začátek lunárního roku. Seollal připadá každý rok na jiný den v lednu či v únoru gregoriánského kalendáře a jeho oslavy trvají v současné době tři dny. Během těchto dnů Korejci vzdávají úctu svým předkům, pro které provádí tradiční vzpomínkový rituál *charye*[120], načež navštěvují hroby svých zesnulých příbuzných.[121] Děti oblečené ve svátečním oblečení (*seolbim*) poté projevují úctu svým rodičům a prarodičům, též svátečně oděným, prostřednictvím novoroční poklony zvané *sebae*, za což jsou následně odměněny novoročními penězi (*sebaedon*). Tradičně se vaří polévka s rýžovými koláčky *tteokguk*, předávají se novoroční přání, pouští se draci a hraje se desková hra *yunnori*.[122]

Chuseok, svátek sklizně a díkuvzdání za úrodu daný rok, se slaví 15. den osmého měsíce v lunárním roce, obvykle tedy v září nebo v říjnu solárního roku. Oslavy začínají stejně jako

[119] ČT24, „Velikonoce spojují pohanské zvyky s nejhlubším tajemstvím křesťanské víry.“
[120] Ženy pro tento rituál připraví vhodné jídlo, které je potom podáváno právě zesnulým předkům. Rituál zpravidla provádí nejstarší syn či vnuk.
[121] Na & Rya, *Encyclopedia of Korean folklore and traditional culture. Encyclopedia of Korean seasonal customs*, s. 30.
[122] Ibid., s. 108; Vildová, „Svátky.“ In Löwensteinová et al., *Made in Korea I*, s. 14–15.

Seollal rituálem charye a opět pokračují návštěvou příbuzných a hrobů svých předků. Korejci jsou oděni do tradičního šatu (*chuseokbim*) a připravují typické plněné rýžové koláčky *songpyeon*, které podávají spolu s dalším jídlem během charye.[123] Dalším zvykem je kruhový tanec žen prováděný za úplňku (*ganggang sullae*) a tradiční korejský zápas (*ssireum*), během kterého se muži snaží jeden druhého shodit na zem pomocí pásku, který má každý z nich omotaný kolem těla.[124]

Prostorová mobilita Korejců během Nového lunárního roku a Chuseoku pravidelně láme rekordy, dálnice jsou zaplněné auty, jízdenky na vlaky a další prostředky dopravy jsou beznadějně vyprodané. Korejci z měst odjíždí na venkov navštívit své příbuzné a hroby zesnulých, což jen svědčí o důležitosti těchto dvou svátků. Vánoce jsou v Koreji spíše komerčním svátkem ze západu, během kterého se schází jen páry či skupina přátel, a nejsou tam tedy považovány za rodinný svátek, jako je tomu v České republice. Velikonoce jsou pak v Koreji čistě křesťanskou záležitostí, které Korejci, nejsou-li křesťany, nevěnují víceméně žádnou pozornost.

4.5 Výchova

Pro západní země, mezi které se Česká republika řadí, je typická zřetelně uvolněnější výchova, než jak je tomu v asijských zemích. Ať už jde o rodičovskou výchovu či vzdělávání ve škole, lze u obou kultur pozorovat rozdílné přístupy. Také samotné nároky na dítě se v zemích diametrálně liší, což se následně odráží například na míře pocitu štěstí u dětí. Zatímco v dotazníku v roce 2021 uvedlo 55 % českých dětí, že jsou šťastné, v Koreji v roce 2023 zjistili, že se šťastně cítí pouze 13 % korejských dětí a mladistvých.[125]

4.5.1 Výchova v české rodině

V Česku, stejně jako v ostatních evropských a západních zemích, je při výchově dětí užíván nejčastěji autoritativní (též demokratický) styl výchovy.[126] Ten se vyznačuje pozitivním přístupem k dítěti, nasloucháním jeho potřeb, názorů a pocitů, ale zároveň vyžadováním vysoké míry zodpovědnosti a samostatnosti.[127] Rodiče stanovují jasná a srozumitelná pravidla, která

---

[123] Na & Rya, *Encyclopedia of Korean folklore and traditional culture. Encyclopedia of Korean seasonal customs*, s. 212–214.
[124] Vildová, „Svátky.“ In Löwensteinová et al., *Made in Korea I*, s. 15–16.
[125] UNICEF ČR, „Mladé hlasy 2021: DĚTI A ŠTĚSTÍ.“; Bae, „Survey: 87% of S. Korean Children and Teens Unhappy.“
[126] Pong et al. „Authoritarian Parenting and Asian Adolescent School Performance: Insights from the US and Taiwan,“ s. 71.
[127] Marková Volejníčková, „From Strictness to Maternal Intuition? Parenting Styles in Czechia from Historical Perspective,“ s. 293.

musí děti dodržovat, ale jsou otevřeni podnětům i ze stran dítěte, čímž se snaží o podporu vzájemné a otevřené komunikace.[128]

Co se týče vzdělání dětí, nároky rodičů nejsou nijak zvlášť vysoké. Dle šetření v roce 2020 by 54 % rodičů stačilo, aby jejich dítě mělo středoškolské vzdělání s maturitou, 34 % si pak přálo vysokoškolské vzdělání.[129] Rodičům jde v rámci vzdělávání především o to, aby se dítě ve škole naučilo pracovat s informacemi a se zdroji (69 %), nebo aby si umělo vytvořit vlastní názor a dokázalo si jej obhájit (63 %). Aby škola žáky připravila na přijímací zkoušky k dalšímu studiu je nejdůležitějším cílem zhruba pro třetinu rodičů.[130]

České školství dnes zahrnuje devět let základní školy, čtyři roky střední školy a tři až šest let vysoké školy v závislosti na daném oboru. Od roku 2017 je také povinný jeden rok předškolního vzdělávání pro děti od pěti let.

Rodiče se do vzdělávání svých dětí zapojují různými způsoby. Nejčastěji jde o chození na třídní schůzky (92 %), komunikace s učitelem přes e-mail (82 %), popřípadě jednají s učitelem mimo rodičovské schůzky (78 %). Co se týče výběru školy, u základní školy 65 % rodičů zvolilo tu nejbližší a pouze 7 % volilo skutečně výběrovou školu bez ohledu na vzdálenost.[131] V případě výběru střední školy vyšlo v průzkumu z roku 2022 najevo, že 43 % žáků se rozhoduje samo, 32 % pak uvádí vliv rodičů. Na názor rodičů při výběru vysoké školy či povolání pak dává už méně dětí, a to 17 %.[132]

Co se týče kariéry jejich dětí, z šetření v roce 2015 vyplývá, že 27 % rodičů nechává rozhodnutí čistě na dítěti. Ostatní preferují profese jako lékař (20 %), právník (11 %), pedagog (9 %) či programátor (7 %).[133]

Velká část českých rodin také při péči o děti využívá pomoci příbuzných, v naprosté většině případů zejména prarodičů.[134] S těmi bývají děti v pravidelném kontaktu, v roce 2015 dokonce 58 % dětí vídalo své prarodiče osobně alespoň jednou týdně.[135] Co se však týče hlídání vnoučat, v roce 2014 uvedlo 44 % prarodičů, že takto jim vnoučata svěřována do péče nejsou.

[128] Sanvictores & Mendez, „Types of Parenting Styles and Effects on Children."
[129] Prokop et al. „Postoje rodičů ke vzdělávání v ČR a k učitelské profesi," s. 30.
[130] Ibid., s. 15.
[131] Ibid., s. 49.
[132] Krausová, „Vliv rodiny na volbu školy nebo oboru."
[133] Nadace Kooperativa, „Kde se rodí zdraví: Hodnoty a výchova."
[134] Kreidl et al., „Czech GGS COVID Pilot – a Follow-up study (Version 1.0)."
[135] Nadace Kooperativa, „Kde se rodí zdraví: Hodnoty a výchova."

Na druhé straně ve 21 % prarodiče hlídají vnoučata téměř každý týden.[136] V současné době jsou nicméně prarodiče sami moc zaneprázdněni a na hlídání vnoučat nemají čas, popřípadě se do péče zapojují méně ze strachu nad nedodržením striktních pravidel, která rodiče při předání dítěte vyžadují.[137]

V rámci volnočasových aktivit jsou mezi dětmi stále oblíbené různé zájmové kroužky. V roce 2022 alespoň na jeden kroužek docházelo 60 % dětí, 37,5 % jich pak navštěvovalo nějaký sportovní klub, a každé desáté dítě chodilo do základní umělecké školy (ZUŠ).[138]

4.5.2 Výchova v korejské rodině

V tradiční konfuciánské rodině připadla péče o malé děti matce. Šlo-li o syna, v jeho sedmi letech si jej vzal pod dozor otec, přičemž dívka zůstala i nadále v péči matky, která ji připravovala ke vstupu do manželství a na péči o ženichovy rodiče.[139] V současné době se na výchově dětí podílí oba manželé mnohem více rovnoměrně.

Skrze konfuciánský vliv v Koreji stále převládá autoritářský (též dominantní) styl výchovy, pro který je mimo jiné typická velká angažovanost rodičů v životě dítěte. V rámci tradičních hodnot se děti učí poslušnosti a úctě vůči autoritám a starším, a není tedy výjimkou, že se rodiče aktivně zapojují do životních rozhodnutí svých dětí i poté, co již děti dosáhnou dospělosti.[140] Při výchově jsou stanovena přísná pravidla, diskuze o nich není na místě. Děti musí bez otázek plnit přání a rozkazy svých rodičů, za chyby jsou trestány.[141] Pro děti to znamená dospívání pod přísnou kontrolou a s omezením vlastních rozhodovacích pravomocí.[142] Jsou pod velkým nátlakem rodičů, jejichž nároky bývají příliš vysoké, ale které se přesto snaží uspokojit. Rodiče jim však zároveň poskytují maximální podporu, především tu finanční, při dosahování těchto cílů, které se týkají zejména vzdělání a kariéry.[143] Bez této

[136] Hasmanová Marhánková & Štípková, „Typologie prarodičovství v české společnosti – faktory ovlivňující zapojení prarodičů do péče o vnoučata," s. 17.
[137] Havlová, „Třicátníci mají problém. Prarodiče nechtějí hlídat vnoučata."
[138] Sládečková, „Keramika, florbal a ještě jazyk: Kolik kroužků je pro dítě moc?"
[139] Šamánková, „Postmoderní fenomény současné korejské rodiny," in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 134.
[140] Lee & Kang, „Perceived Helicopter Parenting and Korean Emerging Adults' Psychological Adjustment: The Mediational Role of Parent–Child Affection and Pressure from Parental Career Expectations," s. 3672–3673.
[141] Sanvictores & Mendez, „Types of Parenting Styles and Effects on Children."
[142] Lee & Kang, „Perceived Helicopter Parenting and Korean Emerging Adults' Psychological Adjustment: The Mediational Role of Parent–Child Affection and Pressure from Parental Career Expectations," s. 3673.
[143] Lee & Cochran, „The influence of perceived parenting styles on Korean children's delinquent behaviors when accounting for gender differences," s. 55.

pomoci se korejské děti neobejdou, neboť na úspěšnosti studia je posléze postaven i zbytek jejich života.[144]

Vzdělávání bylo v historii privilegiem elitních skupin, z nichž se navíc mohli vzdělávat pouze chlapci a muži. Nově všem zpřístupněné studium, které bylo po staletí vysoce selektivní, začalo být mezi občany ihned po osvobození Koreje velice žádané.[145] Rodiče, kteří sami studovat nemohli, chtěli vzdělání alespoň pro své děti. Tato touha nicméně postupně přerostla ve velké naléhání na korejskou mládež, která tak v posledních letech bojuje spolu s intenzivní podporou svých rodičů o místo na dobré univerzitě všemi dostupnými prostředky.

V současné době je v Koreji vzdělávání rozděleno následovně: šest let základní školy, tři roky nižší střední školy, tři roky vyšší střední školy (akademické či technické zaměření) a čtyři roky univerzity.

Již od 70. let 20. století se začaly objevovat soukromé instituce nabízející odpolední a večerní studium, tzv. *hagwony*. Rozmach tzv. *stínového vyučování* dospěl do bodu, kdy dítě bez jeho absolvování v podstatě nemá šanci uspět. Mnoho rodičů si myslí, že studium na státních školách je samo o sobě nedostačující, a navštěvování speciální doučovacích zařízení je tak nezbytné.[146] Dle statistik v roce 2022 na soukromé doučování pravidelně docházelo 78,3 % studentů a každý týden jím strávili průměrně 7,2 hodin.[147]

Rodiče investují do vzdělání svých dětí nemalé peníze a snaží se pro ně sehnat ta nejlepší soukromá doučování. V roce 2022 činily průměrné měsíční výdaje na jednoho žáka 423 tisíc wonů (cca 7 000 Kč).[148] Kvůli finanční náročnosti si však ty nejlepší hagwony mohou dovolit jen movitější rodiny, což přispívá k dalšímu rozdělování společnosti[149] Kromě konkurence mezi studenty tak podle studie z roku 2022 existuje rivalita i mezi samotnými rodiči,

[144] Lee & Kang, „Perceived Helicopter Parenting and Korean Emerging Adults' Psychological Adjustment: The Mediational Role of Parent–Child Affection and Pressure from Parental Career Expectations," s. 3674.
[145] Šamánková, „Podoby korejského vzdělávání," in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 184.
[146] Chun et al., „Understanding the Experiences of Mothers with Academic Socialization in South Korea: A Phenomenological Approach," s. 1964.
[147] Statistics Korea, „Private Education Expenditurees Survey of Elementary, Middle and High School Students in 2022."
[148] Ibid.
[149] Šamánková, „Podoby korejského vzdělávání," in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 187.

zejména matkami.[150] Ty si mají například vytvářet vlastní sítě kontaktů, v níž si pak vzájemně sdílí informace o nejlepších soukromých doučujících apod.[151]

Vysoká očekávání mají rodiče i v rámci pracovního uplatnění svých dětí. Úspěšná kariéra dítěte totiž v korejské společnosti znamená též úspěch rodiče.[152] Dle získaných dat ze studie z roku 2018 vyplývá, že korejští rodiče si pro své děti nejčastěji přejí kariéru lékaře, právníka či jiné profese (58,7 %). Dále jsou pro zaměstnání v zábavním průmyslu (10,9 %), ve školství (9,9 %) a v administrativě či technickém oboru (8 %).[153]

V Koreji je také obvyklé zapojení prarodičů do péče o dítě. V roce 2015 jejich výpomoc pravidelně využívalo zhruba 65,6 % domácností.[154] Zejména v domácnostech, kde jsou oba rodiče zaměstnaní, musí péči mnohdy zastat právě jeden z prarodičů, nejčastěji babičky (94,2 %).[155] Dle studie z roku 2015 prarodiče stráví péčí o vnoučata průměrně 5,25 dní v týdnu a 42,53 hodin týdně, což se víceméně rovná běžnému pracovnímu týdnu.[156] Jiná studie z roku 2022 pak mluví o tom, že babičky si přitom mnohdy svou roli „náhradní matky“ neužívají a považují jí za břímě, které však nedokáží odmítnout.[157]

Dalším trendem při výchově dětí jsou tzv. *husí otcové*[158], kteří pošlou matku s dítětem do zahraničí, aby tam potomek získal dobré vzdělání, sám pak zůstává v Koreji a rodinu živí na dálku. Obvyklé jsou i opačné případy, kdy naopak rodina zůstává v Koreji a otec jde do zahraničí vydělat více peněz.[159]

4.6 Podpora rodin ze strany státu

V současné době je běžná určitá závislost rodin na státní podpoře. Zatímco dříve byly rodiny velmi soukromé a autonomní, dnes bývají hned v několika ohledech zastupovány

---

[150] Chun et al., „Understanding the Experiences of Mothers with Academic Socialization in South Korea: A Phenomenological Approach,“ s. 1962.
[151] Park et al., „Parental Involment and Students‘ Cognitive Outcomes in Korea: Focusing on Private Tutoring,“ s. 6.
[152] Chun et al., „Understanding the Experiences of Mothers with Academic Socialization in South Korea: A Phenomenological Approach,“ s. 1974.
[153] Kim, „Doctor, lawyer top parents' preferred jobs for children.“
[154] Kim, „Halma-Shock: The Shadow of Korean Familism and the Sociocultural Construction of Grandmother-Motherhood,“ s. 3.
[155] Korea Institute of Child Care and Education, „Study on child support for infant grandchildren by grandparents and support measures,“ s. 63.
[156] Ibid., s. 87–90.
[157] Kim, „Halma-Shock: The Shadow of Korean Familism and the Sociocultural Construction of Grandmother-Motherhood,“ s. 3.
[158] Korejsky 기러기 아빠 [gireogi appa]
[159] Šamánková, „Postmoderní fenomény současné korejské rodiny,“ in Löwensteinová et al., *Made in Korea*, s. 135.

státem.[160] Příkladem může být systém státních školek a škol, jeslí a dalších pečovatelských služeb. Dále také zdravotní péče a sociální služby. Rodiny využívají finančních podpor, které jim stát nabízí, zejména jde-li o podporu v péči o dítě. Státy mohou zároveň tuto podporu využívat jako nástroj pro povzbuzení svých občanů zakládat rodiny, zvláště v případech kriticky nízké porodnosti, jako je tomu v Koreji.

V následujících podkapitolách jsou uvedeny hlavní příklady státních podpor, které jsou v Česku nebo v Koreji pro rodiny dostupné.

4.6.1 Státní podpora rodin v ČR

Rodiny v Česku mohou za určitých podmínek dostat hned několik druhů podpory. V první řadě stát poskytuje rodinám s nízkým příjmem *porodné* na první a druhé narozené dítě. Do roku 2010 byl tento příspěvek plošný, s různými úpravami v průběhu let se nicméně změnily podmínky pro jeho získání, a počet příjemců tak klesl.[161]

Po narození dítěte začíná rodič pobírat *rodičovský příspěvek*, jehož celková částka od roku 2024 činí 350 tisíc Kč (525 tisíc u vícerčat). Matka nebo otec jej může čerpat nejdéle do tří let věku dítěte, přičemž si sám volí jeho měsíční výši (maximálně necelých 54 tisíc Kč měsíčně). S obdobím rané péče o dítě se pojí také *mateřská dovolená*, během níž matka pobírá peněžitou pomoc v mateřství ve výši 70 % průměrného měsíčního platu po dobu 28 týdnů (37 týdnů u více dětí). Minimálně prvních šest týdnů po porodu ji může čerpat pouze žena, započít ji může již osm týdnů před porodem, po šestinedělí o ni pak může zažádat i otec.[162] Po skončení mateřské dovolené přichází *rodičovská dovolená*, na níž také mohou nastoupit i otcové (možné je též střídání mezi matkou a otcem). Během ní je vyplácen již zmíněný rodičovský příspěvek. Zároveň se týká povinnosti zaměstnavatele uvolnit daného rodiče ze zaměstnání kvůli péči o dítě, a tuto pozici mu po dobu tří let držet. Po domluvě je možné tuto dovolenou prodloužit až na čtyři roky.[163]

V České republice existuje také *otcovská dovolená*, na níž mohou otcové nastoupit do šesti týdnů po narození dítěte. Jde o dvoutýdenní uvolnění ze zaměstnání, při němž stejně jako matky při mateřské dovolené pobírají 70 % hrubého měsíčního platu. Nárok na otcovskou dovolenou mají muži uvedení v rodném listě dítěte, sňatek rodičů není povinný.[164]

---

[160] Kuchařová et al. Česká rodina na počátku 21. století: Životní podmínky, vztahy a potřeby, s. 21.
[161] Ibid., s. 68.
[162] Preuss, „Mateřská dovolená – vše, co potřebujete vědět."
[163] Preuss, „Rodičovská dovolená: vše, co potřebujete vědět o nástupu, délce i přivýdělku."
[164] ČSSZ, „Otcovská."

Další formou státní podpory je měsíční *přídavek na dítě*, na nějž mají nárok rodiny s měsíčním příjmem do 3,4násobku životního minima, a jeho výše roste s věkem dítěte (až do 26 let) a podle druhu příjmu (výdělečná činnost či sociální dávky).[165] Stát také poskytuje domácnostem s nízkými příjmy *příspěvek na bydlení*, na který sice nemají nárok pouze rodiny s dětmi, ale právě ty bývají nejčastějšími žadateli o něj.[166]

Významnou pomoc rodinám ze strany státu představují také různé daňové výhody. Mezi ně patří například hojně využívané *daňové zvýhodnění na dítě*. Jde o úlevu na daních, kterou může uplatnit jeden z rodičů nezaopatřeného dítěte (lze tedy slevu uplatňovat až do 26 let věku dítěte, pokud stále studuje). Na čím více dětí je zvýhodnění uplatňováno, tím vyšší je daňová úleva. V případě, že by toto zvýhodnění přesáhlo výši dani z příjmů, vznikne přeplatek na dani, který je pak rodiči zpětně proplacen jako *daňový bonus na dítě*.[167]

Stát nabízí také *slevu na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení* pro rodiče, který se vrátil zpět do práce, popřípadě *slevu na dani na manžela/manželku* s nízkým příjmem (do 68 000 Kč ročně).

Z daného výčtu těch hlavních finančních příspěvků a zvýhodnění lze vyvodit, že stát se snaží české rodiny podpořit hned několika způsoby. V porovnání s jinými zeměmi je například doba mateřské dovolené v Česku jednou z nejdelších. Příspěvek na dítě je plošný a má na něj nárok každý rodič bez ohledu na jeho příjmy. U jiných příspěvků jsou přísnější podmínky pro jejich nárokování, většina rodin ale stále může využívat i další zvýhodnění, která stát nabízí, jako třeba různé daňové úlevy. Stát také zjevně podporuje rodiny s více dětmi, neboť v takových případech výhody narůstají spolu s počtem dětí. Přesto však výše státních podpor neroste stejnou mírou jako životní náklady, a porodnost tak v České republice neustále klesá.

4.6.2 Státní podpora rodin v Koreji

Různé výhody nabízí Korea již těhotným ženám, ať už jde o slevy na vstupném či v dopravě. Přispívá jim také na zdravotní náklady spojené s těhotenstvím a porodem, a to v podobě voucherů ve výši až jednoho milionu wonů (17 tis. Kč). Stát rodinám dále poskytuje vouchery i během poporodní péče, ty jsou však určeny jen na specifické výdaje, a mnoho rodin by tak spíše uvítalo přímou finanční pomoc.[168]

---

[165] MPSV, „Státní sociální podpora."
[166] Kuchařová et al. Česká rodina na počátku 21. století: Životní podmínky, vztahy a potřeby, s. 67.
[167] Preuss, „Sleva na dítě: Jak ji správně uplatnit a kolik díky ní získáte peněz?"
[168] Cho, „Korean companies fail to safeguard future mothers despite low birthrate."

Korejská vláda se snaží bojovat proti nízké porodnosti neustálým zlepšováním benefitů pro rodiny. Od 23. února 2025 například vstoupilo v platnost hned několik změn státní podpory zahrnující třeba navýšení státních příspěvků či prodloužení možnosti využívání daných výhod.

Mateřská dovolená je v Koreji na 90 dní (120 dní u vícerčat), kdy prvních 60 dní je plně hrazeno zaměstnavatelem, zbytek státem. U menších podniků hradí mateřskou dovolenou stát po celou dobu. Měsíční částka od státu činí 2,1 milionu wonů (35 tis. Kč).[169] Ženy přitom musí minimálně 45 dní z dovolené čerpat po porodu, a maximálně 45 dní před ním. [170]

Ženy mohou také během prvních 12 týdnů těhotenství a zároveň po 32. týdnu těhotenství zažádat o *zkrácení pracovní doby*. Pracují-li déle než osm hodin denně, mají nárok na zkrácení o dvě hodiny, pokud však pracují méně než osm hodin denně, mohou požádat o zkrácení na šestihodinovou pracovní dobu.[171] Tato možnost kratší pracovní doby se také nově vztahuje i na rodiče dítěte do 12 let věku (před změnami to bylo pouze 8 let), kdy si rodič může až po dobu tří let zkracovat pracovní týden na 35 hodin (z legálních 52 hodin).[172]

V Koreji mohou otci též čerpat *otcovskou dovolenou*, která je nově prodloužena z původních 10 dnů na 20. Musí na ni nastoupit během prvních 120 dnů od narození dítěte, což je o poznání delší lhůta než v Česku. Otcové také nemusí dovolenou čerpat v kuse, nýbrž si ji mohou rozložit až na tři části. Zaměstnavatel je povinen otcovskou dovolenou proplácet v celém rozsahu, přičemž menší podniky mohou zažádat o státní dotace na tyto náklady.[173]

Rodičovská dovolená je v Koreji na jeden rok, v některých případech[174] na rok a půl. Tuto dovolenou je možné rozdělit až na tři části a čerpat ji mohou oba rodiče zvlášť nebo zároveň až do věku 8 let dítěte. V roce 2024 si rodiče tuto dovolenou vybírali průměrně na dobu 8,8 měsíců (9,4 měsíce u žen a 7,6 u mužů).[175] V závislosti na délce dovolené pak čerpají 23,1 milionu wonů (387 tis. Kč) za rok, potažmo 32,7 milionu wonů (550 tis. Kč) za rok a půl. Měsíční příspěvek činí první tři měsíce 2,5 milionu wonů (42 tis. Kč), od čtvrtého do šestého měsíce 2 miliony wonů (33,5 tis. Kč) a od sedmého měsíce 1,6 milionu wonů (27 tis. Kč). Až

[169] Lockton, „South Korea Expands Family Leave Entitlements."
[170] Chin et al. „Family Policy in South Korea: Development, Current Status, and Challenges," s. 55.
[171] Lockton, „South Korea Expands Family Leave Entitlements."
[172] Son, „Cabinet approves 3 years of combined parental leave."
[173] Lockton, „South Korea Expands Family Leave Entitlements."
[174] Delší rodičovská dovolená je pro samoživitele, rodiče s postiženým dítětem nebo pro rodiče, kteří oba vyčerpají více než 3 měsíce této dovolené.
[175] Kim, „Men taking parental leave surpass 30% for the 1st time in Korea."

do provedení změn bylo navíc 25 % z celkové částky rodičovské dovolené propláceno až šest měsíců po návratu do práce. Nyní rodiče tuto částku obdrží již během čerpání rodičovské.

Zaměstnavatelé mají povinnost rodiče z práce uvolnit z důvodu porodu či péče o dítě. Zákon jim zároveň zakazuje ukončení pracovního poměru se zaměstnanci během jejich čerpání těchto dovolených. Přesto průzkum z roku 2015 ukázal, že od roku 2010 bylo každoročně propuštěno téměř 5 000 matek na mateřské nebo rodičovské dovolené.[176] Zhruba 17 000 ženám pak zaměstnavatel odmítl poskytnout mateřskou dovolenou, což vedlo vládu k větším kontrolám a zpřísněním trestů v takových případech.[177] Podle dotazníkového šetření společnosti Gabjil v roce 2023 tyto problémy nicméně i nadále přetrvávají, když 45,5 % dotazovaných zaměstnanců uvedlo, že nemohou bez omezení čerpat rodičovskou dovolenou, a 40 % mělo stejný problém s mateřskou dovolenou.[178]

[176] Kim, „5,000 women on maternity leave fired every year."
[177] Lee, „Dismissal over pregnancy faces tougher punishment."
[178] Cho, „Korean companies fail to safeguard future mothers despite low birthrate."

5. Multikulturní děti v Koreji

Počet dětí ze smíšených manželství v Koreji neustále roste. Dle korejských statistik se jich v roce 2023 narodilo 12 150, čímž tvořily 5,3 % všech narozených dětí toho roku. Co se týče národnosti matek, nejvíce dětí se narodilo těm z Vietnamu (27,4 %), z Číny (14,2 %) a z Thajska (5,8 %).[179]

Roste také počet multikulturních studentů, kdy jen od roku 2014 toto číslo vzrostlo na více než trojnásobek. V roce 2024 do korejských škol docházelo téměř 200 tisíc studentů z multikulturních rodin, tvoříc tak 3,72 % z celkového počtu.[180]

5.1 Vzdělávání multikulturních dětí

V současné době Korea čítá minimálně 350 základních, nižších a vyšších středních škol, na které dochází alespoň 30 % studentů s jiným než čistě korejským původem. To jsou téměř 3 % všech korejských škol. Ještě vyšší procento multikulturních studentů je pak na 87 školách, což je značný nárůst oproti roku 2018, kdy takových škol bylo pouze 23. Korejská vláda se tak setkává s nutností vytvořit vhodný vzdělávací program, který by vyhovoval všem studentům a nediskriminoval by žádnou skupinu.[181]

Ministerstvo školství usiluje mimo jiné o zvýšení počtu bilingvních učitelů a zaškolení současných i budoucích učitelů v oblasti multikulturalismu například prostřednictvím zahraničních výměnných programů. Bude také podporovat zápis či přesun multikulturních studentů na jiné, třeba mezinárodní školy, za účelem snížení vysoké koncentrace těchto studentů na některých školách a zkvalitnění jejich vzdělání. Činit tak bude na základě úrovně korejštiny daných studentů, kterou chtějí dále rozvíjet například zavedením více hodin korejského jazyka. V současné době je výuka korejštiny jako druhého jazyka dostupná převážně jen na základních školách. Cílem je rozšířit tuto výuku i na další stupně vzdělávání.[182]

Zaměřit se chce korejská vláda také na rodiče, kteří neumí korejsky, a poskytovat jim informace o korejském systému vzdělávání, kultuře a každodenním životě hned v několika dostupných jazycích.[183]

Mezinárodních škol je v Koreji 51, a to ve dvanácti různých městech. Nejvíce z nich se nachází v Seoulu (32), dále pak na ostrově Jeju (4), v Busanu (3) nebo třeba v Geoje (3). Tyto

[179] Statistics Korea, „Vital Statistics of Immigrants in 2023."
[180] Jung, „Gov't unveils plans to enhance education for students from multicultural families."
[181] Kim, „30% of students at 350 schools nationwide have multicultural backgrounds."
[182] Lee, „Korea to expand educational support for foreign, multicultural students."
[183] Ibid.

mezinárodní školy, zpravidla soukromé, vyučují podle amerických, britských, francouzských, kanadských, australských, singapurských, korejských či německých osnov, nebo mezinárodně uznávaného vzdělávacího programu International Baccalaureate (IB). Školy pokrývají hned několik stupňů vzdělání, počínaje mateřskou školou a konče vyšší střední školou. Mezi nejprestižnější z nich se řadí například Yongsan International School of Seoul nabízející výuku dle amerických osnov pro žáky všech národností ve věku 5–18 let. V roce 2024 na škole studovalo 975 dětí ze 43 různých zemí.[184] V Seoulu se nachází také Korea International School s americkými osnovami, do níž dochází 1250 žáků 30 národností ve věku 3–18 let, [185] či Seoul Foreign School s britskými a IB osnovami a 1600 žáky 55 národností ve věku 2–18 let.[186]

5.2 Výchova multikulturních dětí

Samotná výchova dětí ze smíšených manželství je velice individuální a ovlivněna hned několika faktory. V první řadě záleží na zemi, z níž matka pochází, jaký je její rodný jazyk, úroveň její korejštiny či jak je přijímána zbytkem rodiny.

Lee Jiyeon se ve své studii zaměřila na vietnamské matky vychovávající v Koreji dítě. Jejich zkušenosti se lišily v závislosti na rodinném a finančním zázemí. Vietnamská národnost je v korejské společnosti často vnímána jako podřadná a pojí se s ní spoustu předsudků. Setká-li se matka s těmito postoji u zbytku rodiny, rozhodne se raději svůj původ a kulturu potlačovat a vychovává dítě stejným stylem jako korejské matky. Pokud je však rodinou přijímána pozitivně, nebojí se matka předávat svou kulturu i dětem. Učí je svůj rodný jazyk, cestuje s nimi do Vietnamu za příbuznými a vaří doma vietnamské jídlo.[187]

Obtížnosti pociťují také pracující matky, které z důvodu časového vytížení nemohou své děti kvalitně seznamovat s vlastní kulturou. Jindy se však matky samy rozhodnou přistupovat k výchově co nejvíce korejským způsobem, aby dítě příliš nevyčnívalo z kolektivu, a kulturu své rodné země jim téměř nepředstavují. Snaží se také udržet krok s korejskými matkami zejména v rámci podpory při vzdělávání dětí.[188]

Matky se přirozeně chtějí spojit se svým dítětem prostřednictvím své rodné řeči. Výuka rodného jazyka matky nicméně není ve smíšených domácnostech vždy podporována. Mezi hlavní faktory patří druh cizího jazyka a jeho možnost budoucího uplatnění. V Koreji se

[184] Yeongsan International School of Seoul, „YISS High School Profile 2024."
[185] International Schools Database, „Korea Interanational School Pangyo Campus."
[186] International Schools Database, „Seoul Foreign School."
[187] Lee, „Parenting „multicultural" children in Korea: Focused on the experience of marriage migrant women from Vietnam," s. 6–9.
[188] Ibid., s. 4.

za vhodné jazyky k bilingvnímu vzdělávání považuje prakticky jen angličtina, čínština a japonština.[189] Ostatní jazyky jako vietnamština, thajština, mongolština, kambodžština či tagalština, které jsou mezi sňatkovými migranty časté, jsou vnímány jako zbytečné, a jejich výuka je proto potlačována.[190]

Dalším důležitým faktorem je úroveň matčiny korejštiny. Čím vyšší úroveň matka ovládá, tím menší má potřebu mluvit na dítě ve své rodné řeči a upřednostňuje čistě korejskou výchovu.[191] Určitou roli hraje také vzdělanost matky, přičemž s vyšším vzděláním matky stoupají také její tendence učit dítě svému rodnému jazyku.[192]

Kim a Yem se ve své studii z roku 2023 zabývaly ženami z rusky mluvících zemí a jejich životem po boku korejského manžela. Jako v předchozích studiích, i zde byl kladen důraz na rozdílné podmínky, v nichž se ženy nacházely. Kvalita jejich života v Koreji a schopnost přizpůsobit se jsou závislé především na míře sociální podpory, ať už ze strany manžela či širší rodiny, a na vlastním osvojení korejského jazyka.[193] Mimo jiné se však setkáváme i s rozdílným přístupem k těmto ženám kvůli jejich odlišnému vzhledu. Zmire tvrdí, že Korejci považují téměř všechny bílé ženy za Rusky.[194] Mezi některými Korejci, zejména těmi ze starších generací, také stále přetrvávají stereotypy, které automatický řadí ruské ženy mezi prostitutky.[195] Tyto předsudky jsou založeny na faktu, že na přelomu 21. století tvořily ženy z Ruska významnou část zahraničních prostitutek v Koreji.[196] Jednou z respondentek zmíněné studie byla Ruska, která musela z tohoto důvodu svůj původ na příkaz manžela před ostatními skrývat.[197]

Matky-cizinky oproti rodilým Korejkám obecně vykazují vyšší míru úzkosti, která souvisí s celkovým akulturačním stresem. Podle studie z roku 2012 se nicméně tento stres

[189] Kim & Kim, „Teaching Wife's Language to the Children of International Marriage Couples in South Korea," s. 4.
[190] Ibid.
[191] Ibid.
[192] Ibid., s. 8.
[193] Kim & Yem, „Integration of international marriage migrants: Russian-speaking female marriage migrants in Japan and South Korea" s. 446.
[194] Zmire in „Multiculturalism and Racism in Korea." (podcast)
[195] Kim & Yem, „Integration of international marriage migrants: Russian-speaking female marriage migrants in Japan and South Korea" s. 444.
[196] Chung, „Russian Women Strike It Rich In Red-Light District in Pusan."
[197] Kim & Yem, „Integration of international marriage migrants: Russian-speaking female marriage migrants in Japan and South Korea" s. 444–445.

podepisuje i na jejich dětech, které se tak potýkají s psychickými problémy častěji než korejské děti.[198]

Chu, Park a Kim se ve své studii zaměřili na zkušenosti migrantek s jejich prvním porodem v Koreji. Z kvalitativního výzkumu zjistili hned několik problémů, s nimiž se matky během těhotenství či po porodu setkávaly. Několik matek si například stěžovalo, že byly po porodu nuceny jíst neustále polévku z mořských řas, jak je v Koreji v tomto období zvykem. Jiná se neztotožňovala s doporučením korejského lékaře, aby první tři dny po porodu hodně chodila, neboť v její rodné zemi je samozřejmostí alespoň týdenní odpočinek. Další matky měly obavy z důvodu neznalosti korejské prenatální a postnatální péče a kvůli absenci těchto informací v jazyce, kterému by rozuměly. Jazyková bariéra a osamělost byly jedním z nejčastějších problémů, s nimiž se nadcházející matky potýkaly, a během těhotenství tak raději zůstávaly po celou dobu samy doma.[199] Nutno podotknout, že se v tomto případě jednalo zejména o cizinky, které se do Koreje provdaly mnohdy prostřednictvím sňatkových agentur za účelem zlepšení své finanční situace. Otěhotněly brzy po uzavření sňatku a neměly dost času na pevnou adaptaci v nové zemi. V Koreji tak byly bez přátel a bez rodiny, plně závislé na svých korejských manželích. Ti museli se svými manželkami například docházet na zdravotní kontroly, aby mohli ženám zprostředkovat vše, co doktor říká.[200]

Své problémy matky řešily různými způsoby; některé to motivovalo k intenzivnímu studiu korejštiny, jiné si žádaly o rady rodinu a přátele ze své rodné země, další si vyhledávaly informace ve svém rodném jazyce na internetu a některé se dorozumívaly s doktory neverbální komunikací či pomocí překladačů.[201]

Spousta matek se také obrátila pro pomoc na centra pro podporu multikulturních rodin. Zde se jim dostalo mnoha potřebných informací ohledně korejské kultury, způsobu života či výchovy dítěte. Dostávaly hodiny korejštiny a učily se vařit korejská jídla. Seznámily se zde také s dalšími matkami stejné národnosti, a získaly tak přátele, s nimiž mohly hovořit ve svém rodném jazyce. Podle studie se v několika případech do podpůrného programu zapojili i korejští manželé, což přispělo ke zlepšení vztahu mezi manželi. Jediným problémem se zde zdála být

[198] Lee et al., „Mental Health of Intermarried Immigrant Women and Their Children in South Korea," s. 83.
[199] Chu, Park & Kim, „First childbirth experience of international marriage migrant women in South Korea," s. 201.
[200] Ibid., s. 202.
[201] Ibid., s. 202–203.

přílišná orientace center čistě na korejskou kulturu a jazyk. Některé matky se nechaly slyšet, že by uvítaly, kdyby se i manželé učili naopak jejich kultuře.[202]

[202] Chu, Park & Kim, „First childbirth experience of international marriage migrant women in South Korea,“ s. 247–249.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6. Úvod do praktické části

Následující kapitoly budou věnovány praktické části této práce. Popíšu cíl výzkumu a zvolenou metodologii. Získaná data uvedu v předem vybraných kategoriích. Nakonec se pokusím tato data interpretovat v diskuzi.

6.1 Cíle výzkumu

Hlavním cílem této práce je popsat situaci žen s českým občanstvím, které se provdaly za Jihokorejce a vychovávají s ním v Koreji dítě. Téma multikulturních rodin žijících v Jižní Koreji bylo již mnohokrát zpracováno, zpravidla se však jedná o případy žen, které se do země dostaly prostřednictvím sňatkových agentur. Tyto studie jsou velice specifické, a nelze je tedy považovat za plošný výzkum smíšených manželství. Češky se do Koreje neprovdávají způsobem, který je popsaný ve zmíněných pracích, a doposud nebyla napsána práce, která by zkoumala zkušenosti právě českých žen v této zemi.

Podstatou této práce je vyplnit tuto mezeru a zjistit, jaká je situace Češek vychovávajících v Koreji dítě. Mou hypotézou je, že se ženy mohou setkávat s potížemi založenými na rozdílných kulturních hodnotách obou zemí. České hodnoty jsou postaveny na křesťanství, zatímco ty korejské na konfucianismu. V teorii jsou pozorovatelné rozdíly v přístupu k výchově a ke vzdělávání dítěte. V Česku má být oproti Koreji preferována uvolněnější výchova a kladen menší důraz na vzdělávání.

V teoretické části jsem popsala zkušenosti matek jiných národností s výchovou dětí a začleňováním se do korejské společnosti. V té praktické se pokusím zhodnotit, zda mají v tomto ohledu české ženy stejné či odlišné poznatky, a potvrdit tak či vyvrátit svou hypotézu.

6.2 Metodologie výzkumu

Pro svou práci jsem zvolila kvalitativní výzkum ve formě hloubkových rozhovorů. Podle Strausse a Corbin lze díky tomuto typu výzkumu lépe probádat a pochopit zkoumaný problém a získat detaily, které by se kvantitativním šetřením získávaly obtížně.[203]

Jako nejvhodnější volbou se zdály polostrukturované rozhovory s předem připravenými okruhy témat a otázkami, které byly podle situace upravovány, vynechávány či přidávány. Výzkumu se účastnilo celkem osm žen, ve třech případech byl rozhovor po dohodě

[203] Strauss & Crobin, *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*, s. 19.

s respondentkami nahrazen písemným dotazníkem z důvodu časové vytíženosti matek. Tyto tři respondentky obdržely dokument s připravenými otázkami a zaznamenané odpovědi následně zaslaly zpět. Stejně jako u mluvených rozhovorů, i zde jsem se u určitých témat dodatečně doptávala na další poznatky prostřednictvím emailu či některé ze sociálních sítí.

Mluvené rozhovory byly provedeny mezi dny 13.–20. března 2025, psané odpovědi jsem obdržela později, poslední z nich 15. dubna 2025. S respondentkami jsem se pro mluvený rozhovor spojila online přes platformu Google Meet v časech, které navrhly samy respondentky. Vzhledem k rozdílným časovým pásmům v Česku a Koreji byla vždy snaha vybrat čas, který by vyhovoval oběma stranám. Až na jeden rozhovor se tak většina z nich odehrála v ranních či dopoledních hodinách českého času, respektive odpoledních až večerních hodinách času korejského. Rozhovory trvaly nejčastěji jednu hodinu, pouze v jednom případě byl čas dvojnásobný.

Všechny respondentky byly dopředu seznámeny s tím, že rozhovory budou pro účely následného zpracování nahrávány, odpovědi přepsány a upraveny pro akademické užití (tzn. zkrácení odpovědí, úprava slovosledu apod.). Byly též informovány o svém právu o odstoupení z výzkumu před či po něm, a to bez udání důvodu. Zároveň byla předem zaručena jejich anonymizace. Všechny respondentky s takto nastavenými podmínkami souhlasily. Všechny přepsané rozhovory jsou k nahlédnutí ve formě volných příloh v odděleném dokumentu.

Cílovou skupinou pro tento výzkum byly ženy s českým občanstvím, které jsou provdané za muže s jihokorejským občanstvím, v současné době žijí nebo alespoň nějakou dobu pobývaly v Koreji, a vychovávají společně s korejským manželem děti. Stáří dětí, délka manželství či pobytu v Koreji nebyly výchozími podmínkami.

Ženy splňující tato kritéria byly posléze hledány prostřednictvím osobních kontaktů a facebookové skupiny „Slováci a Češi v Koreji (Slovak and Czech people in Korea)“. První matky byly kontaktovány již v červenci roku 2024, další pak v průběhu následujících měsíců, aby se tak s dostatečným předstihem zajistila uskutečnitelnost daného výzkumu. Ženy byly poté znovu osloveny koncem února 2025 s žádostí o navržení vhodného termínu pro rozhovor.

Všechny respondentky uvítaly možnost předběžného zaslání stanovených témat a otázek, aby si mohly odpovědi dopředu rozmyslet. Některé respondentky samy doplňovaly své odpovědi ještě zpětně, když je napadla nějaká dodatečná informace.

Rozhovory probíhaly v českém jazyce a pouze s matkami, děti ani manželé přítomni nebyli.

6.3 Charakteristika respondentů

Jak lze vyčíst z *Tabulky č. 2*, výzkumu se účastnilo osm žen s českým občanstvím ve věku od 29 do 48 let, s průměrným věkem 34,5 let. Korejští manželé těchto žen byli většinou starší, až na dva případy, kdy byl muž mladší. Věk manželů se pohyboval v rozmezí od 34 do 42 let, s průměrným věkem 37 let. Délka trvání těchto česko-korejských manželství byla také různá; nejkratší z nich v době rozhovoru trvalo čtyři roky, to nejdelší pak jedenáct let. Respondentky pobývají v Koreji průměrně devět let, z toho nejkratší dobu pět let, a naopak nejdelší patnáct let. Jedna respondentka v době rozhovoru s rodinou pobývala v Česku, ostatní v Koreji. Až na dvě respondentky měly všechny ženy vysokoškolské vzdělání. Tři respondentky byly nezaměstnané, jedna studovala a ostatní měly v Koreji stálou práci.

Čtyři ženy mají jedno dítě, ostatní mají děti dvě, přičemž jedna maminka byla v době rozhovoru těhotná se třetím dítětem. Věk dětí se pohyboval od nejmladšího osmiměsíčního miminka až po desetiletou dceru. Celkově šlo nicméně o maminky mladších dětí s průměrným věkem 4 roky. V době výzkumu navštěvovalo osm dětí ve věku 1,5–6 let mateřskou školu, dvě děti (9–10 let) docházely do školy a dvě nejmenší (8–12 měsíců) byly ještě doma.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Věk	33 let	48 let	31 let	37 let	29 let	37 let	30 let	30 let
Věk manžela	38 let	40 let	34 let	41 let	39 let	34 let	31 let	42 let
Trvání manželství	4 roky	11 let	6 let	7 let	5 let	10 let	7 let	5 let
Doba strávená v Koreji	15 let	9 let	8 let	7 let	5 let	12 let	6 let	Delší dovolené
Dosažené vzdělání	VŠ	VŠ	VŠ	VŠ	SŠ	VŠ	ZŠ	VŠ
Zaměstnání	Překladatelka v mezinár. společnosti	Učitelka VŠ a zaměstnanec firmy	Student	Učitelka v anglické školce	Nezaměst-naná	Práce z domu	Nezaměst-naná	Nezaměst-naná
Počet dětí	1	1	2	1	2	1	2	2
Věk dítěte/dětí	1 rok	10 let	5 let 2 roky	6 let	5 let 1 rok a půl	5 let	8 let 3 roky	3 roky 8 měsíců
Škola	Doma	ZŠ	MŠ	MŠ	MŠ	MŠ	ZŠ a MŠ	MŠ a doma

Tabulka 2: Data respondentek

Zdroj: Vlastní zpracování provedených rozhovorů *(pozn. VŠ = vysoká škola, SŠ = střední škola, ZŠ = základní škola, MŠ = mateřská škola)*

V následující části nabídnu bližší charakteristiku jednotlivých respondentek, kde zkráceně popíšu, jak se s manželem seznámily, jejich usazení v Koreji, jaké tam mají oba manželé zaměstnání a kolik mají v tuto chvíli dětí.

Respondentka č. 1

V Koreji žije již 15 let. Poprvé tam přijela na bakalářské studium, posléze tam dokončila i magisterský obor teologie. S manželem se seznámila právě skrze studium. Vzali se před čtyřmi lety a momentálně spolu vychovávají roční holčičku. V tuto chvíli je tedy respondentka doma s dcerou, jinak je zaměstnaná v mezinárodní organizaci, kde se věnuje zejména překladům z korejštiny do angličtiny a naopak. Manžel se živí výukou filozofie a etiky.

Respondentka č. 2

S manželem se seznámili v Anglii, kde byla na pracovní cestě a manžel tam studoval na jazykové škole. V Anglii spolu pak žili pět let, než dostal manžel pracovní nabídku v KIA v Praze, kde poté rok bydleli. Znovu se stěhovali za prací do Frýdku-Místku, kde manžel pracoval pro Hyundai. Nakonec přišla manželovi nabídka stát se spolumajitelem firmy v Koreji, a tak se už i s roční dcerou přestěhovali právě tam. Nyní žijí již devátým rokem v Koreji. Respondentka v současné době vyučuje na Korejské univerzitě zahraničních studií (HUFS) a zároveň pracuje v manželově firmě, kde pomáhá s komunikací s českým a s americkým klientem.

Respondentka č. 3

V Koreji byla na studiu magisterského technického oboru, její manžel byl na doktorském studiu. Seznámili se přes plavecký klub a manželé jsou již šest let. Manžel pracuje jako výzkumný pracovník, zatímco respondentka má v tuto chvíli přerušené studium z důvodu péče o děti. Momentálně se stará o dva syny a je těhotná se třetím dítětem.

Respondentka č. 4

Manžela poznala v Ostravě, kde byl již třetím rokem zaměstnaný v korejské firmě. Po dvou letech se nicméně vrátil zpět do Koreje a další dva roky udržovali vztah na dálku s pár návštěvami. Jelikož neměla respondentka v Česku práci, která by ji tam držela, rozhodla se přestěhovat do Koreje, kde se poté s manželem vzali. Již druhým rokem pracuje jako učitelka v anglických školkách. Vychovávají šestiletou dceru, další již neplánují. Podle slov respondentky je výchova dítěte v Koreji poměrně nákladná, zároveň to pro ni bylo psychicky náročné a ztížila by se i možnost cestování do Česka.

Respondentka č. 5

Než se seznámili, bydlel její manžel už pět let v Česku, kde provozoval ubytování pro korejské turisty. Na začátku mezi sebou měli problémy s komunikací, ty však nakonec překonali. Čtyři roky bydleli společně v Česku, kde se jim také narodila dcera. Oba pracovali v cestovním ruchu, což jim během pandemie Covid-19 činilo nemalé obtíže. Manžel si kvůli jazykové bariéře nedokázal v Česku jinou práci najít, proto se rozhodl přijmout nabídku práce v Koreji. Původně neplánovali, že by se někdy měli do Koreje přestěhovat, vzhledem k okolnostem to však pro ně byla ta nejlepší volba. V Koreji momentálně žijí již pátým rokem, teď už kromě dcery i s mladším synem. Respondentka si v Koreji práci nenašla, po celou dobu se věnovala péči o děti. V současné době je však rodina uprostřed procesu návratu zpět do Česka.

Respondentka č. 6

V Koreji žije dlouhodobě již 12 let. Původně sem přijela na Working Holiday vízum a pracovala v kavárně. Tam také poznala svého manžela, se kterým jsou svoji už deset let. Respondentka v Koreji vystřídala během let hned několik zaměstnání, od práce v kavárně, přes práci ve fitness centrech jakožto osobní trenérka, učení angličtiny v hagwonech, až po práci pro online akademii korejského jazyka (Korean Digital Academy), pro níž z domova pracuje třetím rokem. Manžel je zaměstnaný v zoologické zahradě jako veterinář. V tuto chvíli společně vychovávají pětiletého syna.

Respondentka č. 7

Se svým mužem se seznámila v Anglii, kde byl na studiích a respondentka tam byla pracovně. V Anglii bydleli celkem čtyři roky, než se společně přestěhovali do Koreje, když manžel musel nastoupit na povinnou vojenskou službu. Během toho času zjistili, že jim život v Koreji vyhovuje, a nyní tam tráví už šestý rok. Manžel pracuje pro firmu působící v oblasti IT, kromě toho ještě vede vlastní business. Respondentka v Koreji nikdy zaměstnaná nebyla a věnuje se po celou dobu péči o domácnost a děti, které mají dvě; devítiletou dceru a tříletého syna.

Respondentka č. 8

Svého muže poznala v Praze na společné večeři s přáteli. Pracoval tu jako manažer evropské pobočky mezinárodní korejské firmy. Manželé jsou již pátým rokem a věnují se nyní společně podnikatelské činnosti. Vychovávají tříletého a osmiměsíčního syna. V současné době jsou usazeni v Česku, zejména kvůli pracovním příležitostem a lepšímu finančnímu hledisku.

Do Koreje jezdí pravidelně na delší dovolené. Jsou nicméně otevřeni i dlouhodobému životu v Koreji, ať už by se tak mělo stát dříve nebo později.

7. Získaná data

V následujících kapitolách popíšu nejdůležitější data, která byla během rozhovorů a dotazníkových šetření získána. Podkapitoly jsou rozděleny shodně s okruhy otázek, které tvořily obsah výzkumu. Tato témata byla navržena v závislosti na teoretické části této práce, některá z nich byla inspirována studiemi, které byly v této práci zmíněny a které se zabývají stejným či velmi podobným tématem.

První část rozhovoru se týkala základních údajů respondentek, jako seznámení s manželem, pobyt v Koreji a zaměstnání; tyto informace jsou shrnuty v předešlé kapitole. Nadále bylo vytvořeno šest hlavních kategorií: společnost a komunitní život, domácnost a role prarodičů, jazyk, kultura, vzdělávání, a výchova dětí. V každé z nich zmíním několik nasbíraných dat a budu mezi nimi hledat podobnosti a odlišnosti ve zkušenostech českých matek v Koreji. Tyto aspekty budou dále rozebrány v celkové interpretaci dat, kde budou zároveň porovnány s fakty a poznatky zmíněnými v teoretické části.

7.1 Společnost a komunitní život

Začleňování se do společnosti

Se začleňováním do korejské společnosti mají Češky převážně kladné či neutrální zkušenosti. Několik z nich mělo však minimálně ze začátku problém z důvodu jazykové bariéry. Jedním řešením pro ně bylo vyhledávání komunit cizinců, s nimiž mohly komunikovat v angličtině. Takové komunity nejsou nicméně v každém městě, proto měly některé Češky problém najít si přátele, jestliže bydlely na místě, kde mnoho cizinců nebylo. Pro některé to představovalo velkou motivaci ke studiu korejštiny, a dnes tak mají přátele i mezi Korejci.

> „Jelikož jsem neuměla mluvit korejsky, tak bylo hodně těžké komunikovat s korejskými maminkami. Na začátku jsem si připadala hodně odstrčeně, ale v průběhu času jsem si uvědomila, že se maminky jenom stydí/bojí kvůli komunikaci. Tím pádem se se mnou nesnažily navázat kontakt. Někdy mi bylo nepříjemné jít na hřiště s dětmi. Věděla jsem, že tam budu sedět sama a kousek ode mě skupinka maminek, které řešily děti, školu, výlety a další věci. Hned jsem věděla, že musím víc zapracovat na jazyku.“ (Respondentka č. 7)

Respondentky zmiňovaly i různé kulturní rozdíly, kterých si při začleňování všímaly. Jednalo se ale o prvky, na něž si zvládly ženy bez větších obtíží po čase zvyknout a přizpůsobit se. Jedním z příkladů byl zvyk Korejců mít všechno co nejrychleji hotové, tzv. 빨리 빨리! (*Ppalli ppalli!,* čes. *Rychle rychle!*), i když to bylo mnohdy na úkor kvality. S odlišným

myšlením Korejců měla problém i další Češka, která však korejskou kulturu znala již ze studií a podle jejích slov „věděla, do čeho jde.“ Trvalo jí ale pět let, než si na chování a korejský způsob myšlení plně navykla. Pomohlo jí především to, že znala korejskou historii a že se v Koreji provdala.

V jednom případě byla zmíněna negativní zkušenost, kterou si respondentka odnesla ze studií na technické škole, na které v Koreji dochází především muži čerstvě po vojenské službě. Setkávala se s nepříjemnými narážkami, které měli muži na ženy, pomlouváním a nezájmem o druhé. Žena mluvila i o zkušenosti s negativním chováním vůči cizincům na dané škole. Zmínila termín 투명인간 (*tumyeongingan*), tedy *průhledný člověk*. K takovým lidem se prý Korejci chovají jako ke skutečně neviditelným lidem; nepozdraví je a dělají, že je nevidí. V takových případech podle jejích slov ani „nezáleží na tom, zda umíte korejsky, protože když se zkrátka rozhodnou, tak se s vámi nebaví.“

Hned v několika případech ženy zmiňovaly i pozitivní zkušenosti s životem v Koreji. Několik respondentek uvedlo, že je pro ně život v Koreji pohodlnější než v Česku. Podle jedné z žen je například Korea velice přizpůsobená rodinám s dětmi, a to už třeba jen v množství dětských kaváren. Několika dalším vyhovuje korejský systém zdravotnictví či školek. U lékařů jsou kratší čekací lhůty než v Česku a ve školkách je možné nechávat děti různě dlouhou dobu, a to i přes prázdniny.

> „Tady je to jednodušší než v Česku, protože pokud oba rodiče pracují, tak i přes prázdniny tu fungují družiny a školky. Je tam sice méně dětí a méně učitelů, ale když oba rodiče pracují, tak oni vám tu péči zařídí. Takže já jsem mohla nechávat dceru až do 3. třídy do pěti, někdy i do sedmi hodin v družině. To samé bylo i přes prázdniny, kdy družina fungovala od devíti ráno do sedmi do večera.“ (Respondentka č. 2)

Předsudky a stereotypy

Na otázku, zda se v Koreji setkaly s nějakými stereotypy či předsudky, hned šest z nich zmínilo zkušenost s tím, že byly v některých případech Korejci automaticky považovány za Američanky, a ještě častěji za Rusky. Zejména předpoklad ruského původu byl Češkám nepříjemný, poznamenávají však, že se většinou jednalo o starší Korejce.

> „Třeba v Seoulu je hodně lidí, kteří automaticky předpokládají, že jste z Ruska. Několikrát se mi stalo, že mě někdo na ulici zastavil a ptal se, jestli jsem z Ruska, nebo rovnou: „Za kolik?“ To je hodně nepříjemné.“ (Respondentka č. 5)

„Párkrát se mi stalo, že jsem mluvila na děti česky, a na ulici ke mně přišli lidé a začali na mě mluvit rusky. Už několikrát se mi stalo, že mě nebo i moji kamarádku považovali za Rusky. To mi bylo osobně hodně nepříjemné také kvůli tomu, jakou tu mají Rusky pověst. Většinou to ale byli starší lidé.“ (Respondentka č. 3)

Ženy zmiňovaly také svůj neasijský vzhled jako důvod k různému chování Korejců vůči nim, ať už z pozitivního či negativního hlediska. Jedna z nich ho například považuje za privilegium, neboť jí to umožnilo v Koreji najít práci učitelky angličtiny, aniž by musela být rodilý mluvčí. Dále zmiňují občasný zájem Korejců na ulici, kde jim například nabízí pomoc se někam dostat, nebo se s nimi jen ze zájmu začali bavit. Takové zkušenosti mají především ženy, které v Koreji bývají už několik let, a s tímto chováním se setkávaly zejména v dobách, kdy v Koreji ještě nebylo mnoho cizinců.

Dvě ženy mluvily o tom, že se Korejci mnohdy automaticky domnívají, že neumí korejsky. Jedna z nich si tak občas vyslechla, jak se o ní Korejci baví, zejména o jejím vzhledu, přičemž si mysleli, že jim nerozumí. Druhá vyprávěla o situacích, kdy se s ní obsluha nebo úředník nechtěla bavit, přestože sama mluvila korejsky, a raději se obraceli na korejského kamaráda či manžela, který byl v tu chvíli s ní.

Dvě respondentky zmínily i špatné zkušenosti s předsudky Korejců přímo vůči České republice. Dceři jedné z nich prý ve škole říkali, že „má maminku Češku a že Češi pomáhali Severní Koreji.“ Další se setkala s tím, že si Korejci občas vytvoří předsudky na základě neověřených videí a zpráv ze sociálních skupin, konkrétně zmínila například dlouhé čekací doby u lékaře, které se mají podle nich v případě těžké nemoci téměř rovnat „rozsudku smrti“.

Vztah s rodiči manžela

Téměř všechny ženy hodnotily své vztahy s manželovou rodinou jako pozitivní. Pouze jedna respondentka je považovala spíše za neutrální. Žádná z nich se však nesetkala s nepřijetím, dvě z nich pouze zmínily, že měli korejští rodiče zprvu obavy nebo že si nejspíš přáli pro syna Korejku. V jiných případech byli rodiče naopak už připraveni na to, že si syn najde cizinku, jelikož už bydlel či studoval v zahraničí. Také navzdory jazykové bariéře v některých rodinách Češky stále ve většině případů popisují své vztahy s korejskou tchyní a tchánem jako dobré, někdy až nadstandartní.

„Máme dobré vztahy. Je tam komunikační bariéra, ale to mi úplně nevadí. Seznámila jsem se s nimi už při své druhé návštěvě Koreje, a tehdy i jeho babička řekla, že pokud

se máme rádi, tak není žádný problém. Ani rodiče s tím problém neměli.“ (Respondentka č. 4)

Kontakty s Korejci a cizinci v Koreji

Většina respondentek je v současné chvíli v kontaktu s dalšími multikulturními rodinami žijícími v Koreji. Jedná se o různé národnosti, ať už z Česka, USA, Filipín, Thajska, Ukrajiny, Anglie, Řecka nebo Japonska. Ženy uvedly, že je v Koreji hned několik těchto komunit maminek-cizinek, které se vytváří zejména na sociálních sítích.

S korejskými maminkami se běžně baví pět z osmi respondentek. Většinou se jedná o maminky, jejichž děti chodí do stejné školy či školky. Vyprávěly o scházení se na hřištích, pořádání společných výletů, o vzájemných návštěvách či sdílení praktických informací.

Na otázku, zda dochází nebo docházely do některého z multikulturních center v Koreji, odpovědělo pět z nich, že do žádného nechodí, a tři z nich, že byly alespoň v jednom někdy registrované. Jedna z nich dokonce využila možnosti docházet do nich na hodiny korejštiny, mimo to se také s dcerou účastnily několika sešlostí maminek s dětmi. Další respondentka shledala naopak nabízené služby za nedostačující, neboť byly orientovány především na národnosti, které tvoří největší skupiny cizinců v Koreji, a pro ně, jakožto pro Čechy, tam tedy nic není.

„Vím, že je možnost do těch multikulturních center docházet s dětmi na kurzy korejštiny, ale tu zrovna moc nepotřebujeme. Spíš by to chtělo nějaké lekce češtiny. Navíc tam jsou většinou například lekce vaření čínských jídel, vietnamských jídel, protože nejvíce smíšených párů je právě z těchto zemí. A to my tedy moc nevyužijeme. Takže je hezké, že tu ta centra mají, ale zrovna pro nás Čechy, nebo Evropany obecně, to moc není.“ (Respondentka č. 3)

7.2 Domácnost a role prarodičů

Domácí práce

V česko-korejských domácnostech jsou práce rovnoměrně rozděleny mezi oba manžele. V některých případech většinu věcí zastane žena, muži ale nemají problém pomoci. Ve třech případech, kdy ženy nechodily do práce, byla pro každou z nich starost o domácnost samozřejmostí. Muži také často zastávají technické práce, vaří a ve většině případů se podílí také na úklidu. Pouze jedna respondentka uvedla, že manžel sám od sebe nic neudělá, dokud se

mu neřekne. Další popisovaly, že manžel například běžně žehlí, vysává, myje nádobí nebo uklízí kuchyň.

V péči o děti jsou také ve všech domácnostech zapojeni oba rodiče. Muži v tomto případě zastávají zejména pomoc s výukou korejského jazyka, s dětmi si ale také čtou knížky, hrají si, zpívají si písničky. Jen jedna respondentka uvedla, že musí do těchto aktivit svého muže občas nutit.

> „Dcera se teď ve školce začala učit hangul a výslovnost, a to s ní trénuju já. To jsem si říkala, že já jí musím předávat svůj jazyk a svou kulturu, a ještě ji budu nakonec učit i korejštinu? Ale manžel se taky někdy zapojí, když já nemůžu nebo jsem moc unavená. Také třeba výslovnost nechávám na něm, protože to samozřejmě nemám tak naučené. Manžel ale bohužel není ten typ, co by rád vysvětloval a měl hodně trpělivosti. Vždy ho musím ponoukat, aby malé něco vysvětlil, šel si s ní přečíst knížku nebo zazpívat nějaké písničky, aby se jí zlepšila i korejská slovní zásoba. On na to moc není, ale udělá to.“ (Respondentka č. 4)

Role prarodičů

Respondentky byly dotázány na roli českých i korejských prarodičů v životě jejich dítěte. U českých prarodičů většina z nich zmínila, že jsou s dětmi téměř v pravidelném kontaktu, bohužel však zejména v tom na dálku. Ženy se ale snaží každoročně Česko navštěvovat, u tří maminek dokonce i prarodiče cestují do Koreje. Od všech prarodičů se dětem dostává především českého jazyka, dochází i k předávání hodnot. Do výchovy ale žádné z nich nemluví. Některé respondentky zmínily, že čeští prarodiče děti pohlídají, když jsou zrovna spolu v Česku. Jiné sdělily, že by jejich rodiče svá vnoučata hlídali rádi a celkově se více angažovali, ale z důvodu vzdálenosti samozřejmě nemohou.

Vzdálenost hraje roli také na korejské straně. V polovině případů rodina respondentky bydlela v blízkosti korejských prarodičů, a docházelo tak k pravidelným návštěvám. U druhé poloviny ovšem prarodiče bydleli ve vzdálenějších městech, proto za nimi jezdili zejména během svátků.

V porovnání českých a korejských prarodičů byly zkušenosti českých matek různé. Jedna respondentka uvedla, že jí korejští prarodiče připadají chápavější a shovívavější než jejich český protějšek.

„Korejští prarodiče se baví s dětmi o korejské kultuře a vysvětlují ji. Dokonce bych řekla, že jsou benevolentnější než moje máma. Když uvedu příklad, tak dcera jednou přišla ke korejským prarodičům, byla naštvaná a začala tam bouchat taškou, a oni se na ni dívali, smáli se a ptali se, co se stalo. Já sama jsem na ni tehdy byla naštvaná za to, jak se chová, začala jsem i zvyšovat hlas, a ti prarodiče opakovali, že je to v pořádku, že je dcera ve stresu a musí to ze sebe nějak dostat. Byli úplně v klidu, sedli si k ní a rozebrali to s ní. Tím jsem se uklidnila i já. Mají na ni dobrý vliv. Na druhou stranu, když jsme v Česku, tak kdykoli moje dcera udělá sebemenší chybu, tak moje máma hned začne s: „Jak se to chováš?! Co to děláš?! No to je hrůza!“ Takže úplný opak. Přijde mi, že korejští prarodiče se snaží pochopit, proč se dcera nějak chová, a u nás se jednoduše řekne, že se to nesmí.“ (Respondentka č. 2)

Jiná respondentka uvedla, že je její dcera s českými prarodiči v kontaktu více než s těmi korejskými. Podobné bližší vztahy s českou stranou popisovaly i dvě další respondentky, které mimo jiné mluvily o tom, že jim zájem korejských prarodičů o vnoučata přijde někdy povrchní a strojený.

„Vídáme se velmi málo a z jejich strany cítím velký nezájem. Když k nim jedeme, tak jsou hodní, ale přijde mi to všechno hodně strojené a formální. Synům sotva popřejí k narozeninám, natož aby třeba poslali nějaký dárek. Můj starší syn si při slově „babička“ vzpomene spíš na starší sousedku, se kterou se vídáme, než na tu svoji korejskou babičku.“ (Respondentka č. 3)

„Manželova maminka není taková, že by si s nimi nějak hrála, spíše je pozoruje a vyfotí si je. Přijde mi, že v tomhle jsou Korejci trochu povrchní. Jednou mi přímo řekla, že má radši naše děti než vnoučata jejího bratra, a to prý proto, že jsou naše děti hezčí. Přijde mi, že Korejci mají na prvním místě peníze, nějaké postavení, a pak až tu rodinu. Manžel se jednou pohádal se svojí mámou, a ona pak tři měsíce nenapsala ani dětem, i když měla dcera narozeniny. Je pak těžké věřit, že je ten její zájem o děti upřímný. Někdy mi to přijde takové strojené. Naopak v Česku mám pocit, že je rodina opravdu to nejdůležitější.“ (Respondentka č. 5)

Jedna respondentka sdělila, že u tchyně dokonce po dobu dvou měsíců bydleli, když se jim narodila dcera. Manželova maminka jí se vším pomáhala, vařila a uklízela. Jiná respondentka mluvila o pravidelných návštěvách tchyně, kdy s dětmi chodí na procházky a vaří jim. Další popisovala, že bydlí od korejských prarodičů pár metrů a dcera za nimi často po škole

chodí. Ve všech těchto případech byly respondentky za tyto skutečnosti vděčné. Jiné maminky projevily lítost nad tím, že se s korejskými prarodiči nemohou vídat tak často, jak by chtěly. I v takových případech je fyzický kontakt nahrazen alespoň videohovory.

7.3 Jazyk

Úroveň korejského jazyka se mezi respondentkami v několika případech lišila. Zatímco čtyři z nich mluvily plynule korejsky, dvě uváděly, že se domluví, ale jejich úroveň není příliš vysoká, a poslední dvě tvrdily, že korejsky spíše neumí. Jednou z nich byla respondentka, která v Koreji žije již sedm let, a doteď užívá překladač. Tvrdí, že se v Koreji stále bez znalosti jazyka obejde.

Sedm z osmi manželů respondentek umí anglicky, jeden mluví pouze korejsky, a česky všichni umí jen pár slov či frází. Ve dvou domácnostech spolu manželé mluví spíše jen korejsky, ve čtyřech anglicky a ve dvou oba jazyky míchají. Čistě korejsky pak mluví jen v jedné domácnosti, a to i co se týče mluvení s dětmi. Ve dvou domácnostech používají při domluvě s dětmi kromě korejštiny i angličtinu, a ve zbylých čtyřech mluví maminky na děti česky a tatínkové korejsky.

Děti v těchto česko-korejských domácnostech vykazují jeden podobný rys; mluví česky do chvíle, než nastoupí do korejské školky. Od té doby pak používají převážně korejštinu a češtinu mnohdy začnou dokonce odmítat. Stalo se tak hned v polovině případů. Tyto děti česky rozumí, ale odpovídají jen korejsky.

> „Do čtyř let mluvila dcera plynule česky, lépe než korejsky. Ale když začala chodit do korejské školky a školy, tak začala mluvit hlavně korejsky. Řekla bych, že češtině velice dobře rozumí, umí také něco říct, ale jelikož je perfekcionistka, tak pokud to neumí říct perfektně, tak to raději neřekne vůbec. Snažila jsem se s ní studovat češtinu, ale jí to nebavilo, a já ji nechci nutit.“ (Respondentka č. 2)

> „Když se mi narodil druhý syn, tak jsme byli na čtyři měsíce v Česku. Během té doby se můj starší syn naučil krásně česky, i při další návštěvě se tam hezky rozmluvil. Také po návratu ještě mluvil hodně česky. Ale když pak chodí do školky, teď často i do večera na plavání, tak není na češtinu tolik času. Teď už si nechce ani pustit pohádku v češtině nebo si přečíst českou knížku. Ačkoli si myslím, že mi syn česky rozumí, tak mi stejně odpovídá korejsky a u korejštiny pak také zůstaneme.“ (Respondentka č. 3)

Svou roli v tom určitě hraje i fakt, zda maminka umí nebo neumí korejsky. Děti nechtějí česky mluvit zejména tehdy, jestliže vědí, že jim maminka rozumí korejsky. U respondentky, která korejštinu neovládá, se jako jediné dělo, že na ni dcera i ve starším věku mluvila česky a korejštinu používala jen při rozhovoru s tatínkem.

> „Dcera na mě mluví česky, na manžela korejsky. Možná bych i řekla, že má o něco málo lepší slovní zásobu v češtině než v korejštině. V češtině má občas problém s výslovností nebo s nějakými tvary, ale slovní zásobu má. Malá ví, že já korejsky neumím, takže když mi něco řekla korejsky, tak jsem jí řekla, že jí nerozumím a že mi to má říct česky. Také si hodně voláme s rodinou z Česka, takže asi i to dělá hodně. Určitě pomáhá i to, že se vždycky snažíme jezdit do Čech na delší dobu, alespoň na dva měsíce.“ (Respondentka č. 4)

Jedna respondentka uvedla, že ji občas mrzí, když si s dcerou nerozumí, neboť ona se na dceru snaží mluvit česky, a dcera jí zase odpovídá korejsky. Ačkoli se respondentka korejsky domluví, není to pro ni vždy snadné.

> „Já na dceru mluvím česky, ale ne vždy mi rozumí, z čehož jsem občas trochu smutná. Když mi nerozumí, tak se jí to snažím vysvětlit korejsky, a když to pořád nejde, tak to musím říct anglicky manželovi, a ten jí to pak řekne korejsky. Když jí bylo asi šest let, tak se na mě strašně zlobila, že jí nerozumím, a ani mi to nechtěla vysvětlovat. Ale teď už chápe, že ona taky česky něco neumí říct nebo něčemu nerozumí, takže jí to vysvětlím. A stejně tak ona vysvětluje korejštinu mně. Učí mě různé korejské zákonitosti nebo po mně kontroluje korejštinu.“ (Respondentka č. 2)

Většina dětí respondentek tak preferuje korejštinu, pouze ve dvou případech mluví raději anglicky. V jednom z těchto případů na to měl vliv i fakt, že chlapec docházel do anglických jeslí. Ve druhém případě mluví rodiče doma pouze anglicky, korejštinu tatínek vysvětluje jen tehdy, když je to potřeba kvůli škole, a češtinu neprosazují vůbec.

> „Děti používají doma jenom angličtinu. česky doma nemluvíme, češtinu se trochu učí od prarodičů. V poslední době dcera ukázala zájem o český jazyk a sama se jej učí přes aplikaci Duolingo. Jinak jsme nějak češtinu neřešili. Soustředili jsme se hlavně na angličtinu a korejštinu. Tyhle jazyky jsou u nás na prvním místě.“ (Respondentka č. 7)

V jedné domácnosti prý také byly chvíle, kdy tatínek upřednostňoval spíše angličtinu, která má větší užitek než čeština, nakonec mu však učení dítěte česky nevadí. Jiná žena též zmínila angličtinu jako užitečnější jazyk, pro ni je ale čeština v rodině důležitá.

> „Některé mé známé z Evropy na děti mluví anglicky, že jim to bude víc k užitku, ale já chci, aby měl vztah se svými českými prarodiči, a ti anglicky nemluví. S věkem je to těžší, protože se už mluví o věcech daleko abstraktnějších, o emocích a hlubších myšlenkách. Snažím se mluvit česky, co to jde, nyní i víc než třeba loni, protože syn už si dokáže říct, ať to zopakuju v korejštině, že nerozuměl. Tak to zkouším častěji.“ (Respondentka č. 6)

7.4 Kultura

Českou kulturu svým dětem předávají různými způsoby všechny respondentky. Žádný z korejských manželů s tím problém nemá, naopak to mnozí z nich vítají a sami se zajímají. Jedna respondentka uvedla, že to s manželem berou jako „zadní vrátka“, kdyby se cokoli v Koreji stalo a bylo potřeba odtamtud odejít.

Většina respondentek s dětmi zpívá české písničky nebo čtou a sledují české pohádky. Zatímco děti pěti respondentek s tím problém nemají a sledují rády třeba i starší české pohádky a filmy, děti zbylých tří to odmítají.

> „Mám spoustu českých knížek a snažila jsem se je s nimi číst. Donedávna jsem občas večer četla nějakou českou knížku, ale syn už je nechce a chce raději ty korejské. I v televizi chce všechno v korejštině.“ (Respondentka č. 3)

> „Dceři jsem do tabletu nahrála pohádky v češtině, ale ona si tam umí přepnout jazyk, takže si to dá stejně do korejštiny. Kolikrát klidně kouká na španělské nebo třeba ruské pohádky, ale hlavně když to nebude v češtině. Také co se knížek týče, tak tu má spoustu českých knížek, ale chce číst jenom korejské. Možná i angličtina jí vyhovuje víc než čeština.“ (Respondentka č. 5)

Co se týče českého či západního jídla, vaří ho alespoň jednou za čas šest z osmi respondentek. Dvě nicméně zmínily, že západní jídla vaří méně nebo je nevaří vůbec zejména z toho důvodu, že v Koreji nejsou k sehnání různé ingredience, a když už ano, tak jsou velice drahé. Jedna Češka zase ze začátku vařila pouze česká jídla, neboť jí chyběla, a korejské jídlo jí nechutnalo. Jelikož ale její děti česká ani západní jídla jíst nechtějí, musí nyní vařit výhradně korejská jídla.

Ze svátků, které se běžně slaví v Česku, respondentky všechny dodržují Vánoce. Tři respondentky alespoň dříve jezdívaly s dětmi na Vánoce do Čech, i v Koreji je nicméně slaví nebo chtějí slavit českým způsobem. Většina z nich doma zdobí stromeček, peče cukroví a chystá štědrovečerní večeři. Na otázku, zda k nim chodí Ježíšek jako v Česku či Santa Claus, který je běžný v Koreji, se odpovědi také různily. Někde chodil Ježíšek, někde byly dárky od Ježíška jen ty, které přivezli prarodiče z Česka, někde přijde Santa Claus a v jednom případě chodí dokonce oba; večer Ježíšek a ráno Santa. V některých rodinách slaví i advent a Mikuláše, jedna respondentka dokonce popisovala, jak se jí každý rok zadaří vytvořit adventní věnec z větviček ostříhaných borovic, které mají u domu a které jsou jinak těžko k sehnání.

Dvě respondentky zmínily, že se jejich snahy o velké vánoční přípravy pomalu zmenšují, jelikož se v rodině nesetkávají s největším nadšením. Dětem například ani nechutná vánoční cukroví, tak už jej dále nepečou. Jedna respondentka přiznala, že se už teď těší, až další Vánoce opět stráví v Česku.

> „Z českých svátků slavíme pouze Vánoce. Manžel k tomu sice nemá ten vztah jako my, protože v Koreji se to slaví jinak, to se třeba jen koupí dort a jdete ven s přáteli, ale já se snažím. Uvařím jídlo, ozdobím stromeček, balím dárky, pouštím koledy, peču cukroví. Ale nikdo tu k tomu nemá ten vztah a já cítím, že to dělám vlastně jen pro sebe, což je hodně demotivující. Člověk to celý den všechno chystá a děti pak to české jídlo ani nejí. Těším se do Česka, protože tam je přeci jen ta vánoční atmosféra jiná.“ (Respondentka č. 5)

Jedna maminka dokonce na Vánoce napeče cukroví i pro spolužáky a učitelky svých dětí. Podarují tak ostatním balíčky s perníčky a k tomu ještě přidají nějaký malý dárek. Svým dětem dávají také adventní kalendáře a dopis od Mikuláše.

Velikonoce pak dodržuje už jen polovina z nich, a to zejména v podobě malování vajíček. Jedna z respondentek kromě těchto hlavních svátků představuje své dceři i další pro Česko významné dny, jako jsou například 28. říjen nebo 17. listopad. Při těchto příležitostech česká ambasáda v Koreji často pořádá různé akce, na které se tato respondentka vždy zajde s dcerou podívat.

7.5 Vzdělávání

Názory na korejský vzdělávací systém

Šest z osmi žen poslalo své děti do korejských školek a škol, jedna zvolila mezinárodní školku a poslední se zatím rozhoduje. Maminka s dosud malou dcerkou bydlí na Jeju, kde se podle jejích slov nachází několik dobrých mezinárodních škol, kam chodí i děti ze zbytku Koreje. Zároveň si však myslí, že by bylo možná lepší poslat ji do korejské školy mezi Korejce, aby se lépe adaptovala. Jiná respondentka, v jejíž domácnosti se mluví především anglicky, byla ze začátku též rozhodnutá pro mezinárodní školu, a to právě z toho důvodu, že její dcera uměla ve třech letech jen anglicky. Nakonec však přeci jen zkusili korejskou školku a po dvou měsících zjistili, že mezinárodní školka nebude potřeba, neboť se obě děti v té korejské naučily korejsky velice rychle.

Názory na korejský systém vzdělávání jsou mezi tázanými Češkami vcelku rozpolcené. Některé z nich ve svých odpovědích reflektují i vlastní zkušenosti ze studií v Koreji, jedna se na systém dívá přímo očima učitelky. Právě ona má spíše pozitivní pohled, neboť pozoruje mezi svými studenty vzájemnou pomoc. Jiná žena, která v Koreji sama studovala, má však zkušenosti jiné. Podle jejích slov spolu naopak studenti v rámci soutěživosti nechtějí spolupracovat.

> „Je vidět, že je ta kompetitivnost žene dopředu, ale myslím, že ta cena za to je taková…že je to tak odděluje, že se neučí spolupracovat. Zažila jsem to sama na škole tady, že vlastně mají systém známek, který není absolutní, ale je relativní, a bere se za celou třídu. To znamená, že ten, kdo má nejvyšší skóre, tak od něho se to pak počítá dolů. To je pak žene k tomu, že se spolu nechtějí učit a cítí, že ten druhý člověk je pro ně soupeř. Všichni se pak učili sami, a to mi přišlo škoda. A vypadá to tak i v práci, kde si každý jakoby „hrabe na svém písečku," a pořád se dívají po ostatních, využívají to své *nunchi* (= umění naslouchat a vhodně reagovat). Myslím si, že i kvůli tomu je tady pak taková ta mentalita, kde jsou všichni ve stresu." (Respondentka č. 1)

Další Češka říká, že to zkrátka bere jako součást korejské kultury, které se musí nějakým způsobem přizpůsobit. Několik dalších respondentek se shoduje v tom, že podle nich se začínají děti v Koreji učit v příliš brzkém věku. Jejich děti jsou teprve ve školce, ale už si do ní nosí učebnice angličtiny, učí se počítat do sta, číst a psát. Jedna respondentka uvedla, že se s manželem dlouho rozhodovali o tom, zda se právě kvůli vzdělání dětí nevrátit zpět do Česka.

Nakonec je ale přesvědčilo to, že se přestěhovali do jiného města, kde jim přijde nátlak na děti o mnoho menší.

> „Přijde mi, že se to postupně zlepšuje. Myslím, že i ty nátlaky na děti se zlepšují, a třeba tady v Sejongu vidíme, že i rodiče posílají děti do školek až později a více se jim věnují. Ale nemůžu říct, že je to tak všude. Předtím jsme bydleli v Daejonu, a tam je to ještě takové tradičnější – děti chodí do školky od miminka, rodiče hodně pracují a děti jsou do nocí v hagwonech.“ (Respondentka č. 3)

Pro další maminku to ale skutečně je jedním z hlavních důvodů, proč se s rodinou vrací do Čech. Její děti v Koreji chodí do školky a starší dcera by měla brzy nastoupit do školy. To je podle ní ideální čas na návrat.

> „Za mě je to obrovský důvod pro návrat do Čech. Za prvé si nedokážu představit, že bych se s dětmi nemohla učit, protože bych tomu nerozuměla. Mám ráda všechno pod kontrolou a ráda se rozhoduji sama za sebe. Tady je to pro mě hodně omezující, protože tomu nerozumím. Za druhé tato korejská kultura vzdělávání je hodně náročná. Mám přátele, kteří mají děti, a ty jdou ráno do školy a vrací se v osm večer. Pro mě je tohle nepochopitelné. Už teď se dcera ve svých necelých pěti letech ve školce učí počítat do sta, číst a psát. To mi přijde hrozně brzo.“ (Respondentka č. 5)

Jiná respondentka přiznala, že má obavy, jak bude její syn korejské vzdělávání zvládat. Stejně jako další maminky, i ona zmínila onen relativní systém, který je v korejských školách zaveden.

> „Všechno, včetně známek v testech a oznámení jejich výsledků, je tu vyjádřeno v porovnání se zbytkem třídy. První ve třídě, pátý, poslední...a v systému pak i v porovnání s ročníkem v celé zemi. Některé děti mají v přihlášce na střední „první místo v zemi v matematice“ pouze ze známek. Některé střední školy předem hlásí, že berou pouze studenty, kteří jsou v nejlepších 3 % v zemi. Hagwony se reprezentují jako škola, která vychovala studenta až do 1 % v zemi. Porovnání známek je tu vše, školy neučí. Děti se jdou do školy vyspat, protože studují do noci v hagwonu věci z následujícího školního ročníku. Děti, které se neučí napřed, zůstávají pozadu.“ (Respondentka č. 6)

Respondentka, která v současné době pobývá s rodinou v Česku, tvrdí, že přestože její děti v tuto chvíli nejsou vystaveni korejskému školství, pozoruje u svého manžela stále

zakořeněné tendence právě z tohoto systému. Podle ní to má vliv na to, jak její muž myslí na budoucnost jejich dětí a „co se od nich očekává“.

Hagwony

Žádné z dětí respondentek v současné době do hagwonu nechodí, navštěvují pouze zájmové kroužky. Polovina z nich je toho názoru, že své dítě přihlásí do hagwonu jedině v tom případě, když to bude dítě skutečně potřebovat. Zbytek tam své dítě posílat neplánuje a chtějí pro něj jen zmíněné zájmové kroužky.

Během rozhovorů došlo i na téma možného pocitu vyčleněnosti dětí, které do hagwonu nechodí. Maminka desetileté dívky už teď pozoruje, že kamarádky její dcery stále dochází do hagwonu a nemají tak čas si spolu hrát. Zmínila také, že dcera její kamarádky do hagwonu začala chodit až na střední škole, a to právě z toho důvodu, že chtěla být s ostatními. Jiná maminka má pocit, že kultura hagwonů je v Koreji přizpůsobená tak, že děti do nich v podstatě chodit musí. O podobné zkušenosti mluvila i další maminka, která se setkala s tím, že některé děti měly v testu ve škole věci, které se mohly naučit jedině v hagwonu a které v běžných učebních plánech nebyly.

> „Je to podle mě složité – když tam dítě nepůjde, tak bude pozadu. Je to něco, co sice není povinné, ale svým způsobem to povinné je. Budou tam chodit všichni kamarádi, takže to dítě by bylo takové odloučené od nich. I ve školách bývá výuka přizpůsobena tomu, že se počítá s tím, že děti do hagwonu chodí. Takže mi přijde, že by naše děti do hagwonu chodit musely.“ (Respondentka č. 5)

Šest z osmi respondentek řeklo, že jejich manželé jsou v dané věci stejného názoru. Jedna respondentka uvedla, že její muž jí dokonce hned na začátku řekl, že si nepřeje, aby jejich dcera do hagwonu chodila. Je toho názoru, že kdyby to bylo potřeba, raději s dcerou poletí třeba na měsíc do Anglie, aby se naučila lépe anglicky, než aby musela na doučování.

Dvě ženy nicméně uvedly, že jejich názory a názory manžela jsou někdy rozdílné. Podle jedné z nich její manžel myslí moc daleko do budoucnosti, zatímco pro ni je zatím důležité jen najití vhodné základní školy, která bude syna bavit. Druhá tvrdí, že pro své děti nechce tradiční korejský systém, který je podle jejích slov význačný především od druhého stupně základní školy, kdy děti přestávají chodit na zájmové kroužky a začínají hodně dbát na známky ve škole.

> „Muž o tom zatím nechce slyšet. Jeho přátelé, které má dodnes, jsou všichni kamarádi ze střední školy. Rozumím jeho obavám, kvůli situaci ve společnosti, do které jsou tu

lidé ze školy posláni, je téměř nemožné tu navázat hluboká přátelství v dospělosti. Ráda bych, aby syn měl sám sebe rád a naučil se vnímat svět skrz své vlastní oči a naučil se kritickému myšlení, které tady v školním systému chybí.“ (Respondentka č. 6)

7.6 Výchova dětí

Česká a korejská výchova

Respondentky byly dotázány, zda pozorují nějaké rozdíly mezi výchovou dětí v Česku a v Koreji. Jejich poznatky byly opět různé. Podle některých jsou korejské maminky na své děti někdy až moc hodné, nekřičí na ně, mnohem více je ochraňují, pomáhají jim například s lezením na hřišti, i když už jsou starší, aby si neodřely koleno apod. Jedna maminka měla pocit, že jedna Korejka dělala svým dětem až sluhu. Podle další se Korejci dětem hodně věnují, berou je na výlety a do dětských kaváren, volný čas a víkendy se snaží trávit venku. Několik maminek se také shodlo na tom, že Korejky dovolují telefony už hodně malým dětem.

Další maminka si myslí, že korejští rodiče nejsou tak důslední, a podle ní si „korejské děti nejsou moc schopné umývat ruce, i když už chodí na základní školu, a nechávají po sobě všude odpadky.“ Přijde jí, že rodiče očekávají, že se děti vše naučí ve školce. Na druhou stranu jiná maminka je toho názoru, že je v Koreji až přehnaná čistota u dětí. Setkala se například s tím, že byli lidé kolem ní překvapeni, když nechala své děti hrát si s bahnem nebo kalužemi. S tím se shoduje i další žena, podle které je výchova v Česku volnější a děti si mohou vyzkoušet více věcí samostatně. Podle další se zase v Evropě dbá víc na fyzické zdraví dítěte, když se matky třeba snaží vyhýbat antibiotikům. V Koreji je prý dětem dají i na rýmu a pošlou je i s horečkou do školky. Tvrdí, že Korejci vládnou víc autoritativně, k čemuž dle jejích slov pomáhá korejský systém věkové hierarchie.

Jiná respondentka na rozdíl od ostatních tvrdí, že maminky v Koreji také hodně křičí. Další je toho názoru, že korejská výchova je jednoznačnější; mají jen jeden způsob, jak se věci mají dělat. Korejky podle ní také už moc nekojí a dětem dávají spíše náhradní výživu. Má i zkušenost s tím, že když vezme v zimě malou ven do kočárku, je občas středem pozornosti, neboť v Koreji udržují miminka stále v teple a za chladného počasí s nimi ven nechodí.

Tři respondentky doma dle svých slov zastávají spíše český nebo západní styl výchovy. Podle ostatních si doma nastavili spíše mix obou výchov. Většina tvrdí, že mají doma přátelskou výchovu s danými pravidly. O některých se diskutuje, o některých už méně. Jedna maminka klade důraz na respekt a slušnost vůči ostatním, další dbá na hygienické návyky dětí. Panuje nicméně shoda v tom, že je potřeba s dětmi mluvit.

Při dotazu, zda se jejich názory na výchovu shodují s těmi manželovými, odpověděly tři z nich, že se shodují ve všem. Podle ostatních se jejich přístupy někdy liší. Ve třech případech byl rozdíl v tom, že manžel by podle nich preferoval přísnější výchovu. V jednom případě naopak muž prosazoval větší volnost než respondentka. Jiná respondentka přiznala, že svému muži hned na začátku zakázala v Koreji běžnou formu trestu, a to bouchání dětí přes nohy. Ve všech případech se vždy ale manželé dokázali dohodnout a najít společné řešení.

Zdrojem informací týkající se výchovy dítěte jsou pro respondentky nejčastěji knihy, rodina či internet. Tři z nich zmínily také sledování televizních programů zabývajících se tímto tématem. V neposlední řadě pak ženy získávaly informace od přátel, ve skupinách na sociálních sítích či od korejských učitelů.

Zajištění péče o děti

Co se týče zajištění péče o dítě ve chvíli, kdy jsou oba rodiče v práci, volí všechny ženy mateřskou školu. Tři z nich poslaly své děti i do jeslí, matka starší dcery ji posílala také do družiny. Nezaměstnané ženy jsou s dětmi zpočátku doma, zhruba od dvou let je ale též přihlašují do školky. Jedna maminka zmínila, že k nim alespoň dvakrát týdně dochází manželova maminka, která se o děti také ráda stará. Dvě ženy také uvedly, že jim jejich práce umožňuje upravit si pracovní dobu podle potřeby, a tudíž je péče o děti snazší.

V současnou chvíli jsou nicméně tři ženy nezaměstnané, jedna má přerušené studium, jedna pracuje z domova, další je na mateřské. Tyto ženy mají tedy zatím dost prostoru pro péči o dítě. Maminka pracující v anglických školkách si může upravovat pracovní dobu a poslední maminka má již starší dceru, kterou už do žádných mimoškolních zařízení posílat nemusí.

Smíšený původ dítěte

Součástí rozhovoru byla i otázka, zda si ženy myslí, že by mohly být jejich děti v něčem znevýhodněné kvůli svému smíšenému původu. Tři z nich si to nemyslí, ostatní mají určité obavy. Ve čtyřech případech maminky zmínily jazykové dovednosti dítěte. Jedna se například obává, že půjde její dceři učení jazyka pomaleji, neboť se na ni nemluví pouze jedním. Tuto zkušenost má jiná maminka, která se setkala s tím, že jejího syna porovnávali s jeho korejskými bratranci, kteří na rozdíl od něj mluví více a rychleji. Zde maminka též uvádí jako důvod to, že jejich syn nemá jen jeden mateřský jazyk. Také další respondentka uvedla, že se párkrát jiné děti smály její dceři za nedokonalou korejštinu. Jiná žena se svěřila, že ji trochu trápí, když na jejího syna dospělí mluví anglicky, protože má maminku cizinku, a nechápou, proč syn anglicky neumí.

Dvě maminky mají zkušenost i s tím, že si jejich děti musely od jiných vyslechnout nepěkné komentáře o tom, že je jejich maminka cizinka. Jedné dceři dokonce řekly, že má maminku mimozemšťana, protože vypadá jinak. Paní učitelka to prý tehdy dětem vysvětlila a více se tím nezabývali.

Jedna respondentka je sama z bilingvní rodiny a mohla tak sdílet i vlastní zážitky. Podle ní je takový původ spíše výhodou, protože dítě lépe chápe rozdíly mezi odlišnými kulturami a umí plynule mluvit více jazyky. Dodává však, že může nastat období, kdy se budou její děti potýkat s krizí identity, ve škole se budou cítit nedostatečně znalí v některých oblastech oproti svým vrstevníkům, a nebudou se nikdy nikde cítit pořádně „doma“.

V rámci samotné výchovy jedna maminka řekla, že to nejspíš má její dcera těžší, protože není korejská maminka, a spoustu věcí si musí udělat sama. To ji podle ní ale zároveň podporuje v samostatnosti. Jiná maminka sdělila, že se jakožto cizinka nedostane do systému školy jejich dítěte, a že je vše psáno na manžela, který se tam tak jako jediný může přihlásit. Na druhou stranu uvedla, že je to nejspíš ve většině takových rodin a že se o takové věci vždy musí starat ten s národnostní té země, ve které rodina žije. Kdyby žili v Čechách, řešila by podle svých slov vše ona.

8. Diskuze

Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké zkušenosti mají české matky s výchovou česko-korejských dětí v Koreji. Kromě toho jsem se zajímala o jejich začleňování se do korejské společnosti či o jejich názory na rozdílnou výchovu v Česku a v Koreji. Mou premisou bylo, že se mohou Češky potýkat s potížemi pramenícími z rozdílnosti kultur obou zemí. Dále jsem se pokusila zjistit, zda teoretické rozdíly v přístupu k výchově a ke vzdělání dětí v těchto státech odpovídají skutečným poznatkům českých matek v Koreji.

Získaná data prokázala, že matky v některých situacích pociťují odlišnost českých a korejských kulturních hodnot, avšak zejména při začleňování se do korejské společnosti. V samotné výchově dětí se matky s nijak význačnými problémy nesetkávaly. V přístupu k výchově je nikdo neomezoval, korejští ani čeští prarodiče do výchovy nijak zvlášť nezasahovali a v názorech na výchovu se s korejskými manžely až na drobné výjimky vesměs shodovaly.

Respondentky pozorují rozdíly mezi svým a korejským způsobem výchovy. Tyto názory byly nicméně různé, a ne vždy totožné. Z teorie vyplývá, že česká výchova je uvolněnější a klade menší důraz na vzdělávání, má určitá pravidla, o kterých ale lze diskutovat. V Koreji má být naopak o něco přísnější výchova, v níž jsou jasně daná pravidla bez možnosti jejich upravování, a v níž se velmi dbá na vzdělání dítěte. Z výsledků výzkumu lze vyvodit, že takto definované přístupy k výchově nejsou u rodin plošně pozorovatelné. Češky podle svých tvrzení nejčastěji používají spojení české i korejské výchovy, z jejich odpovědí se podle teorie však jedná spíše o čistě český styl výchovy. Tradiční korejskou výchovu žádná z žen nepozorovala, naopak mnohdy mluvily o velice přátelském a uvolněném způsobu korejské výchovy.

Žádná z respondentek nekladla příliš velký důraz na vzdělávání dítěte, stejně tak jejich korejští manželé. Zde bylo z odpovědí zřejmé, že tato kulturní hodnota je v Koreji stále hluboce zakořeněná a korejští rodiče i nadále usilují o co nejlepší vzdělání jejich dítěte. České matky mají většinově negativní názor na kulturu hagwonů a pro své děti preferují pouze zájmové kroužky.

Lee (2018) ve své studii o vietnamských matkách v Koreji uvedla, že důležitým faktorem pro to, zda Vietnamka předává svým dětem vietnamskou kulturu a jazyk, je její přijetí zbytkem rodiny. To v případě českých matek nehrálo žádnou roli a českou kulturu svým dětem předávala různými způsoby každá z nich. Důležité je nicméně poznamenat, že se žádná matka

nesetkala s odmítnutím ze strany manželovy rodiny, proto nelze poznatek ze studie Lee v případě českých matek potvrdit ani vyvrátit.

Podle Kim a Kim (2023) se za vhodné jazyky k bilingvnímu vzdělávání považuje víceméně jen angličtina, čínština a japonština, ostatní jazyky bývají potlačovány z důvodu jejich velice omezeného uplatnění. V česko-korejských domácnostech přesto dochází k výuce českého jazyka. Pouze v jedné domácnosti je upřednostňována angličtina a v další o to byla zprvu snaha, od níž se brzy upustilo. Žádný z manželů nemá problém s předáváním české kultury a jazyka.

Téměř shodné výsledky se studií Kim a Kim (2023) vzešly u míry matčiny potřeby mluvit na dítě ve své rodné řeči v závislosti na úrovni její korejštiny; čím vyšší úroveň korejského jazyka matka ovládá, tím menší jsou její tendence mluvit na dítě ve svém rodném jazyce. Nepřehlédnutelným faktorem zde bylo nicméně také přijímaní tohoto jazyka dítětem. U většiny respondentek panovala shoda v tom, že jejich dítě mluvilo česky do chvíle, než nastoupilo do korejské školky, poté mluvilo výhradně korejsky. V domácnostech, kde matka ovládala korejštinu na vyšší úrovni, se tak běžně od českého jazyka upouštělo a mluvilo se pouze korejsky. V této věci tedy shledávám důležitým vlivem právě přijímání kultury dítětem. Jinými slovy, i v případě, že matka má možnost a usiluje o předávání své kultury a jazyka dítěti, může se setkat s odmítnutím nikoli ze strany manžela či manželovy rodiny, nýbrž vlastního dítěte.

Češky se také setkávaly s tím, že byly zejména staršími Korejci automaticky považovány za Rusky, což se shoduje s tvrzením Zmire (2024). Tyto zkušenosti nicméně hodnotí pouze za nepříjemné, ale nikoli omezující. Stejně tak nepozorovaly žádné větší předsudky vůči svému českému původu. Pouze v jednom případě byla respondentce v nepříznivém smyslu připomenuta historická spolupráce tehdejšího Československa se Severní Koreou.

České matky využívaly stejné zdroje informací, jaké ve své studii uvedli Chu, Park a Kim (2017), a to rodinu, přátele či internet. Kromě toho ale také sledovaly vzdělávací pořady a četly naučné knihy. Ty, které pociťovaly větší jazykovou bariéru, využívaly překladače, popřípadě je to motivovalo k intenzivnějšímu studiu korejštiny, což se taktéž shoduje s výsledky zmíněné studie. Do multikulturního centra z respondentek docházela jen jedna z nich, ostatní v některém byly buď pouze registrované, nebo jeho služby ani nevyhledávaly.

Oproti výzkumu Univerzity Yonsei z roku 2024, který hovoří o alarmujícím nevyvážení dělby domácích prací v korejských domácnostech, se na nich v těch česko-korejských podílejí oba manželé. Korejští manželé v těchto rodinách často vaří, starají se o technické záležitosti a někteří také běžně uklízí. Současně se všichni podílí i na výchově dítěte, přičemž mají zejména na starost výuku korejského jazyka a kultury.

Angažovanost prarodičů byla u Češek různá, přičemž velkou roli hrála vzdálenost mezi rodinami. V případech, kdy korejští prarodiče bydleli poblíž, docházelo k pravidelným setkáním, jinak se tak stávalo výhradně během svátků. S prarodiči byla nicméně udržována alespoň online spojení, a to zejména s těmi českými. Nikde však nedocházelo k přehnanému vměšování se do výchovy dítěte, stejně tak hlídání vnoučat bylo ojedinělým jevem.

Jelikož se jednalo o kvalitativní výzkum, nelze tyto poznatky zobecňovat. Limitující je také dosud nízký průměrný věk dětí respondentek, které tak ve většině případů nemají zatím příliš zkušeností s výchovou starších dětí v Koreji, a to zejména v rámci korejského vzdělávacího systému. Výzkum je tedy omezen především na rané fáze výchovy a zkušenosti matek se mohou s rostoucím věkem dětí výrazně změnit. Dalším omezením je homogenita vzorku, kdy se jedná výhradně o zkušenosti českých matek, a pohled na danou problematiku je tak striktně jednostranný. Zkušenosti a názory korejských otců a česko-korejských dětí jsou pouze zprostředkovány matkami a nejsou tedy přímou součástí výzkumu.

Tato práce může být přínosem v rámci zkoumání života českých žen provdaných za Korejce a vychovávajících s ním děti v Koreji. Dosavadní absence takto zaměřeného tématu byla hlavní motivací pro sepsání této práce a provedení daného výzkumu. Významným obohacením tohoto tématu by dále mohly být studie, jež by se zabývaly také zkušenostmi korejských otců či samotných dětí v česko-korejských domácnostech. Vhodným doplněním by byl také výzkum sledující matky již starších dětí, které by tak přispěly k širšímu pohledu na věc.

Závěr

Téma multikulturních rodin žijících v Jižní Koreji je vzhledem k jejich narůstajícímu počtu stále aktuálnější. Ve stínu kriticky nízké porodnosti jsou tyto rodiny pro stát velmi důležité, proto korejská vláda každoročně usiluje o zlepšení životních podmínek jak pro korejské, tak pro multikulturní rodiny.

Od roku 1995 v Koreji narůstá počet mezinárodních sňatků a v průběhu let bylo na toto téma sepsáno bezpočet studií. Velká míra z nich se nicméně zabývá ženami, které se do Koreje provdaly prostřednictvím sňatkových agentur, což činí jejich zkušenosti velice specifickými. Výzkumy se dále soustředí na cizinky, jejichž národnosti jsou v Koreji zastoupeny nejvíce, především tedy Vietnamky, Číňanky či Japonky. U stejně zvoleného vzorku se pak nadále zkoumá jejich integrace do korejské společnosti a výchova multikulturních dětí. Dosud však nebyl proveden výzkum zabývající se situací českých žen vychovávajících v Koreji česko-korejské děti.

Cílem práce bylo vyplnit tuto mezeru a informovat o zkušenostech českých matek v Koreji. Stanovená hypotéza hovořící o problémech při výchově česko-korejských dětí pramenících z rozdílnosti obou kultur potvrzena nebyla. Kulturní rozdíly matky pociťovaly především ve fázi vlastního začleňování se do korejské společnosti, během výchovy se už v tomto ohledu s problémy nesetkávaly.

Při porovnání s již exitujícími studiemi zabývajícími se matkami jiných národností byly u českých matek zjištěny podobnosti i odlišnosti v jejich zkušenostech. Významnou podobností je vliv úrovně matčiny korejštiny na její integraci ve společnosti a následném předávání českého jazyka svým dětem. Pokud se matka domluvila korejsky, její začlenění bylo snazší a tendence mluvit na dítě česky zároveň nižší. Během výzkumu vyšel v tomto ohledu najevo další důležitý faktor, a to fakt, zda dítě českou kulturu a jazyk vůbec přijímá, či naopak odmítá. V polovině zkoumaných domácností děti s nástupem do korejských školek začaly český jazyk odmítat a mluvily na matky výhradně korejsky, zejména pokud věděly, že jim matky rozumí. Další shoda se objevila ve zdrojích, odkud české matky čerpaly informace pro výchovu svých dětí.

Z odlišností bylo například zjištěno, že český původ matky nijak neomezuje, a přestože se čeština v Koreji neřadí mezi vysoce uplatnitelné jazyky jako třeba angličtina, čínština a japonština, matky ji mohly své děti volně učit. Všechny ženy byly pozitivně přijaty jak společností, tak rodinami svých manželů. Nikdo po nich nevyžadoval potlačení vlastní kultury a prosazování výhradně té korejské.

Česko-korejské domácnosti nekladou příliš vysoký důraz na vzdělávání dítěte a netrvají na jejich docházení do hagwonů. Prosazují převážně český či západní styl výchovy, dle svých slov spolu s některými prvky korejské výchovy. Domácí práce mají manželé rovnoměrně rozdělené a oba se také podílejí na výchově dítěte. V názorech na výchovu a vzdělávání dětí se až na drobné výjimky shodují.

Čeští ani korejští prarodiče do výchovy dětí nezasahují a jejich celková angažovanost v životech svých vnoučat je závislá zejména na vzdálenosti, která je od sebe dělí. Jsou-li blízko, navštěvují se častěji, v opačném případě se setkávají zejména během svátků. Hojně využívané jsou také telefonní a online spojení.

Tato práce by měla být jistým obohacením doposud téměř neprobádaného tématu života českých matek a jejich zkušeností s výchovou dětí v Koreji. Hlavní limity tohoto výzkumu, tedy nízký průměrný věk dětí respondentek a zaměření se pouze na zkušenosti matek těchto rodin, by mohly být vycházejícím bodem pro další bádání. V této diplomové práci byly prozkoumány zejména rané fáze výchovy česko-korejských dětí, proto by bylo vhodné se do budoucna zaměřit i na zkušenosti matek starších dětí a získaná data případně porovnat s těmi, které byly získány v tomto výzkumu. Stejně tak obohacujícím přínosem by byla studie orientovaná na korejské otce a děti z česko-korejských rodin. České ženy na danou problematiku pohlíží očima člověka, který je ovlivněn českou kulturou a hodnotami. Korejský pohled na věc by byl jistě vhodným doplněním tohoto tématu.

Seznam použité literatury

Knihy

Eckert, Carter J. *Dějiny Koreje*. Dějiny států. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2001. ISBN: 80-710-6411-4

Encyclopedia of Korean Seasonal Customs: Encyclopedia of Korean Folklore and Traditional Culture Vol. 1. Seoul: The National Folk Museum of Korea, 2010.

Korea Institute of Child Care and Education. *Jobumo yeongyua sonjanyeo yangyuksiltaewa jiwon bangan yeongu (Study on child support for infant grandchildren by grandparents and support measures).* Seoul: Korea Institute of Child Care and Education, 2015. ISBN 979-11-85941-35-6

Kuchařová, Věra, Jana Barvíková, Sylva Höhne, Kristýna Janurová, Olga Nešporová, Jana Paloncyová, Kamila Svobodová, and Lucie Vidovićová. *Česká rodina na počátku 21. století: životní podmínky, vztahy a potřeby*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2019. ISBN 978-80-7419-275-3

Kymlicka, Will. *Multicultural Odysseys: Navigating the New International Politics of Diversity*, 2007. ISBN 978-0-19-2928040-7.

Nakonečný, Milan. *Psychologie osobnosti*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0525-0

Olša, Jaroslav, jr. „Seven Czech Travellers in Korea: how they explored, viewed and described the country before World War II.“ In Kang, Hong Bin & Olša, Jaroslav, jr. *Soul roku 1901 objektivem E. St. Vráze a jak viděli Koreu další čeští cestovatelé,* 144–211. Seoul: Seoul Museum of History, the Embassy of the Czech Republic, 2011. ISBN 978-89-91553-25-5

Popa, Markéta. „Konfucianismus jako základ státu Čoson.“ In Löwensteinová, Miriam & Popa, Markéta. *Made in Korea II,* 139–155. Praha: Nová vlna, 2019. ISBN 978-80-85845-94-5

Sak, Petr. *Proměny české mládeže.* Praha: Petrklíč, 2000. ISBN 80-7229-042-8

Shin, Gi-Wook. *Ethnic Nationalism in Korea, Genealogy, Policy and Legacy.* Stanford: Stanford University Press, 2006.

Strauss, Anselm & Juliet Corbin. Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques. London: SAGE Publications, 1990. ISBN 0-8039-3250-2

Šamánková, „Postmoderní fenomény současné korejské rodiny.“ In Löwensteinová Miriam & Popa, Markéta. *Made in Korea,* 134–141. Praha: Nová vlna, 2018. ISBN 978-80-85845-85-3

Šamánková, „Podoby korejského vzdělávání.“ In Löwensteinová Miriam & Popa, Markéta. *Made in Korea,* 179–190. Praha: Nová vlna, 2018. ISBN 978-80-85845-85-3

Tsuya, Noriko O. & Bumpass, Larry L. (Eds.). *Marriage, work, and family life in comparative perspective: Japan, South Korea, and the United States.* Honolulu, HI: University of Hawai'i Press, 2004.

Van de Poll, Evert. „Heritage of European Christianity.“ In *Europe and the Gospel*, 223–234. London: De Gruyter, 2013.

Vildová, Marie. „Svátky.“ In Löwensteinová, Miriam & Popa, Markéta. *Made in Korea,* 14–15. Praha: Nová vlna, 2018. ISBN 978-80-85845-85-3

Wiesehöfer, Josef. *Ancient Persia*. 2nd ed. I.B. Tauris, 2001. ISBN 978-1860646751

Odborné články

Baek SU, Lee YM, Won JU & Yoon JH. „Association between husband's participation in household work and the onset of depressive symptoms in married women: A population-based longitudinal study in South Korea,“ *Social Science & Medicine* 362 (2024): 1–8. https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2024.117416.

Charsley, Katherine & Spencer, Sarah. „Understanding integration processes: informing policy and practice,“ *Policy Bristol* 44 (2019).

Chin Meejung, Lee Jaerim, Lee Soyoung, Son Seohee & Miai Sung. „Family Policy in South Korea: Development, Current Status, and Challenges,“ *Journal of Child and Family Studies* 21 (2012): 53–64. https://doi.org/ 10.1007/s10826-011-9480-1

Chu, Min Sun, Minna Park & Jung A Kim. „First childbirth experinece of international marriage migrant women in South Korea,“ *Women and Birth* 30 (2017): 198–206. http://dx.doi.org/10.1016/j.wombi.2017.01.001

Chun, Heejung, Son Hoyang & Ham Kyung Ae. „Understanding the Experiences of Mothers with Academic Socialization in South Korea: A Phenomenological Approach,“ *Journal of Child and Family Studies* 32 (2022): 1962–1976. https://doi.org/10.1007/s10826-022-02476-x

European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC) (2023) „ESS10 – integrated file, edition 3.2.“ [Data set]. *Sikt – Norwegian Agency for Shared Services in Education and Research.* https://doi.org/10.21338/ess10e03_2.

Hahn, Chin Hee & Choi, Yong Seok. „The Effects of Temporary Foreign Worker Program in Korea: Overview and Empirical Assessment,“ *Korea Development Institute* (2006): 1–63.

Hasmanová Marhánková, Jaroslava & Martina Štípková, „Typologie prarodičovství v české společnosti – faktory ovlivňující zapojení prarodičů do péče o vnoučata,“ *Naše společnost* 12, no. 1. (2014): 15–26. http://dx.doi.org/10.13060/1214438X.2014.1.12.92

Jones, Gavin & Shen, Hsiu-hua. „International marriage in East and Southeast Asia: trends and research emphases,“ *Citizenship Studies* 12, no. 1 (2008): 9–25.

Joppke, Christian. „The retreat of multiculturalism in the liberal state: theory and policy,“ *The British Journal of Sociology* 55 (2004): 237–257. https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2004.00017.x

Kim, Hee-Kyoung, „Halma-Shock: The Shadow of Korean Familism and the Sociocultural Construction of Grandmother-Motherhood," Korean Anthropology Review 6 (February 2022): 1–32.

Kim, Hyun Mee. „The State and Migrant Women: Diverging Hopes in the Making of 'Multicultural Families' in Contemporary Korea," *Korea Journal* 47, no. 4 (2007): 100–122.

Kim, Nora Hui-Jung. „Flexible Yet Inflexible: Development of Dual Citizenship in South Korea," *The Journal of Korean Studies (1979–)* 18, no. 1 (spring 2013): 7–28. https://doi.org/10.1353/jks.2013.0000

Kim, Soomin & Kim Doo-sub. „Teaching Wife's Language to the Children of International Marriage Couples in South Korea." *Journal of Family Issues* 0, no. 0 (2023): 1–18. https://doi.org/10.1177/0192513X231155651

Kim, Viktroriya & Natalya Yem. „Integration of international marriage migrants: Russian-speaking female marriage migrants in Japan and South Korea." Asian and Pacific Migration Journal 32, no. 3 (2023): 426–451. https://doi.org/10.1177/01171968231208031

Klöslová, Zdeňka. „E. St. Vráz – první český cestovatel v Koreji." *Nový Orient* 62, no. 4 (2007): 44–47. ISSN 0029-5302

Klöslová, Zdeňka. „T.G. Masaryk v korejském Pusanu." *Nový Orient* 56, no. 8 (2001): 265. ISSN 0029-5302.

Kreidl, M., Šťastná, A., Kocourková, J., Dzúrová, D., Hamanová, J., Zvoníček, T., & Slabá, J. „Czech GGS COVID Pilot – a Follow-up study (Version 1.0) [Data set]." *Consortium of Masaryk university and Charles university* (2021). https://doi.org/10.57865/K867-AH67

Lee, Bora & Joseph Cochran. „The influence of perceived parenting styles on Korean children's delinquent behaviors when accounting for gender differences." *National Council of Juvenile and Family Court Judges* 74 (2023): 53–66.

Lee, Jaerim & Kang Sieun. „Perceived Helicopter Parenting and Korean Emerging Adults' Psychological Adjustment: The Mediational Role of Parent–Child Affection and Pressure from Parental Career Expectations." *Journal of Child and Family Studies* 27 (2018): 3672–3686. https://doi.org/10.1007/s10826-018-1193-2

Lee, Jiyeon. „Parenting „multicultural" children in Korea: Focused on the experience of marriage migrant women from Vietnam." *IOM MRTC Issue Brief* No. 09 (2018): 1–11. ISSN 2383-8175

Lee, S.H., Park, Y.C., Hwang, J. *et al.* „Mental Health of Intermarried Immigrant Women and Their Children in South Korea." *Journal of Immigrant and Minority Health* 16 (2014): 77–85. https://doi.org/10.1007/s10903-012-9747-7

Marková Volejníčková, Romana. „From Strictness to Maternal Intuition? Parenting Styles in Czechia from Historical Perspective." *Polish Sociological Review* 227, no. 3 (2024): 291–306.

Menek, İbrahim Halil. „A Historical Example of Multiculturalism: Achaemenid Empire Multiculturalism. " *Journal of Gaziantep University Faculty of Economics and Administrative Sciencies* 2, no. 1 (2020): 118–138.

Mynarska, M., Riederer, B., Jaschinski, I., Krivanek, D., Neyer, G., Oláh, L. „Major risks, future challenges and policy recommendations. Changing families and sustainable societies: Policy contexts and diversity over the life course and across generations.“ *Families and Societies Working Papers* 49 (2015). Dostupné z: http://www.familiesandsocieties.eu/wp-content/uploads/2015/11/WP49MynarskaEtAl 2015.pdf

Park, Hyunjoon, Byun, Soo-yong & Kim, Kyung-keun. „Parental Involment and Students‘ Cognitive Outcomes in Korea: Focusing on Private Tutoring,“ *Sociology of Education* 84, no. 1 (2011): 3–22. https://doi.org/10.1177/0038040710392719

Pong, Suet-ling, Jamie Johnston & Vivien Chen. „Authoritarian Parenting and Asian Adolescent School Performance: Insights from the US and Taiwan,“ *International Journal of Behavioral Development* 34, no. 1 (2010): 62–72. https://doi.org/ 10.1177/0165025409345073

Prokop, Daniel, Michal Kunc & Václav Korbel. „Postoje rodičů ke vzdělávání v ČR a k učitelské profesi.“ Výsledky reprezentativního kvantitativního výzkumu 2020. PAQ Research s.r.o.

Spencer, Sarah & Charsley, Katharine. „Conceptualising integration: a framework for empirical research, taking marriage migration as a case study.“ *Comparative Migration Studies* 4, no. 18 (2016): 1–19. https://doi.org/10.1186/s40878-016-0035-x

Yang, Hyunah. „Multicultural Families in South Korea: A Socio-Legal Approach,“ *North Carolina Journal of International Law and Commercial Regulation* 37, no. 1 (2011): 47–82.

Zmire, Zeljana. „Integration of Marriage Migrants in Korea and Japan: A Comparative Analysis of Ethnic Nationalism and Citizenship.“ *Pacific Focus* 37, no. 2 (2022): 316–342. https://doi.org/10.1111/pafo.12213

Internetové zdroje

Bae Joo-yon, „Survey: 87% of S. Korean Children and Teens Unhappy,“ KBS World. [Online] 04. 05. 2023 [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://world.kbs.co.kr/service/news_view.htm?lang=e&Seq_Code=177589

Cambridge University Press, „Integration,“ Cambridge Dictionary. [Online] n.d. [Citace: 25. 01. 2025] Dostupné z: https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/integration

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), „Hodnotové orientace – červen/červenec 2023,“ CVVM. [Online] 06. 09. 2023 [Citace: 01. 02. 2025] Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/5724-hodnotove-orientace-cerven-cervenec-2023

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), „Názory veřejnosti na roli muže a ženy v rodině – duben/květen 2024,“ CVVM. [Online] 11. 07. 2024 [Citace: 05. 02. 2025] Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/5837-nazory-verejnosti-na-roli-muze-a-zeny-v-rodine---duben-kveten-2024

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), „Postoje českých občanů k partnerství, manželství a rodičovství duben/květen 2024," CVVM. [Online] 09. 07. 2024 [Citace: 05. 02. 2025] Dostupné z: https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ostatni/vztahy-a-zivotni-postoje/5833-postoje-ceskych-obcanu-k-partnerstvi-manzelstvi-a-rodicovstvi-duben-kveten-2024

Cho, Jung-woo, „Korean companies fail to safeguard future mothers despite low birthrate," Korea JoongAng Daily. [Online] 11. 10. 2023 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2023-10-11/national/socialAffairs/Korean-companies-fail-to-safeguard-future-mothers-despite-low-birthrate/1887684

Chung, Yong-baek, „Russian Women Strike It Rich In Red-Light District in Pusan," Korea JoongAng Daily. [Online] 05. 01. 2003 [Citace: 04. 03. 2025] Dostupné z: https://koreajoongangdaily.joins.com/2003/01/05/socialAffairs/Russian-Women-Strike-It-Rich-In-RedLight-District-in-Pusan/1887927.html

Česká sociální správa zabezpečení, „Otcovská," ČSSZ. [Online] n.d. [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://www.cssz.cz/otcovska

České centrum Soul, „O nás," Česká centra. [Online] n.d. [Citace: 29. 01. 2025] Dostupné z: https://seoul.czechcentres.cz/o-nas

Česko-korejská Společnost, „Co děláme," CKS Korea. [Online] n.d. [Citace: 29. 01. 2025] Dostupné z: https://www.cks-korea.cz/co-delame/

„Divorce & F6 Visa in Korea | What Are Your Visa Options?" Seoul Law Group. [Online] 06. 02. 2024 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://seoullawgroup.com/f6-visa-korea-divorce/

„F5 Visa in South Korea | Getting A Permanent Visa in Korea," Seoul Law Group. [Online] 06. 02. 2024 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://seoullawgroup.com/permanent-f5-visa-korea/

Hang, Thu, „Another Vietnamese bride murdered in South Korea," Vietnamnet global. [Online] 25. 05. 2011 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://vietnamnet.vn/en/another-vietnamese-bride-murdered-in-south-korea-E8339.html

Havlová, Barbora. „Třicátníci mají problém. Prarodiče nechtějí hlídat vnoučata," Pražský deník. [Online] 22. 01. 2025 [Citace: 17. 02. 2025] Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/rodina/prarodice-hlidani-vnoucata.html

Informační servis – Statistiky, „Cizinci 3. zemí se zaevidovaným povoleným pobytem na území České republiky a cizinci zemí EU + Islandu, Norska, Švýcarska a Lichtenštejnska se zaevidovaným pobytem na území České republiky k 31. 12. 2024," MVČR. [Online] 13. 01. 2025 [Citace: 29. 01. 2025] Dostupné z: https://mv.gov.cz/soubor/12-2024-tab-internet-stav-k-31-12-2024-xlsx.aspx

Jung, Da-hyun, „Gov't unveils plans to enhance education for students from multicultural families," The Korea Times. [Online] 11. 02. 2025 [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2025/02/281_392019.html

Kim, Bo Gyung, „[Multicultural Korea] Local subsidies encourage foreign ‘bride buying’,“ The Korea Herald. [Online] 18. 02. 2019 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://www.koreaherald.com/article/1920031

Kim, Gun Hee, „*Yumyeongmusil ‘gukjegyeolhon jiwonsaeop’e meongdeun nongeochon* 유명무실 ‘국제결혼 지원사업’에 멍든 농어촌 (Zemědělské a rybářské vesnice poškozené slavným ‚Mezinárodním projektem podpory manželství‘),“ ShinDongA. [Online] 05. 09. 2019 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://shindonga.donga.com/society/article/all/13/1829899/1

Kim, Hyun-bin, „30% of students at 350 schools nationwide have multicultural backgrounds,“ The Korea Times. [Online, last updated] 04. 08. 2024 [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2025/02/113_379846.html

Kim, Hyun-bin, „Men taking parental leave surpass 30% for 1st time in Korea,“ The Korea Times. [Online, last updated] 24. 02. 2025 [Citace: 24. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2025/02/113_392823.html

Kim, Jae-heun, „Doctor, lawyer top parents' preferred jobs for children,“ The Korea Times. [Online] 07. 03. 2018 [Citace: 16. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2025/02/113_244402.html

Kim, Se-jeong, „5,000 women on maternity leave fired every year,“ The Korea Times. [Online] 13. 09. 2015 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/news/nation/2015/09/116_186737.html

Korea Immigration Service, „*Churipguk · Oegugin jeongchaek tonggyeyeonbo* 출입국 · 외국인 정책 통계연보 [(Paralelní název:) Yearbook of Korea Immigration Statistics 2023],“ Ministry of Justice, s. 42-117. [Online] 28. 06. 2024 [Citace: 25. 11. 2024] Dostupné z: https://viewer.moj.go.kr/skin/doc.html?rs=/result/bbs/228&fn=temp_1719552247519100

Korea Immigration Service, „*Gukjeok(jiyeok) mit cheryujagyeokbyeol jangdangicheryuoegugin (2024. 12. 31.Hyeonjae)* 국적(지역) 및 체류자격별 장단기체류외국인 (2024. 12. 31.현재) (Dlouhodobí a krátkodobí cizinci podle státní příslušnosti (regionu) a statusu pobytu (k 31. prosinci 2024)),“ Ministry of Justice. [Online] 20. 01. 2025 [Citace: 20. 01. 2024] Dostupné z: https://viewer.moj.go.kr/skin/doc.html?rs=/result/bbs/227&fn=temp_1737362449375100

Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: Initial Adjustment Support Program for Immigrants,“ Ministry of Justice. [Online] n. d. [Citace: 25. 11. 2024] Dostupné z: https://www.immigration.go.kr/immigration_eng/1868/subview.do

Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: International Marriage Guidance Program,“ Ministry of Justice. [Online] n. d. [Citace: 25. 11. 2024] Dostupné z: https://www.immigration.go.kr/immigration_eng/1870/subview.do

Korea Immigration Service, „Immigrant Settlement Program: Korea Immigration & Integration Program (KIIP),“ Ministry of Justice. [Online] n. d. [Citace: 25. 11. 2024] Dostupné z: https://www.immigration.go.kr/immigration_eng/1869/subview.do

„Korea International School Pangyo Campus,“ International Schools Database. [Online] n.d. [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.international-schools-database.com/in/seoul/korea-international-school-pangyo-campus-seoul

Korean Statistical Information Service, „Marriage,“ KOSIS. [Online] n.d. [Citace: 20. 11. 2024] Dostupné z: https://kosis.kr

Krausová, Jana. „Vliv rodiny na volbu školy nebo oboru,“ Průvodce kariérou. [Online] 21. 12. 2022 [Citace: 17. 02. 2025] Dostupné z: https://pruvodcekarierou.zkola.cz/vliv-rodiny-na-volbu-skoly-nebo-oboru/

Kreidl, M., Šťastná, A., Kocourková, J., Hamanová, J., Zvoníček, T., Slabá, J., Hubatková, B., Matysiak, A., Rijken, A., Kong, S., Grunwald, O., Winn Lomnard M., Caporali, A. (2023). Czech Harmonized Generations and Gender Survey-II. Wave 1 (2020-2022). Version 1. Data obtained from the GGP Data Archive. [Online] n. d. [Citace: 06. 02. 2025] Dostupné z: https://ggp-cz.fss.muni.cz/zajimave-vysledky

Lee, Hyo-jin, „Justice ministry hit for racist content in int'l marriage guidance program,“ The Korea Times. [Online] 15. 10. 2020 [Citace: 28. 01. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2024/11/113_297570.html

Lee, Kyung-min, „Dismissal over pregnancy faces tougher punishment,“ The Korea Times. [Online] 30. 09. 2015 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/nation/2025/02/113_187726.html

Lee, Si-jin, „Korea to expand educational support for foreign, multicultural students,“ The Korea Herald. [Online] 11. 02. 2025 [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreaherald.com/article/10417474

Lockton, „South Korea Expands Family Leave Entitlements,“ Global Lockton. [Online] 06. 01. 2025 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://global.lockton.com/us/en/news-insights/south-korea-expands-family-leave-entitlements

Min Kyung-rak, „*Gihonyeoseong goyongnyul 66% yeokdae choego…miseongnyeon janyeo dun 23% 'gyeongdannyeo'* (66% employment rate for married women is the highest ever...23% 'Gyeongdan Girls' with Underage Children),“ Yonhap News. [Online] 19. 11. 2024 [Citace: 11. 02. 2025] Dostupné z: https://www.yna.co.kr/view/AKR20241119058400002

Ministerstvo práce a sociálních věcí, „Státní sociální podpora,“ MPSV. Online] n.d. [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora

Nadace Koopeartiva, „Kde se rodí zdraví: Hodnoty a výchova,“ Česká rodina žije. [Online] 23. 07. 2015 [Citace: 06. 02. 2025] Dostupné z: http://www.ceskarodinazije.cz/uvod#theme1

Neff, Robert, „Czech-American Max Taubles: Koreas first Western journalist,“ The Korea Times. [Online] 11. 01. 2011 [Citace: 06. 01. 2025] Dostupné z: https://www.koreatimes.co.kr/www/news/nation/2011/03/113_82865.html

Ock, Hyun-ju, „Marriage migrants often at mercy of Korean husbands,“ The Korea Herald. [Online] 24. 07. 2019 [Citace: 28. 01. 2025] Dostupné z: https://m.koreaherald.com/article/2059381

Odbor azylové a migrační politiky, „Adaptačně-integrační kurzy,“ MVČR. [Online] 20. 09. 2023 [Citace: 08. 11. 2024] Dostupné z: https://www.mvcr.cz/clanek/adaptacne-integracni-kurzy.aspx

Preuss, Ondřej, „Mateřská dovolená – vše, co potřebujete vědět,“ Dostupný advokát. [Online] 15. 07. 2024 [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://dostupnyadvokat.cz/blog/materska-dovolena

Preuss, Ondřej, „Rodičovská dovolená: vše, co potřebujete vědět o nástupu, délce i přivýdělku,“ Dostupný advokát. [Online] 31. 12. 2024 [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://dostupnyadvokat.cz/blog/rodicovska-dovolena

Preuss, Ondřej, „Sleva na dítě: Jak ji správně uplatnit a kolik díky ní získáte peněz?“ Dostupný advokát. [Online] 05. 12. 2024 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://dostupnyadvokat.cz/blog/sleva-na-dite

„Rozšíření spolupráce s Jižní Koreou nabídne nové možnosti českým firmám,“ Hospodářská komora České republiky. [Online] 20. 09. 2024 [Citace: 29. 01. 2025] Dostupné z: https://www.komora.cz/blog/aktuality/rozsireni-spoluprace-s-jizni-koreou-nabidne-nove-moznosti-ceskym-firmam/

Sanvictores, Terrence & Magda D. Mendez, „Types of Parenting Styles and Effects on Children.“ StatPearls – NCBI Bookshelf. [Online] 18. 09. 2022 [Citace: 17. 02. 2025] Dostupné z: https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK568743/

„Seoul Foreign School,“ International Schools Database. [Online] n.d. [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.international-schools-database.com/in/seoul/seoul-foreign-school

Silver, Laura et al. „What Makes Life Meaningful? View From 17 Advanced Economies.“ Pew Research Center. [Online] 18. 11. 2021 [Citace: 12. 02. 2025] Dostupné z: https://www.pewresearch.org/global/2021/11/18/what-makes-life-meaningful-views-from-17-advanced-economies/

Sládečková, Irena, „Keramika, florbal a ještě jazyk: Kolik kroužků je pro dítě moc?“ Moje Psychologie. [Online] 28. 08. 2024 [Citace: 17. 02. 2025] Dostupné z: https://www.mojepsychologie.cz/vztahy/rodicovstvi/keramika-florbal-a-jeste-jazyk-kolik-krouzku-je-pro-dite-moc-521

Son Ji-hyoung, „Cabinet approves 3 years of combined parental leave,“ The Korea Herald. [Online] 11. 02. 2025 [Citace: 20. 02. 2025] Dostupné z: https://www.koreaherald.com/article/10417241

Song, Sarah, „Multiculturalism,“ The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2020 Edition), Edward N. Zalta (ed.). [Online] 09. 09. 2020 [Citace: 21. 05. 2024] Dostupné z: https://plato.stanford.edu/archives/fall2020/entries/multiculturalism/

Statistics Korea, „Private Education Expenditurees Survey of Elementary, Middle and High School Students in 2022.“ KOSTAT. [Online] 07. 03. 2023 [Citace: 12. 02. 2025] Dostupné z: https://kostat.go.kr/board.es?mid=a20111020000&bid=11758&act=view&list_no=424684

Statistics Korea, „Social Survey 2022 (Family, Education and Training, Health, Crime and Safety, Environment),“ KOSTAT. [Online] 16. 11. 2022 [Citace: 10. 02. 2025] Dostupné z:

https://sri.kostat.go.kr/board.es?mid=a20111050000&bid=11761&tag=&act=view&list_no=428433&ref_bid=&keyField=&keyWord=&nPage=1

Statistics Korea, „Vital Statistics of Immigrants in 2023," KOSTAT. [Online] 07. 11. 2024 [Citace: 25. 02. 2025] Dostupné z: https://kostat.go.kr/board.es?mid=a20108030000&bid=11743&act=view&list_no=434082

Statistics Research Institute, „Korean Social Trends 2023," KOSTAT. [Online] September 2024 [Citace: 10. 02. 2025] Dostupné z: https://sri.kostat.go.kr/board.es?mid=b10104000000&bid=12046&act=view&list_no=432671&tag=&nPage=1&ref_bid=

Statutes of the Republic of Korea, „Immigration Act." Korea Legislation Research Institute. [Online, last updated] 03. 05. 2023 [Citace: 22. 01. 2025] Dostupné z: https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=61640&lang=ENG

Statutes of the Republic of Korea, „Multicultural Families Support Act." Korea Legislation Research Institute. [Online, last updated] 21. 07. 2021 [Citace: 20. 01. 2025] Dostupné z: https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=54655&lang=ENG

Tizzard, David, host & Zmire, Zeljana, guest. „Multiculturalism and Racism in Korea." *Korea Deconstructed.* [Podcast] 19. 10. 2024. 1 hod., 3 min., 33 sec. Dostupné z: https://koreadeconstructed.libsyn.com/multiculturalism-and-racism-in-korea-dr-zeljana-zmire

„The Complete Guide to the E-9 Visa in South Korea [2024]," Fleet. . [Online] Publikováno: 08. 09. 2023, naposledy upraveno: 20. 06. 2024 [Citace: 24. 11. 2024] Dostupné z: https://www.fleetdeliverykorea.com/post/the-e-9-visa-in-south-korea-2023

The UN Refugee Company, Česká republika, „„Uprchlíci" a „migranti"," UNHCR. [Online] 05. 09. 2016 [Citace: 06. 06. 2024] Dostupné z: https://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html

UNICEF ČR, „Mladé hlasy 2021: DĚTI A ŠTĚSTÍ," UNICEF. [Online] 21. 10. 2021 [Citace: 19. 02. 2025] Dostupné z: https://www.unicef.cz/mlade-hlasy-2021-deti-a-stesti/

„Velikonoce spojují pohanské zvyky s nejhlubším tajemstvím křesťanské víry," ČT24. [Online] 30. 03. 2018 [Citace: 09. 02. 2025] Dostupné z: https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/velikonoce-spojuji-pohanske-zvyky-s-nejhlubsim-tajemstvim-krestanske-viry-82702

Velvyslanectví České republiky v Soulu, „Bilaterální vztahy mezi KR a ČR," MZV ČR. [Online] n.d. [Citace: 30. 01. 2025] Dostupné z: https://mzv.gov.cz/seoul/cz/vztahy/bilateralni_vztahy_mezi_kr_a_cr/index.html

Yeongsan International School of Seoul, „YISS High School Profile 2024," YISS. [Online] 30. 09. 2024 [Citace: 26. 02. 2025] Dostupné z: https://www.yisseoul.org/news/hsprofile-2024

Seznam volných příloh

Příloha 1: Rozhovor s respondentkou č. 1

Příloha 2: Rozhovor s respondentkou č. 2

Příloha 3: Rozhovor s respondentkou č. 3

Příloha 4: Rozhovor s respondentkou č. 4

Příloha 5: Rozhovor s respondentkou č. 5

Příloha 6: Rozhovor s respondentkou č. 6

Příloha 7: Rozhovor s respondentkou č. 7

Příloha 8: Rozhovor s respondentkou č. 8